LIETUVIŲ BIBLIOGRAFIJOS TARNYBA.
1347 SO. 48TH COURT.
CICERO, ILL. 60650, U.S.A.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 37 (972) RUGSĖJO - SEPTEMBER 12 • 1968 LIETUVOS LAISVĖS KOVOS METAI • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 941 DUNDAS ST. WEST, TORONTO 3, ONT. CANADA • TEL. 368-6813

Jau ir po seimo

Daug buvo rašyta, skelbta, organizuota, kad Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimas būtų sėkmingas. Eita dviem linkmėm — paties seimo ir kultūrinių parengimų. Seimas buvo branduolys, apie kurį telkėsi kultūrinės bei visuomeninės manifestacijos. Galima sakyti, tai buvo pasaulio lietuvių kongresas, apėmęs plačius barus. Žvelgiant į jį stebėtojo akimis, **tenka pasidžiaugti, kad lietuvių išeivija tebėra gyvastinga, sąmoninga, kurianti ir organizuota.** Dalyvavimas lietuvių atstovų iš beveik visų kontinentų liudija, kad išeivija nebėra palaida bala, kad ji turi demokratiniais pagrindais sudarytą vadovybę, galinčią kalbėti visos patriotinės išeivijos vardu. Antra, Niujorke įvykęs seimas ne tik apžvelgė praėjusio penkmečio veiklą, ne tik sutvarkė forminius dalykus, **bet ir pajudino gyvybines išeivijos problemas — tautinio išlikimo, santykių su okupuota Tėvyne, jos laisvinimo, švietimo.** Tiesa, naujų gairių seimas nenusmaigstė, bet pats faktas, kad problemos buvo pajudintos ir nurodytos kaikurios sugestijos, jau yra reikšmingas, nes vykdomieji organai — valdyba, kultūros taryba, švietimo vadyba — galės iškeltas sugestijas toliau studijuoti ir konkretinti. **Trečia, seimas labiau surišo, suglaudino visus išeivijos lietuvius ir tapo forumu, kuriame iškyla visuotiniai mūsų tautos reikalai.** Reikia tikėtis, kad ateityje tie saitai dar labiau sustiprės.

* * *

Tai pozityvieji seimo aspektai, šviesioji, pagrindinė pusė. Deja, šalia jos yra ir tamsioji, kuri taipgi nesiduoda nuslepiama. **Ryškiausiai krito į akis saiko stoka ir diskusijose, ir parengimuose, ir manifestacijoje, ir pamaldose. Visi skundėsi laiko stoka, nors iš tikrųjų tai buvo saiko stoka.** Jau pirmajame posėdyje seimas įklimpo ginčuose dėl reguliamino ir mirko visą pusdienį. Jei tai būtų diskusijos dėl probleminio pobūdžio klausimų, galima būtų pateisinti, bet kai tokiame forume kovojama dėl forminio pobūdžio taisyklių, belieka apgailestauti. Trūko to saiko ir programos išplanavime. Ji buvo tiek perkrauta, kad dalyviai nepajėgė visko aprėpti. Juk reikia atsiminti, kad šalia seimo vyko dar įvairių komisijų posėdžiai. Daug kam teko atsisakyti dalies poilsio ir net gerokai papasninkauti. Kaikurie kalbėtojai, pvz. motorkados manifestacijoj, nejautė laiko tribūnoje ir vedžiojo klausytojus po lankas. Tarė kaimynas vienam klausytojui: "Jeigu Jums iki šiol niekas patriotizmo nepripompavo, tai dabar tikrai pripompuos". Atsakė klausytojas: "Greičiau visiškai išpompuos". Dėlto jaunimas ir bijo tų ilgų kalbų. Užuot pakėlusios patriotizmą, jos žlugdo. O tai buvo kaip tik jaunimo organizuota manifestacija, kurioje turėjo vyrauti veiksminis, o ne retorinis pradas. Nejautė saiko ir kaikurie pranešėjai iš tolimų kraštų. Tiesa, vieni pranešinėjo suglaustai, tiksliai, o kiti palaidai pasakojo ir sunkiai galėjo baigti.

* * *

Prieš seimą buvo girdėti, kad sunku rasti žmonių, norinčių dirbti PLB valdyboje. Rinkimų metu teko nustebti: tų žmonių buvo perdaug. Mat, varžybų nuotaikoje atsirado kandidatų, kurie ėmė kovoti už patekimą vadovybėn. Tokia varžybų dvasia iš esmės yra sveikintina, tačiau žvelgiant į užkulisius tenka susimąstyti. Bendruomenė pačia savo esme yra ne grupių, ne organizacijų, ne partijų junginys, o individų. Čia sutelpa įvairių pažiūrų, religijų, partijų asmenys, stovį ant lietuviškumo pagrindo. Rinkimuose į PLB valdybą ir kitas Bendruomenės vadovybes vis dar jaučiama partinė įtaka. Taip buvo per antrąjį seimą Toronte, taip buvo ir Niujorke. Ta partinė dvasia ypač ryški JAV-se. Čia vis žiūrima pirmiausia ne į asmens tinkamumą, ne į lietuvio, o partijos kortelę. Tiesa, viešumoje to niekas nekelia, neprimena, tačiau slaptumoje labai paiso. Kanadoje partinė veikla jau yra pasibaigusi, bet JAV-se dar ne. Dėlto rinkimuose ta dvasia vis dar atsiliepia.

Prie seimo neigiamybių reikia priskaityti ir ignoravimą spaudos atstovų. Pastarųjų uždavinys — perteikti visuomenei seimo darbus, idėjas, kad visa išeivija pajustų mūsų veiklos pulsą. Atlikti jiems tą uždavinį sunkino nesudarymas sąlygų. Nebuvo parūpinti jiems nei bilietai į parengimus (išskyrus vietinį laikraštį), nebuvo nei tarnybos, pasiruošusios aprūpinti reikiama informacija, kaip tai įprasta gerai organizuotuose suvažiavimuose. — Tai seimo šešėliai, bet jie anaiptol nėra tokie, kad užtemdytų didelį, reikšmingą rengėjų darbą.

KANADOS ĮVYKIAI

SIŪLO DARBO TRIBUNOLUS

Darbininkų ir darbdavių santykiams tvarkyti išsamių reformų projektą Ontario vyriausybei paruošė Kanados augščiausiojo teismo buvusio teisėjo I. C. Rand vadovaujama komisija. Reformų tikslas — pašalinti nuolatinę ilgai trunkančių streikų grėsmę. I. C. Rand siūlo suorganizuoti darbo tribunolą, kurį sudarytų pirmininkas, du jo pavaduotojai ir aštuoni nariai. Šis tribunolas turėtų teisę sumažinti streikuojančių įmonių piketavimą, prižiūrėti, kad streikas neišeitų už streikuojančios įmonės ribų. Po trijų mėnesių streiko ir įmonės, ir unijos vadovybėms įvedamos priverstinės derybos su lemiamu paskirto tarpininko balsu, o pusmečiui praėjus, darbo tribunolas nutraukia streiką, padarydamas abiem pusėm privalomą sprendimą. I. C. Rand taipgi siūlo uždrausti tarptautinėms unijoms, kurių centrai yra JAV, atmesti vietinės unijos priimtą susitarimą. Balsavimas sutarčiai patvirtinti turi būti atliekamas paštu, kad jame galėtų dalyvauti visi streikuojančios įmonės darbininkai, o ne jų dalis, kaip kad būna sušauktų susirinkimų metu. I. C. Rand pasisakė prieš viešųjų įstaigų tarnautojų bei darbininkų streikus. Jo patarimu, Ontario vyriausybė turi uždrausti streikus visuotinės svarbos įstaigose ir įmonėse. Darbininkų teisėms apsaugoti I. C. Rand siūlo priimti įstatymą, draudžiantį darbdaviams be rimtos priežasties atleisti 7 metus išdirbusį darbininką. Prieš šias revoliucines reformas tuojau pat pakėlė balsą unijos ir darbdaviai, nes, girdi, jos pažeistų unijų ir darbdavių laisvę. Siūlomą reformą betgi reiktų sveikinti, ypač šiuo metu, kai visoje Kanadoje yra prasidėjusi nenutrūkstanti streikų epidemija. Federacinei vyriausybei panašių reformų projektą baigia ruošti McGill universiteto dekano W. D. Woods vadovaujama grupė.

Streiko dėka paštininkams suteiktas algų padidinimas Kanados vyriausybę privers pakelti mokestį už pašto siuntas. Nauji tarifai bus įvesti š.m. lapkričio 1 d. visoms pašto siuntoms, išskyrus galbūt vietinius laiškus ir laikraščius bei žurnalus, kurių persiuntimo pabrangimą turi patvirtinti federacinis parlamentas. Kadangi parlamentas darbą pradeda rugsėjo 12 d., pašto reikalai kuriam laikui gali būti atidėti į šalį, jei bus svarbesnių problemų. Tačiau visų pašto siuntų pabranginimas yra neišvengiamas. Atrodo, kanadiečiams teks mokėti 1 ar 2 centais daugiau už kiekvieną pašto paslauga. Pašto min. Kierans kelia mintį visą ministeriją padaryti valstybine bendrove.

Montrealio St. Leonard priemiestyje prasidėjo gyventojų kova dėl prancūziškų ir angliškų mokyklų. Švietimo vadyba Aime Renaud gimnaziją norėjo atiduoti angliškai kalbantiems kanadiečiams, bet joje užsibarikadavo prancūzų kilmės kanadiečiai. Po ilgų derybų buvo nu-

Nukelta į 6-tą psl.

Tautinių šokių grupė "Gyvataras", atstovavęs Kanadai ir jos lietuviams tarptautiniame šokių festivalyje Prancūzijoje, žygiuoja Montrejeau miesto gatve į festivalio aikštę

Kultūriniai seimo palydovai

Gausūs parengimai • Premijų įteikimas • Vyriausias poetas • Literatūra ir muzika • Jaunimo manifestacija, senimo kalbos • Niujorko katedroje • Dailė skaidrėse • Amerikiečių pastebėtas koncertas • Lietuvių muzikos širdis — liaudies dainose

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimo Niujorke programon buvo įtraukta visa eilė kultūrinių parengimų, demonstracija ir pamaldos. Čia ties jais tenka ir stabtelti (seimo posėdžių aprašymas atspaustas praėjusiame "TŽ" numeryje).

Literatūros ir muzikos vakaras

Po įtemptos ginčų dienos ir po VLIKo pirm. dr. J. K. Valiūno paskaitos meno vakaras rugpjūčio 30 d. Statler Hilton viešbutyje buvo tikra atgaiva. Jeigu posėdžiuose dalyvavo daugiausia tik atstovai, tai literatūros ir kamerinės muzikos vakaran suėjo gausi publika. Kaip jau įprasta, rengėjai vėlavo daugiau kaip pusvalandžiu. Pagaliau rengėjų vardu vakarą pradėjo rašytojas ir redaktorius P. Jurkus, o rašytojų vardu žodį tarė A. Kairys. Oficialiojoj daly Lietuvių Fondo atstovas dr. A. Razma įteikė jau seniau paskirtas premijas po $500 rašytojams J. Švaistui - Balčiūnui už knygą "Dangus debesyse" ir J. Jankui už dramini veikalą "Peilio ašmenimis". Deja, nė vienas jų neatvažiavo — pirmasis dėl senatvės, antrasis — dėl kitu negalių. Dalyviai pasirašė jiems skirtą adresą, o jų kūrybos ištraukų paskaitė Irena Veblaitienė ir Vitalis Žukauskas.

Gyvu žodžiu

Šiame vakare gyvu žodžiu prabilo vienas beletristas ir trys poetai. Klausytojai labai entuziastingai sutiko poetą veteraną, baltą kaip obelį — kan. Mykolą Vaitkų, jau sulaukusį 85 metų. Jis paskaitė naujausios savo kūrybos, kurios neužmeta, nors didžiąją laiko dalį skiria atsiminimų rašymui. Numato net 12 tomų.

Pranašišku tonu ir stiliumi tvirtai deklamavo Bernardas Brazdžionis. Dar prieš pasinerdamas į savo poeziją, jis tarė: "Visi mes vaikščiojam peilio ašmenimis ir kai susižeidžiam, kraujas nebebėga". Jo poemos bylojo apie vaidilą Valiūną Jungtinėse Tautose ir Lietuvių Dienoje. Poetas vaidilos lūpomis ir skundėsi, ir priekaištavo, ir barė, ir smerkė, ir pagaliau visą tautą šaukė kovon.

Ramiu, sodriu, išgyventu posmu bylojo dr. Henrikas Nagys, eidamas per visą gamą temų — tėviškę, kryžkelę, gruodą ir t.t.

Marius Katiliškis-Vaitkus, lyg tvirtas pasakotojas ūkininkas, paskaitė savo novelę iš kaimo buities. Skaitė jis ramiu, natūraliu tonu, lyg pasakodamas savo geram draugui.

Kamerinė muzika

Gyvąjį žodį sekė muzika. Smuikininkas Iz. Vasyliūnas su pianistu Vyteniu atliko M. K. Čiurlionio, Vl. Jakubėno, J. Gruodžio, A. Račiūno ir Br. Budriūno kūrinių. Savotiškai skambėjo J. Gaidelio trio smuikui, klarnetui ir fagotui. Tai 12 tonų sistemos kūrinys, kuriame galima atsekti tiktai gana palaidą instrumentų pasikalbėjimą. Suprantamai ir gana lengvai skambėjo K. V. Banaičio "Lietuvos idilijos", atliktos smuiku, pianinu ir klarnetu (klarnetu grojo David Mott, fagotu — Vyt. Rastonis). — Tai gana augšto lygio vakaras, teikęs pasigėrėjimo lietuvių kūryba. Tik programa galėjo būti trumpesnė.

Jaunimo motorkada

Seimo proga Niujorko lietuvių jaunimo (oficialiai — III PLB seimo rengėjų komiteto jaunimo sekcijos) buvo surengta demonstracija su kultūrine programa. Rugpjūčio 31 d. automobilių vilkstinė su atitinkamais plakatais pavažinėjo Niujorko gatvėmis, o 3 v.p.p. Flushing Meadows Parke buvusiame parodos paviljone įvyko prakalbos su menine programa. Politinio turinio kalbas pasakė A. Vakselis — angliškai, V. Bražėnas — lietuviškai. Programoje buvo skelbta, kad kalbės "Twin Circle" redaktorius, televizijos bei radijo komentatorius kun. Daniel Lyons, SJ, bet nepasirodė. Meninę programą atliko Bostono, Niujorko ir Waterburio tautinių šokių grupės, vadovaujamos J. Matulaitienės. Dail. J. Juodis vertintojų komisijos vardu įteikė premijas motorkados laimėtojams: I premiją Gintarui Turonskui (?), II — Antanui Kriukui, III — Lyvijai Garsienei. Įspūdingiausias manifestacijos momentas buvo tautinių vėliavų procesija, atėjusi aikštėn. Tautiniu šokių grupių nariai, pasipuošę įprastiniais drabužiais, įnešė 50 vėliavų, simbolizuojančių 50 metų nuo Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo; iš jų 28 buvo perrištos gedulo kaspinu, reiškiančiu pavergimą. Sujaudinta publika, kurios buvo apie 300, pakiliai giedojo Lietuvos himną. Garbės tribūnoje sėdėjo mūsų politiniai bei visuomenės veikėjai, diplomatijos atstovai. Programą pranešinėjo A. Marijošienė ir J. Stankūnas, visai manifestacijai vadovavo A. Sperauskas.

Sekmadienio pamaldos

Rugsėjo 1 d., 10 v. ryto, Šv. Patriko katedra buvo pilnutėlė žmonių. Pamaldos šį kartą buvo savotiškos ta prasme, kad jos atlaikytos anglų kalba. Mat, norėta išeiti į viešumą, ir todėl pasirinktas tam palankus laikas — 10 valanda, kai ateina daug amerikiečių. Pradžioje sugiedota lietuviškai "Pulkim ant kelių". Atrodė, kad dalyvavo gana daug lietuvių, nes giesmė skambėjo plačiai. Toliau atrodė, kad Mišios bus lotyniškos, nes choras "Gloria" giedojo lotyniškai, bet po to pereita į anglų kalbą. Mišias laikė vysk. V. Brizgys, pamokslą pasakė kun. G. Kijauskas, SJ. Pastarasis ta proga supažindino klausytojus su Lietuva ir jos kančiomis. Jo mintis girdėjo ir pamaldose pripuolamai dalyvavę Italijos ir V. Vokietijos vyriausybių pareigūnai. Į pabaigą sugiedota "Marija, Marija" ir Lietuvos himnas. Pamaldos baigtos angliška giesme.

Paroda skaidrėse

Dailės paroda skaidrėse buvo numatyta sekmadienio, rugsėjo 1, popietei pusiau penktą valandą, bet užsitęsęs seimo posėdis ją gerokai suvėlino. Gausiai susirinkusi publika nekantravo laukdama parodos, kuri spaudoje buvo sukėlusi ginčų. Kai užgeso salės šviesos, prie aparato atsistojęs dail. V. K. Jonynas padarė trumpą įvadą ir pranešė, kad dėl laiko stokos turi trumpinti paaiškinimus. Jis apsiribojo tiktai trumpomis dailininkų biografijomis. Gaila. Klausytojams buvo svarbiau išgirsti komentarų apie dailininkų kūrybą. Vis ta stoka laiko, kuri prarijo seminiai ginčai, vertė atsisakyti svarbesnių dalykų. Skaidrėse žiūrovai matė apie 300 kūrinių, sukurtų 38 dailininkų. Vieni jų buvo veteranai, kiti vidurinės kartos, o treti visai jauni. Dalis gana stiprių dailininkų visai nedalyvavo. Taigi, pilno vaizdo apie dabartinę išeivijos lietuvių dailę žiūrovai negalėjo susidaryti, nors skaidrės tokiam supažindinimui yra puiki priemonė. Dabartinį skaidrių rinkinį papildęs, dail. V. K. Jonynas galėtų įvairiomis progomis lietuvių kolonijas supažindinti su turtinga išeivijos daile. Tai galėtų būti panaudota ir svetimtaučiams.

Didysis koncertas

Lietuvių seimo kultūrinių parengimų vainikas buvo simfoninės muzikos ir liaudies dainų koncertas šauniame Linkolno Centre. Sol. Vincės Jonuškaitės-Leskaitienės vadovaujama komisija nepabūgo didelių išlaidų ir surengė reprezentacinį koncertą, į kurį pakvietė pirmaeiles tautiečių pajėgas. Pažymėtina ypač tai, kad visi kūriniai buvo sukurti lietuvių kompozitorių, kaikurie jų speciąliai tai progai. Pirmajai koncerto daliai dirigavo žymusis dirigentas Vyt. Marijošius. Jo rankose Niujorko simfoninis orkestras pasigėrėtinai atliko J. Gaidelio, V. Jakubėno, J. Kačinsko, K. V. Banaičio kūrinius, solo dalis išpildant solistams — D. Stankaitytei, J. Vazneliui ir St. Barui. Lietuviški tekstai kompozitorių buvo paimti iš šių poetų kūrybos: St.

Nukelta į 7-tą puslapį.

Pasaulio įvykiai

SOVIETŲ KOMPARTIJOS CENTRINIO KOMITETO POSĖDIS, KURIAME DALYVAVO iš Prahos iškviestas ambasadorius S. V. Červonenko, rodo, jog Kremliaus vadai nėra patenkinti įvykių raida Čekoslovakijoje. Šiuos spėjimus pabrėžia ir netikėta užsienio reikalų ministerio pavaduotojo V. Kuznecovo kelionė į Prahą, kur jis susitiko su prez. L. Svoboda. Maskva stengiasi ignoruoti čekoslovakų kompartijos vadą A. Dubčeką, tiesioginius pokalbius vesdama su prez. L. Svoboda ir premjeru O. Černiku. Galimas dalykas, A. Dubčekas partijos vadovybę turės atiduoti kitam asmeniui. Vienas pagrindinių Maskvos reikalavimų buvo įvesti spaudos cenzūrą. Šiam tikslui buvo sudaryta J. Vohnauto vadovaujama 18 asmenų spaudos kontrolės įstaiga tačiau jos nariai pasitenkina du kartus į savaitę šaukiamais redaktorių posėdžiais. Redaktoriai buvo paprašyti nevartoti žodžio "okupacija" ir nepraleisti rašinių, kritikuojančių Čekoslovakiją okupavusius Varšuvos Sąjungos narius. Sovietų kariuomenės daliniai yra užėmę kaikurių laikraščių leidyklas, kaip pvz. socialistų partijos dienraščio "Svobodne Slovo", liaudies partijos "Lidova Demokracie" ir jaunimui skirto laikraščio "Mlada Fronta". Iš pareigų buvo atleistas premjero pavaduotojas Ota Sik, ekonominės reformos planų autorius. Jis pateko į Maskvos nemalonę, siekdamas paramos ir glaudesnių santykių su Jugoslavija ir Rumunija. Iš Šveicarijos į Prahą grįžo užsienio reikalų ministeris J. Hajekas, Maskvą užrūstinęs tvirta laikysena JT Saugumo Taryboje. Jis buvo priverstas atsistatydinti. Čekoslovakijos radijas paskelbė sovietų TASSo agentūros pranešimą, kaltinantį čekoslovakų kompartiją perlėtu ir nepakankamu įsipareigojimų vykdymu. Pranešime netgi užsimenama, kad priimtiems įsipareigojimams įgyvendinti reikia naujo kompartijos vado.

Čekoslovakų kompartijos oficiozas "Rude Pravo" paskelbė politbiuro nario O. Svestkos atvirą laišką, kuriame jis teisinasi neišdavęs krašto ir kompartijos. O. Svestka atmeta plačiai pasklidusius gandus, kad jis priklausė tai komunistų grupei, kuri šaukėsi sovietų kariuomenės pagalbos. Panašią "išpažintį" laikraštyje "Svoboda" atliko ir kitas politbiuro narys — J. Piller, Maskvos draugas. Neoficialių šaltinių duomenimis, pirmosiomis sovietinės okupacijos valandomis jis su sovietų ambasadorium S. V. Červonenko aplankė prez. L. Svobodą ir pareikalavo, kad pastarasis jam leistų sudaryti prosovietinę vyriausybę. J. Piller taipgi dalyvavo sovietų iniciatyva sušauktame 50 centrinio komiteto narių posėdyje. Dabar jis aiškinasi, kad nėra išdavęs nei kompartijos, nei krašto. Vizito pas prez. L. Svobodą ir kompartijos ck posėdžio tikslas buvęs rasti priemones sovietų suimtiems vadams gelbėti. Savo veiksmus bando teisinti ir kiti prosovietiniai čekoslovakų kompartijos augštieji pareigūnai — Vasilijus Bilakas, Drahomiras Kolderis, Milos Jakes.

Antisovietinės demonstracijos įvyko komunistinės Kinijos sostinėje Pekinge. Pagrindinį žodį tarė savivaldybės revoliucinio komiteto vicepirm. Wu Teh, karčių žodžių nepagailėjęs ne tik Čekoslovakiją okupavusiems sovietams, bet ir A. Dubčekui, kuris Čekoslovakijos piliečiams davė įsakymą nesipriešinti okupantams. Kiniečių spauda laikosi panašios linijos — puola Maskvą, o Dubčeką laiko Čekoslovakijos išdaviku. Kinijos vyriausybė įteikė protesto notą Sovietų Sąjungai, diplomatiniu įžeidimu laikydama sovietų karių skalbinius, padžiautus ant kiniečių ambasados vartų ir tvoros Prahoje. Torontietis žurnalistas P. Worthingtonas, krizės dienomis aplankęs kiniečių ambasadą Prahoje, rašė, jog pastatą saugojo keli sovietų tankai, beveik visus ambasados lankytojus krėtė sovietų sargybiniai. Ambasados pareigūnas tada jam pareiškė, jog sovietai niekuo nesiskiria nuo amerikiečių "imperialistų".

V. Vokietijos kancleris K. Kiesingeris, prieš pradėdamas kelionę į Iraną, Turkiją ir Afganistaną, turėjo ilgesnį pokalbį su JAV ambasadorium H. C. Lodge. Vokiečių žvalgybos duomenimis, Kremlius į R. Vokietiją atsiuntė 7 naujas divizijas, kurių 6 pakeitė Čekoslovakiją okupavusius sovietų kariuomenės dalinius. Lig šiol Maskva R. Vokietijoje laikydavo 20 kariuomenės divizijų, o dabar jų skaičius padidėjo iki 21. Pokalbio metu, atrodo, buvo paliestas sovietų ambasadoriaus S. Carapkino V. Vokietijos vyriausybei įteiktas memorandumas, reikalaująs iš esmės pakeisti Bonnos politiką arba prisiimti visą atsakomybę už ateities įvykius. Atrodo, Maskvai nepatinka V. Vokietijos pastangos jieškoti draugystės ir diplomatinių ryšių su Sovietų Sąjungos satelitais. Didžiąją kaltės dalį dėl Čekoslovakijos okupacijos Kremliaus vadai bando suversti V. Vokietijai, nors tikrasis kaltininkas yra pati Sovietų Sąjunga, pabūgusi laisvės kibirkšties komunistiniame krašte.

JAV gynybos sekretorius C. Cliffordas Vašingtone žurnalistams pasakytoja kalboje žadėjo nesumažinti antiraketinei "Sentinel" užtvarai skirtos $5 bilijonų sumos. Nors ši užtvara numatoma kiniečių raketoms, ji taipgi gali būti panaudota ir prieš sovietų raketas. Sovietų įsiveržimas į Čekoslovakiją, jų kariuomenės koncentracija V. Vokietijos pasienyje privertė prez. L. B. Johnsoną užimti tvirtesnę liniją santykiuose su sovietais. Pasak C. Cliffordo, susitarimų nebus vengiama, bet jie dabar bus daromi iš jėgos pozicijos.

Respublikininkų kandidatas į prezidentus R. Niksonas rinkiminį vajų pradėjo Čikagoje, kur jį entuziastingai sveikino apie 400.000 čikagiečių. Per televiziją pasakytoje kalboje R. Niksonas pabrėžė, jog JAV turi panaudoti ekonominį ir diplomatinį spaudimą Sovietų Sąjungai, nes tokiu būdu galima iškovoti daugiau laisvės Čekoslovakijai, Lenkijai ir kitiems R. Europos sovietų pavergtiems kraštams. Jeigu jis būtų išrinktas prezidentu, pirmiausia pertvarkytų paramos teikimą užsienio kraštams, iš paramos gavėjų pareikalaudamas atitinkamų įsipareigojimų.

Britanija užbaigė 300 metų trukusią Afrikos kolonizaciją, suteikdama nepriklausomybę paskutinei savo kolonijai — Swazilandui, tarp P. Afrikos respublikos ir portugalų Mozambique esančiai 6.705 kv. mylių teritorijai. Krašto valdymą perėmė karalius Sobhuza II, ministeriu pirmininku pasirinkęs princą M. Dhlamini. Ši 400.000 gyventojų valstybėlė žada įstoti į Jungtines Tautas, Britų Bendruomenę ir Afrikos Kraštų Sąjungą.

TARĖSI DIPLOMATAI

Lietuvos Diplomatijos Šefas St. Lozoraitis, generaliniai konsulai dr. P. Daužvardis, A. Simutis, J. Žmuidzinas ir pasiuntinybės prie Šv. Sosto pirmasis sekretorius S. Lozoraitis, Jr., atvykę į P. L. Bendruomenės trečiąjį seimą Niujorke, min. Lozoraičio kvietimu turėjo eilė pasitarimų. Buvo pasikeista informacijomis ir nuomonėmis apie Lietuvos nepriklausomybės atstatymo bylos dabartinę padėtį ir Diplomatinės Tarnybos veiklą ryšium su tarptautiniais įvykiais. Be to, buvo apsvarstyti konsuliniai ir kiti Diplomatinę Tarnybą liečiantieji klausimai. Rugsėjo 1 dieną įvykusiame pasitarime dalyvavo taip pat pasiuntinybės Vašingtone patarėjas dr. S. A. Bačkis, atvykęs į PLB seimą. Pasitarimo dalyviai išreiškė pasitenkinimą sklandžiais bendradarbiavimo santykiais tarp Diplomatinės Tarnybos, Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto, Lietuvos Laisvės Komiteto, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės ir Amerikos Lietuvių Tarybos. LGK.

Tėviškės Žiburiai – lietuvių savaitraštis

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"

Redaktorius — k. dr. Pr. Gaidamavičius; redakcijos narys — Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata $6, pusmetinė $3.50. Rėmėjo metinė prenumerata $10
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra.
Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Publ. by Žiburiai (Canadian Lithuanian) R. Catholic Cultural Soc., Inc.

Subscribtion rates: $6 per year, $3.50 per 6 months.
Deadline for advertisements — Thursday
Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.

941 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario, Canada
Tel. 368 - 6813

MIRTIS JO NENUMARINO

Įsimintinos paskutinės popiežiaus Jono XXIII dienos

KUN. DR. J. GUTAUSKAS

Tai buvo dešimt minučių prieš 8 val. vakaro, birželio 3 d., 1963 m., kai kilnusis popiežius Jonas XXIII-sis užmigo amžinuoju miegu. Jau bus daugiau kaip 5 metai, kai nebeturime jo gyvųjų tarpe. Sakoma, kad niekas nėra taip gyvas, kaip miręs šventasis. Šis posakis tinka ir popiežiui Jonui — mirtis jo nepaskandino užmarštin, tik iškėlė jo asmenį į dar ryškesnę šviesą. Kas gali užmiršti jo tėvišką gerumą, jo meilę žmogui, jo pakantą kitaip galvojantiems, jo pagarbą visiems krikščionims ir nekrikščionims, jo pastangas pritaikyti Bendrijos veikimą naujiems laikams, jo sušauktą antrąją Vatikano visuotinę santarybą?

Apie žmogų liudija ne tik jo gyvenimas, bet ir gyvenimo pabaiga. Argi nesakoma, koks gyvenimas, tokia ir mirtis? Kilniai, šventai gyvenęs popiežius Jonas ir mirė kaip šventasis.

"Kalbėjau su gydytojais..."

Gegužės 29, trečiadienį, ligonio sveikata truputį pagerėjo. Tačiau prieš tos dienos vidurnaktį prof. Mazzoni išgirdo, kad popiežius savo kambary dejuoja ir prašo pagalbos. Prasidėjo naujas skilvio kraujavimas, kurį apsunkino pilvo plėvės uždegimo pradžia. Susirinkę gydytojai nutarė, kad ligonio padėtis beviltiška, kad jam reikia apie tai pranešti. Popiežiaus asmeninis sekretorius mons. L. Capovilla jam tarė:

— Šventasis Tėve, aš kalbėjau su gydytojais.

— Taip? Ir ką gi jie pasakė?

— Šventasis Tėve, aš būsiu su Jumis atviras, kaip to norite. Turiu pranešti, kad jūs dar šiandien galite būti pašauktas į dangų.

— Ačiū, kunige Loris, už didelę meilės paslaugą, kad mane laiku įspėjate. Nuo šio momento visas mintis apie žemiškuosius reikalus paliksiu ir tesirūpinsiu sielos reikalais.

Popiežius paprašė pašaukti prof. Mazzoni. Jam įėjus, šypsodamasis tarė:

— Mielai norėčiau pareikšti jums dėkingumą, bet nieko vertingesnio čia neturiu, tik šį plunksnakotį. Imkite jį, jis yra kaip ir naujas, dar nevartotas.

Po to į ligonio kambarį atėjo mons. Cavagna. Jis išklausė popiežiaus išpažinties, suteikė šv. Komuniją. Ligonių sakramentą priėmė iš mons. Van Lierde rankų. Popiežius pasiliko pilnoj sąmonėj ir stipriu balsu pasakė, kaip labai jis myli Bendriją ir jam pavestąsias sielas. Jis ir vėl paaukojo savo gyvybę už visuotinės santarybos pasisekimą, pakartodamas Kristaus žodžius: "Ut omnes unum sint" (kad visi būtų vienybėje).

Prašė neverkti

7.30 v. vakare atvyko pas ligonį kardinolas Montini, atvesdamas popiežiaus giminaičius — seserį Asuntą, brolius Ksaverą, Alfredą ir Juozapą, kurie lėktuvu atskrido iš Bergamo. Jie buvo paprašyti, kad popiežiaus akivaizdoje neverktų. Jei jau negalės sulaikyti ašarų, tepalieka kambarį. Sunku jiems buvo neverkti matant mirštantį brolį. Vėliau naktį popiežius atpažino savo brolius ir seserį ir taip jiems kalbėjo:

— Jūs atsimenate, kad aš nieko kito nesvajojau, netroškau, kaip būti kunigu. Sveikinu ir laiminu jus. Ar prisimenate tėtį ir mamą? Aš visados juos prisimenu ir džiaugiuosi, kad galėsiu juos tuojau matyti danguje. Dabar melskitės, ne, geriau kartu melskimės už mūsų mamą ir tėtį." Keturi broliai ir sesuo, vienam jų esant mirties patale, ėmė melstis už mirusius tėvus.

"Artėju prie mirties..."

Popiežiaus Jono širdis buvo labai stipri. Ji ir palaikė jį ilgesnį laiką gyvą. Daug kartų prarasdavo ir vėl atgaudavo sąmonę. Kartą pasakė kilmingųjų gvardijos kapelionas mons. O. Tacoli, kad ligonis truputį gerėja. Į tai popiežius taip pastebėjo:

— Aš artėju prie mirties kiekvieną valandą. Artėju prie mano gyvenimo pabaigos visai ramiai.

Jis atsiprašė savo sekretorių mons. Capovilla, sakydamas:

— Apgailestauju, kad man Jūsų vis reikėjo, ir dėlto neleidau Jums dažniau matyti savo motiną. Kai numirsiu, galvok apie ją, neužmiršk jos, aplankyk ją.

Ketvirtą valandą ryto, birželio pirmą dieną, sekmadienį, Sekminių vigilijoj, atvyko į ligonio kambarį kard. Cicognani atlaikyti šv. Mišių. Popiežius sekė Mišių eigą ir kartojo seminarijoj išmoktas trumpas maldeles, sakydamas: "Mater mea, fiducia mea" (mano Motina, mano viltie) arba: "Ego sum resurrectio et vita" (aš esu prisikėlimas ir gyvenimas), "Mano Jėzau, mano Viešpatie."

Temperatūra kilo, liga vis labiau spaudė, pulsas dažnėjo. Tos pačios dienos popietėj dar atpažino baroną P. Poswicką, Belgijos pasiuntinį prie Šv. Sosto ir diplomatinio korpuso dekaną, jį pasveikino ir palaimino.

Birželio 2 d., Sekminių dienos rytmetį, kai kard. Cicognani vėl laikė Mišias ligonio kambary, jis dar pajėgė kartoti su celebransu dienos evangelijos žodžius: "Aš jums palieku ramybę, duodu jums savo ramybę... Tegu jūsų širdis nenusigąsta. Aš išeinu ir vėl ateinu pas jus."

Paskutiniai sakiniai

Popietėj temperatūra pakilo dar augščiau. Jonas XXIII jau nebegalėjo kalbėti, bet pasilenkusiam prie jo profesoriui Mazzoni šnibždėjo:

— Su mirtimi prasideda naujas gyvenimas, Kristaus garbė.

— Ir toliau vos girdimai sakė:

— Aš kenčiu su meile, bet kokie skausmai, kokie skausmai!

Naktis praėjo agonijoj. Artimieji girdėjo jį kalbant: "Noriu atsiskirti ir būti su Kristumi". Jis prisiminė Kristaus maldą einant į Getsemanio sodą ir šnibždėjo:

— Šventasis Tėve, išlaikyk savo eilėse tuos, kuriuos man davei, nes jie tavo... Kad jie būtų viena, kaip ir mes, ut unum sint, ut unum sint.

Paskutinėse gyvenimo minutėse mirštantis popiežius Jonas galvojo apie pradėtąją visuotinę Vatikano santarybą ir vos girdimai sakė:

— Rugsėjo mėnesį, rugsėjo mėnesį, aš arba kitas popiežius.

— Gal jau kliedėdamas dar ištarė neužbaigtą sakinį: "Bent iki žalvario durų" ir mirė šventojo mirtimi.

(Naudotasi Vittorio Gorresio knyga "La Nuova Missione", kurią išvertė vokiečių kalbon A. Leinz v. Dessauer.)

Mylimai motinai

a. a. **ELZBIETAI NAUJALIENEI** Lietuvoje mirus, jos dukrą LIONĘ KYBARTIENĘ bei jos šeimą nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

O. K. Čeliauskai **E. V. Sakavičiai**

Mylimai Mamytei **NATALIJAI VEČERKIENEI** mirus, dukteris NIJOLĘ PAULAITIENĘ ir BEATRIČĘ ZLATKUVIENĘ su šeimomis nuoširdžiai užjaučiame —

R. ir R. Bagdonai **E. Tiknienė**

Politinės nuotaikos Vokietijoj

J. KAIRYS
Mūsų bendradarbis Vokietijoje

V. Vokietija turi bendrą sieną su Čekoslovakija, todėl įsibrovimas sovietinės armijos su Kremliui paklusniųjų karinėmis jėgomis į Čekoslovakiją sukėlė ir V. Vokietijoje tam tikras nuotaikas.

Pasirengta priimti bėglius

Jau tą pačią dieną pasienyje buvo pasirengta priimti Čtkoslovakijos bėglius į V. Vokietiją, jei tokių būtų. Čekoslovakams turistams V. Vokietijoje ar atvykusiems kitais reikalais ir nenorintiems grįžti į okupuotą tėvynę bei norintiems palaukti padėties išryškėjimo savo krašte buvo suorganizuota globa.

V. Vokietijos visuomenė yra pasipiktinusi agresija prieš Čekoslovakija. R. Vokietijos kariuomenės talką sovietams laiko gėda.

Demonstracijų įvyko visuose didesniuose m i e s t u o s e. Demonstrantai išvadino rusus žudikais ir reikalavo, kad išeitų iš Čekoslovakijos bei duotų pastarajai laisvę. R. Vokietijos valdovai buvo išvadinti fašistais, einančiais Hitlerio pėdomis. Savo nepasitenkinimą išreiškė viešai ir kaikurių vietovių gyventojai R. Vokietijoje. Pvz. rytiniame Berlyne buvo dalinami lapeliai, kuriais reikalauta tikslesnių informacijų apie įvykius. Kaikurie gyventojai pareiškė asmeniškai savo simpatijas Čekoslovakijos pasiuntinybėje ir pan. Dėlto yra suimtų.

V. Vokietijos firmos dalyvaudavo Leipcige rengiamose mugėse. Pvz. 1967 m. iš 6484 firmų iš 55 kraštų V. Vokietijai atstovavo 610 firmų. Daug jų rengėsi dalyvauti ir š. m. rugsėjo 1-8 dienomis surengtoje mugėje. Kaikurios jų savo dalyvavimą atšaukė.

Mugės metu turėjo įvykti pasikalbėjimas V. Vokietijos ūkio ministerio su R. Vokietijos prekybos ministeriu, bet dėl Čekoslovakijos užpuolimo neįvyko.

Š. m. rugsėjo 2-7 dienomis įvyko V. Vokietijos geležies pramonės profesinės sąjungos suvažiavimas. Į jį buvo pakviestos Bulgarijos, Lenkijos, Sovietų Sąjungos ir Vengrijos profesinės sąjungos, bet pakvietimas buvo atšauktas.

Vokiečių reakcija

Iki įvykių Čekoslovakijoje V. Vokietijos plačioji masė domėjosi pirmoje eilėje savo privačiais bei asmeniniais reikalais. Dėl bendrų reikalų — krašto apsaugos ir visų kitų — ji nesuko sau galvos. Agresijos metu prieš Čekoslovakiją pradėjo kiek atbusti. Sužinojusi, kad rusai čia pat ir kad sovietinės armijos tankai gali per labai trumpą laiką sumalti ir V. Vokietiją, pradėjo galvoti ir apie pavojų savo kraštui. Visą laiką per radiją, televiziją ir spaudą sekė įvykius Čekoslovakijoje. Atrodo, bijo netekti gyvenimo, kurį dabar turi ir kuris nuolat gerėja.

Populiarusis V. Vokietijos valstybininkas Štrausas pareiškė, jog šia agresija prieš Čekoslovakiją Kremlius parodęs savo tikrąjį veidą. Nors jis ir šmeižiąs Bonną palinkimu į agresiją ir į militarizmą, bet dabar, girdi, pasaulis galės pats įsitikinti, kas yra agresorius ir militaristas.

Savo nusivylimą Kremlium ir jo satelitais vienaip ar kitaip išreiškė ir kiti V. Vokietijos politikai, visuomenininkai, spauda. Pagal juos, Čekoslovakijos įvykiai yra pamoka visiems, laikiusiems Kremlių taikos avinėliu. Dabar, girdi, svajonių laikas pasibaigė. Vakarai turi pabusti iš miego, peržiūrėti savo gynimosi potencialą.

Bonnos politika

Girdėti vis daugiau balsų, sugestijonuojančių peržiūrėti užsienio politiką. Jie mano, kad ligšiolinė buvo nevykusi ypač Sovietų Sąjungos ir kitų komunistinių kraštų atžvilgiu. Tai esą parodė įvykiai Čekoslovakijoje, kur per vieną naktį agresoriai apvertė viską augštyn kojom.

V. Vokietijos dabartinė vyriausybė dėjo labai daug pastangų atoslūgiui bei taikai įgyvendinti Europoje. Kremliui ji siūlė abišalį susitarimą nevartoti jėgos.

Čekoslovakijos atžvilgiu Bonna laikėsi didžiausio neutralumo, bet Kremlius su savo pataikūnais kaltino ir tebekaltina ją įsimaišymu į Čekoslovakijos įvykius bei skatinimu kontrarevoliucijos.

Bonnos užsienio politika, atrodo, pasiliks ir toliau ta pati arba labai panaši. Tik, žinoma, kai sovietinė armija atsidūrė prie V. Vokietijos sienos, turės būti budresnė Kremliaus atžvilgiu. Jau dabar tenka nugirsti sugestijų stiprinti krašto gynimą, daugiau dirbti Europos apjungimui, Atlanto Sąjungos stiprinimui ir pan.

Komunizmo žingsniai Pietų Amerikoj

Dvi komunizmo atmainos varžosi dėl revoliucijos Pietų Amerikoj: kinietiškai kubietiškoji ir sovietiškoji. Kinietiškasis komunizmas siekia laimėti P. Ameriką smurtu ir perversmu, o sovietiškasis — politine, kultūrine ir prekybine penetracija.

Kinietiškasis komunizmas stengiasi laimėti P. Ameriką organizuodamas partizaninius karus, bet pastaruoju laiku visur pralaimėjo ir net mažiausioje P. Amerikos valstybėje. Kiek didesnį pasisekimą turi sovietiškasis komunizmas bei jo metodai: jis "taikingai" mėto savo ideologinės meškerės kabliukus.

Šiuo metu Maskva turi 7 diplomatines misijas P. Amerikoje; prieš 5 metus jų teturėjo 5. Dvi naujos misijos įsteigtos Čilėje ir Kolumbijoje. Naujas sovietų ambasadorius atvyko į Kolumbijos sostinę š.m. gegužės mėn. Kitos sovietų ambasados yra Meksikoj, Kuboj, Argentinoj, Urugvajuj, Brazilijoj ir Čilėj. Iš visų šitų ambasadų didžiausia yra Meksikoje. Pastaroji yra vienintelis P. Amerikos kraštas, kuris palaiko diplomatinius santykius su Kuba, su Fidel Castro vyriausybe. Yra net spėjančių, jog, Meksikai tarpininkaujant, JAV galinčios atnaujinti diplomatinius santykius su Kuba.

Komunistų veikla P. Amerikos kraštuose yra skirtinga. Komunizmo plitimą lengvina sunkios ekonominės sąlygos, skurdas, socialinis atsilikimas. Ekvadore išeinantis "El Universo" rašo, kad Kubos agitatoriai stengiasi sukelti neramumus bei riaušes tame krašte. Partizanai iš Kubos (ten jie ruošiami partizaniniam karui) yra permetami į Ekvadorą ir ten F. Castro finansuojami. Jų tikslas — sukelti revoliuciją. "El Universo" mano, jog partizanų būriai bus į Ekvadorą atėję iš Bolivijos, bėgdami nuo Bolivijos vyriausybės kariuomenės.

Peru sostinėje Limoje laikraštis "La Tribuna" rašo, jog "tarptautinis komunizmas gresia universitetams". Incidentai San Marcos universiteto medicinos fakultete esą turi būti perspėjimu, jog subversyvi tarptautinio komunizmo akcija auga. Už riaušių kėlimus suimtų asmenų tarpe yra universitetui visai svetimų žmonių, nestudentų. Taip pat rasta ginklų ir net Molotovo bombų. Tai esą rodo, jog riaušės buvo suplanuotos už universiteto sienų, tarptautinių komunistų organizacijų. **J. G.**

LEON MITKIEWICZ — LENKŲ KARINIS ATTACHE

Lenkijos atstovybė Kaune

(Tęsinys iš praeito nr.)

Dar plačiau su Lietuvos kariuomenės vadu L. M. išsikalbėjo surengtų iškilmingų pietų proga plk. L. M. namuose. Be gen. St. Raštikio, dalyvavo generolai — Černius, Nagevičius, Rėklaitis, Adamkevičius, plk. Dulksnys, Latvijos karo atstovas — visi su žmonom. Dalyvavo ir Lenkijos pasiuntinys Charvatas su žmona.

Pietų metu plk. L. M. pakėlė tostą už Lietuvos kariuomenę. Atsakydamas gen. Raštikis pareiškė, kad "volens-nolens" Lietuva ir Lenkija turinčios eiti kartu. Įvairiai tuos žodžius galima buvo interpretuoti: politinė Europos situacija ir geografinė Lietuvos padėtis verčia Lietuvą eiti bendru su Lenkija politiniu keliu. Tačiau tuos žodžius galima suprasti labai mandagioj formoj kaip primestą Lenkijos ultimatumą Lietuvai.

Po pietų, kai truputį "atsirišo" liežuviai, gen. Nagevičius užklausė L. M., ar Lenkija padės Lietuvai ginti Klaipėdą.

Šį iškilmingą priėmimą pas Lenkijos karinį atstovą plačiai aprašė lenkų spauda. Susidomėjo ir Karaliaučius, kuris buvo laikomas vokiečių stebėjimo centru visoms Pabaltijo valstybėms.

* * *

Laikinosios Lietuvių sostinės gyvenimas buvo labai gyvas. Joje plk. L. M. pastebėjo, kad neužtenka turėti diplomatinių gabumų karinio atstovo tarnyboj, bet taip pat reikia būti tikru meisteriu, parenkant įvairiuose priėmimuose maistą ir gėrimus.

Šioje gyvenimo srityje jo geru mokytoju buvo Prancūzijos pasiuntinys Rygoje, kuris keletui savaičių buvo atvykęs į Kauną. Prancūzas, išėjęs diplomatinę mokyklą 1904-5 metais Petrapilyje, ir gyveno ten su trumpom pertraukom iki pat bolševikų revoliucijos. Jau pirmoje pažintyje pas min. Charvatą plk. L. M. pietų metu sėdėjo šalia prancūzo. Vienu metu diplomatas-veteranas, palietęs lenko alkūnę, labai tyliai ir diskretiškai prašneko: "Pone, matau, kad esate tikras "fuksas" mūsų profesijoj. Suvalgote viską (net ausys juda!), ką Jums paduoda, o geriate jau ketvirtą stiklą įvairių rūšių ir spalvos vyno. O juk dar bus šampanas, likeriai, o gal dar ir whisky. Palyginus, esate dar jaunas, bet taip ilgai tikrai "neišvešite", jeigu viską iš karto "tvarkysite"..." Ir čia Prancūzijos pasiuntinys Rygoj pradėjo pasakoti apie buvusios carinės Rusijos pramoginį sostinės gyvenimą, kur jis išmoko visų tų taktinių ir strateginių "ėjimų" priėmimuose su apkrautais stalais gėrimų ir valgių. Tai jam padėjo, nežiūrint 60 m. amžiaus, puikiai išsilaikyti diplomatinėj tarnyboj, išsaugoti sveikatą ir giedrią nuotaiką.

O prancūzo kulinariniai ir dievaičio Bacho garbinimo užkulisiai susidėjo iš dviejų dalių: 1. valgyti tik vieną patiekalą, geriausiai mėsą, visa kita palikti ant lėkščių, gabiai maskuojant naudojimą; 2. visuomet gerti tik vienos rūšies vyną, daugiausiai raudoną, pvz. seną burgundiškąjį, o šampaną — tik iškilmingų progų metu.

Ir kaip vėliau plk. L. M. pastebėjo, Kauno diplomatų tarpe šios taisyklės buvo laikomasi. Diplomatų namuose patarnautojai buvo pripratę prie svetimtaučių "kaprizų" ir ramiai nuimdavo nuo stalo pilnas valgių lėkštes arba pilnas stiklines gėrimų. Nepažįstama buvo Kauno diplomatų tarpe gėrimo ar valgymo prievarta — kvietimas, tikriau kalbant, slaviškas paprotys — "prašau, prašau valgyti, prašau, prašau gerti..."

* * *

Lenkijos pasiuntinybė Kaune diplomatiniuose priėmimuose turėjo savo metodą: pirmiausia į saloną buvo atnešama lenkiška degtinė (liežuviams "atrišti") su šalta ir šilta užkanda. Daug vargo neturėta su Pabaltijo atstovais, kurie mielai ragaudavo įvairių rūšių lenkišką degtinę. Priešingai elgėsi anglosaksai ir lotyniškų kraštų atstovai. Jie stipriai varžėsi lenkiškų kokteilių pobūviuose, paprastai prašydami pakeisti degtinę į vyną (sherry) arba sumaišyti ją su mineraliniu vandeniu, įdedant gabaliuką ledo. Šiauriečiai, visi pabaltiečiai ir slavai nerodė jokio drovumo, gerdami stiklinę degtinės be jokių priemaišų iki pat dugno.

Taip pat Kaune nebuvo laikomasi anglosaksiško papročio, pagal kurį ponios pasitraukdavo nuo stalo ir palikdavo vyrus prie kavos puoduko, likerių, konjakų, porto ir cigarų. Buvo laikomasi prancūziškų papročių. Cigaretės būdavo pasiūlomos pasirodžius saldžiajai, vaisiams ir porto. Tarp 23 ir 23.30, dar prieš vidurnaktį, svečiai paprastai palikdavo šeimininkų namus.

Lenko dėmesį atkreipė kelios Kauno vedusių diplomatų poros, kurios išeidavo iš pobūvių punktualiai 23 val. ir nepaliesdavo juodos kavos nei likerių. Jų tarpe buvo ir savo srities "meisteris" prancūzas. Kartą plk. L. M. pasiteiravo priežasties.

— Tamsta, aš jau seniai nebegyvenčiau, jei nesilaikyčiau pagrindinių gyvenimo taisyklių. Vidutiniškai imant, kas savaitę esu kviečiamas tris kartus pietums, tris-keturis kartus pusryčiams, neskaitant smulkių popietinių priėmimų, teatro ar operos. Tad kada rasčiau laiko miegoti ir dirbti? Juk laiku turiu parašyti savo vyriausybei pranešimus, atlikti bėgamuosius reikalus pasiuntinybėje. O miegoti turiu aštuonias valandas. Tad ir reguliariai, dar prieš vidurnaktį turiu atsigulti, kad galėčiau eiti į darbą po aštuonių valandų poilsio.

(Bus daugiau) Paruošė **K. Baronas**

Patogesni bei malonesni

Dirbtiniai dantys

Išvengti nepatogumui, kai dantų plokštelės išslysta, slankioja ar atsipalaiduoja, užbarstykite truputį FASTEETH miltelių, ir jūsų dantų plokštelės laikysis daug tvirčiau. Galėsite daug geriau valgyti ir daug patogiau jaustis. FASTEETH yra alkaliniai — berūgščiai milteliai. Jie pašalina plokštelių kvapą. Gerai pritaikytos plokštelės yra būtinybė sveikatai. Eikite pas savo dantistą reguliariai. Reikalaukite FASTEETH visose vaistinėse.

A † A

brangiai **MOTINAI** mirus Lietuvoje, mielą ELEONORĄ KYBARTIENĘ ir šeimą liūdesio valandose nuoširdžiai užjaučiame —

K. B. Butkevičiai **L. Eug. Klevai**

Mylimai **MAMYTEI Lietuvoje** mirus, L. KYBARTIENĘ ir jos šeimą nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime —

M. K. A. V. Kvedarai

Mielą LIONĘ KYBARTIENĘ ir jos šeimą, Lietuvoje jos brangiai **MOTINAI** mirus, giliai užjaučiame —

O. ir S. Kačinskai

Buvusiai Alytaus gimnazijos mokytojai

a. a. **NATALIJAI VEČERKIENEI** mirus,

skausmo prislėgtoms dukterims NIJOLEI ir BEATRIČEI bei jų šeimoms gilią užuojautą reiškia —

Emilija ir Leonas Franckai

KLAUSKITE — PATARSIM — PADĖSIM

368-6813

Patarimų tarnyba "Tėviškės Žiburių" skaitytojams, bendradarbiaujant su dienraščio "The Telegram" Action Line skyriaus tarnyba. Skaitytojai kviečiami kreiptis raštu į "TŽ" redakciją įvairiais klausimais, į kuriuos atsakymai bus parūpinti Action Line arba "TŽ". Skyrių redaguoja teisininkas V. Mastis.

Esu gimęs 1902 m. Nuo 1969 m. sausio 1 d. pradėsiu gauti senatvės pensiją. Dar dirbu fabrike. Žadu dirbti ir toliau. Ar gausiu senatvės pensiją, jei ir toliau dirbsiu fabrike? Antras klausimas: jeigu aš nuo 1969 m. sausio mėnesio daugiau niekur nedirbsiu, ar gaudamas senatvės pensiją galėsiu gauti bedarbio pašalpą (unemployment insurance)? Jeigu gausiu, tai kaip ilgai? K. L., Hamiltonas

Jūs gausite senatvės pensiją, jei ir toliau dirbsite. Senatvės pensija bus mokama nežiūrint Jūsų uždarbio. Žinoma, negausite senatvės priedo, mokamo pensininkams, kurie neturi jokių kitų pajamų šaltinių. Džiugu, kad Jūsų sveikata leidžia ir toliau dirbti ir kad darbovietė sutinka Jus toliau laikyti. Paprastai darbdaviai pensininkus iš darbo atleidžia. — Jokios bedarbio pašalpos negausite. Bedarbio pašalpos mokamos tik darbininkams, kurie pajėgia dirbti ir gali būti samdomi (employable). Pensininkai neįeina į samdomumo sąvoką. Prie senatvės pensijos Jūs gausite mažą Kanados valstybės pensiją, į kurią nuo Jūsų atlyginimo yra atskaitomos tam tikros įmokos. Be to, daugelis fabrikų turi privačius pensijų planus.

Gyvenant Lietuvoje tėvas užrašė vienam sūnui ūkį. Po tėvo mirties jis turėjo broliams išmokėti tam tikrą dalį. Jis išmokėjo visiems, tik man vienam nebuvo išmokėta. Gyvenu JAV-se. Dabar brolis rašo ir siūlo, kad aš sutikčiau ūkį perimti. Jis vaikų neturi ir visą tėviškę užrašytų man ir dokumentus padarytų pas notarą. Kokios pasekmės būtų, jei aš sutikčiau ir jis man tėviškę užrašytų? Aš grįžti nenoriu. Be to, juk dabar tas ūkis priklauso kolchozui, gal tik 60 arų brolio žinioje yra. Ar neturėčiau vargo su tuo užrašymu ir su dabartiniais valdovais, kurie gali mane apdėti įvairiais mokesčiais? N. N.

Apgailestaujame, kad nėra žinovų, kurie galėtų šituo reikalu Jums tiksliai atsakyti. Turint galvoje komunistinę teoriją ir praeities patirtį, galima pažymėti, kad iš nuosavybės jokios naudos nėra. Pagal komunistinę teoriją, jokios pelningos privačios nuosavybės komunistinėse valstybėse negali būti. Leidžiamos tik smulkios nuosavybės, kurias naudoja pats savininkas, kaip pvz. mažas namas, kuriame savininkas gyvena, ar nedidelis žemės gabalas, kuriame pats savininkas sau daržoves pasisodina.

Jei tas ūkis priklauso kolchozui, tai Jūsų brolis neturi jokios nuosavybės teisės ir negali Jums jo užrašyti. Teoriškai, jei būtumėte savininkas, turėtumėte mokėti įvairius nuosavybės mokesčius, kuriuos galėtų uždėti valstybė arba valsčius.

Prieš keletą mėnesių užsakiau metalinį dūmtraukį už $340. Po kiek laiko kitoje parduotuvėje pastebėjau, kad lygiai toks pat dūmtraukis kainuoja tik $84. Užsakymą atšaukiau ir nupirkau pigesnį dūmtraukį, tačiau pirmoji bendrovė reikalauja iš manęs $64 — 10% nuo pilnos kainos plius persiuntimo išlaidas. Aš užsakymą atšaukiau ir manau, kad nesu skolingas. P. B.

Ir bendrovė, ir Vartotojų Apsaugos Biuras yra tos nuomonės, kad toks pat dūmtraukis negali būti nupirktas už $84. Jūs užsakymą atšaukėte pervėlai. Bendrovė buvo pristatymą paruošusi ir pervežimo išlaidas užmokėjusi. Jūs padarėte jiems daug kelblumų. Jų nuostolius turite atlyginti.

MOHAWK
FURNITURE LTD.
PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI
SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI
ĮVAIRŪS KILIMAI • ŠALDYTUVAI
VALGOMŲJŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.
TAISOME IR APTRAUKIAME KĖDES IR SOFAS

Nemokamas į namus pristatymas.

KRAUTUVĖS:
Vakaruose — 137 RONCESVALLES AVE.—TEL. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH AVE. — TEL. OX 9-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro.

GRĮŽO JAUNIEJI AMBASADORIAI

Pasikalbėjimas su "Gyvataro" vadove Genovaite Breichmaniene, vadovavusia sėkmingai išvykai Europon

Tautinių šokių grupė "Gyvataras" su Kanados vyriausybės ir lietuvių visuomenės parama dalyvavo tarptautiniame šokių festivalyje Montrejeau mieste, Prancūzijoj. Grupės vadovė G. Breichmanienė mielai sutiko pasidalinti kelionės įspūdžiais su "TŽ" skaitytojais.

— Kaip vyko kelionė?

— Iš Maltono aerodromo išskridom į Montrealį liepos 31 d. ir dar tą patį vakarą susijungėm ten su Montrealio prancūzų šokėjų grupe. Paryžių pasiekėm rugpjūčio 1 d. Po trumpo poilsio Prancūzijos sostinėje traukiniu vykom į Heidelbergą, iš kurio pasiekėm Vasario 16 gimnaziją.

— Kur pasirodė "Gyvataras" pirmą kartą?

— Pirmas pasirodymas įvyko Koenigsteine "Kirche in Not" — katalikų organizacijos suvažiavime, kur, šalia mūsų, dalyvavo slovakai. Programą sekė apie 400 asmenų. Antras pasirodymas įvyko rugpjūčio 4 d. Vasario 16 gimnazijoj. Atvykus į Europos lietuvių studijų savaitę daugiau mūsų tautiečių, vėl pasirodėm su programa rugpjūčio 6 d. Žinoma, nepasitenkinom vien oficialia dalimi — bendradarbiavom su atvykusiais lietuviais, įsijungdami į bendras dainas, pasikalbėjimus. Turiu pasakyti, kad lietuviška širdis palieka visur tokia pati, ar tai būtų Vokietija, Anglija, Kanada, J. A. V. Globojo mus, vaišino, džiaugėsi mūsų viešnage. Šia proga dar kartą reiškiu nuoširdžią padėką visiems mūsų globėjams Vasario 16 gimnazijoj.

— Iš Vasario 16 gimnazijos važiavote tiesiai į tarptautinio festivalio miestą, ar dar kur buvote ilgiau sustoję?

— Iš Vasario 16 gimnazijos vykom per Paryžių į Tulūzą, kur vėl susitikom su Montrealio grupe. Čia išbuvom dvi dienas. Prisistatė televizija, spauda. Tas dvi dienas buvom užimti reklama. Dvi dienas buvom rodomi televizijoj, aprašomi su nuotraukom vietos spaudoj. Rugpjūčio 10 d. dar sustojom Amelie de Bains mieste. Tai kurortinė vietovė, kurioj daugiausia gydosi kariai-veteranai. Ir čia su Montrealio grupe davėm du koncertus. Pasisekimas buvo labai didelis. Mūsų tautiniai drabužiai ir šokiai žavėjo prancūzus.

— Kokie įspūdžiai iš tarptautinio festivalio Montrejeau mieste?

— Klausimas labai platus, bet pasistengsiu kiek galima plačiau atsakyti. Tarptautiniai festivaliai ten turi visai skirtinga pobūdį nei Kanadoj ar JAV. Pirmiausia dalyviai ir publika stengiasi įsijungti į vieną šeimą, kad visas miestas gyventų festivalio nuotaika. Todėl prieš festivalį vyksta paradai, šokiai gatvėse, bendraujama su gyventojais. Pačiame koncerte pabrėžiama, kad jame nėra geresnių ar blogesnių grupių. Visdėlto publika savo reakcija į paskirų tautinių šokių grupių pasirodymus parodė kas jiems geriausiai patiko. Nepatogu prisipažinti, bet mes susilaukėm didžiausios reakcijos — buvome iškviesti du kartu į sceną. Lietuviai dalyvavo pirmą kartą ir savo drabužiais bei šokiais buvo skirtingi nuo anksčiau matytų tautinių šokių grupių. Susilaukėm dėmesio ne tik scenoj, bet ir eisenoj, gatvėse, kavinėse. Lietuvaitės visą laiką buvo apsirengusios tautiniais drabužiais. Be to, mūsų grupė ir savo amžiumi buvo jauniausia visų dalyvių tarpe. Dėlto užteko energijos šokti, dainuoti ir aplamai įsijungti į bendrą to miesto gyvenimą, nes po oficialios programos dar būdavo šokiai aikštėse. Mokėjimas svetimų kalbų taip pat daug padėjo, nes pvz. suomiai nemokėjo ne tik vokiškai ar prancūziškai, bet ir angliškai. Kas su jais galėjo susikalbėti suomiškai? Labai malonu buvo praleisti kelias dienas su Prancūzijos lietuviais, tačiau visai kitą tikslą turėjom svetimtaučių tarpe. Niekuomet neužmiršiu Kanados generalinio konsulo Bordeaux mieste Rene Garneau žodžių, kuris po koncerto pareiškė pirmą kartą matęs lietuviškus šokius ir kai tik rasiąs progą, vėl jais gėrėsis. Esą, jeigu visas Kanados jaunimas būtų toks, kaip festivalio dalyviai, Kanada neturėtų jokių problemų.

— Kiek tautinių šokių grupių dalyvavo festivalyje?

— Iš viso buvo 11. Iš mums artimesnių — suomiai, iš sovietų satelitų — rumunai (jų oficialus pavadinimas buvo Rumunijos tautinis baletas), ispanų dvi grupės, Kanados dvi grupės ir kt. Rumunai laikėsi labai oficialiai ir po festivalio, visiškai nepastebėti, išvyko atgal į Rumuniją. Įdomiausia, kad rumunai labiausiai pirko mūsų tautinių šokių grupės nuotraukas. Teko nugirsti, kad ateinančiais metais čia atvyks jau pavergtos Lietuvos atstovai.

— Ar atstovaujant Kanadai buvo pasitarnauta ir lietuviams?

— Atstovavom Kanadai kaip to krašto gyventojai - piliečiai, bet kartu ir kaip lietuviai. Straipsniai, nuotraukos spaudoj, platus straipsnis festivalio išleistoj programoj rašė apie mus, kaip žmones iš šiaurės Europos krašto Lietuvos, kurios dalis gyventojų atvyko į Kanadą, atsiveždami į klevo lapo kraštą savo tradicijas, drabužius, šokius.

— Ar patenkinti išvyka "Gyvataro" nariai?

— Čia vėl tik trumpas atsakymas — labai!

— Kokie aplamai įspūdžiai iš Europos?

— Po dvidešimties metų vėl pamatėm Europą. Pamatėm visai naują, be bombardavimų žymių, Europą, kurioje verda naujas gyvenimas, klesti sena kultūra, skirtinga nuo JAV ar Kanados.

Šia proga "Gyvataro" vardu reiškiu nuoširdžią padėką visiems lietuviams, kurie prisidėjo prie mūsų kelionės finansavimo, — užbaigė savo pasikalbėjimą "Gyvataro" grupės vadovė.

K. Baronas

Po festivalio programos "Gyvataro" šokėjai žygiuoja Montrajeau, Prancūzijoje, miesto gatvėmis su ispanų grupe

Ateitininkų sendraugių pareiškimas

Ateitininkų sendraugių stovyklos dalyviai, 1968 m. rugpjūčio 8 d. išklausę Ateitininkų Federacijos vado prof. dr. J. Pikūno pranešimo "Ateitininkų misija seniau ir dabar", jį išdiskutavo ir veiklos reikalu sutarė kreiptis į visus ateitininkus šiuo pareiškimu:

1. Ateitininkai kreipia didelį dėmesį į reikiamų kadrų parengimą ateitininkų organizaciniam ir idėjiniam darbui.

2. Moraliai remia savo narius, dirbančius lietuvių veiksniuose, Bendruomenėje, spaudoje, tautinės reikšmės organizacijose.

3. Jaunųjų ateitininkų — studentų, moksleivių ir jaunučių — veiklai jieško gyvenimiškų atramų — sukonkretintos veiklos, naujų metodų ir tinkamų vadovų.

4. Prašo Ateitininkų Federacijos vadovybę rūpintis sisteminga ateitininkų gyvenimo ir veiklos informacija ir skelbti ją "Ateityje" bei periodinėje lietuvių spaudoje.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės trečiojo seimo išvakarėse Statlerio - Hiltono viešbutyje buvo pagerbtas Lietuvos diplomatų šefas St. Lozoraitis 70 metų amžiaus sukakties proga

Nuotr. L. Tamošaičio

Dabartinė Lietuva iš arti

FELIKSAS JUCEVIČIUS

(Tęsinys iš praeito nr.)

3

Paversdami Lietuvą Rusijos provincija, rusai komunistai išliko ištikimi ne tik Stalino, bet ir carų vestai politikai. Kaip carai, taip ir rusai komunistai nori lietuvius nutautinti. Tačiau savo tikslui atsiekti jie pasirinko kitas priemones. Baltieji carai draudė lietuvių kalbą ir lietuvišką spaudą. **Raudonieji carai uždraudė visus simbolius, kurie yra susiję su Lietuvos istorija bei lietuvių tautos gyvenimu. Jie pašalino Vytį ir jį pakeitė "tarybiniu" herbu, kuris savo turiniu nesiskiria nuo rusiškojo. Išmetė taip pat trispalvę, užslopino himną. Jei šiandien lietuvis drįsta pasikabinti Vytį, ar trispalvę, ar užgiedoti himną, tai jis laikomas kontrarevoliucininku, t.y. pačiu didžiausiu politiniu nusikaltėliu.** Kodėl lenkai, vengrai, rumunai, vokiečiai gali pasilaikyti savo tautinius simbolius, o lietuviai ne? Dėlto, kad Lietuva turi būti tik Rusijos provincija ir niekas daugiau. Rusų "išlaisvintoje" Lietuvoje lietuviams uždrausti jų tautiniai simboliai. Lietuvoje lietuvis negali pasirodyti lietuviu, jis turi išoriškai jau atrodyti rusu.

Tai dar neviskas. Raudonieji carai žino labai gerai, kad tautinei sąmonei užslopinti neužtenka sunaikinti tik simbolius. Reikia taip pat užgniaužti visus tuos dvasinius elementus, kurie lietuvį padaro lietuviu ir jį išskiria iš rusų. Vienas tokių elementų yra krikščioniškasis bei katališkasis tikėjimas. Štai kodėl raudonieji carai daro viską, kad katalikybė būtų išrauta su šaknimis iš lietuvių tautos gyvenimo. Mes klystame, kai manome, kad kova prieš religiją yra tik kova prieš "liaudies opiumą". Kova prieš Katalikų Bažnyčią turi taip pat grynai "tarybinį" pobūdį.

Iš šios kelionės niekada nepamiršiu dviejų dalykų: **Vilniaus ir Kauno išniekintų bažnyčių ir prie Berlyno sienos žmonių, besiveržiančių į laisvę.** Kai klajojau Vilniaus gatvėmis, tai mačiau gražiausias bažnyčias su išdaužtais langais, užkaltomis durimis, griūvančiomis sienomis. Kaune daugelis bažnyčių yra paverstos sandėliais bei įmonėmis. Ar tai nėra XX a. barbarybė? Kai barbarai įsiveržėdavo į Romą, ką jie darydavo? Plėšdavo ir degindavo bažnyčias. Apgailėtinai atrodo ir tos bažnyčios, kuriose dar laikomos pamaldos. Kokiame stovyje tie didieji meno paminklai — Šv. Petro ir Šv. Povilo ir Šv. Onos bažnyčios? Nedažytos, apdulkėjusios, neremontuojamos. Tas pats ir su Šv. Mikalojaus bažnyčia, Aušros Vartais ir kitomis mano aplankytomis bažnyčiomis. Vilniuje tėra vienuolika atdarų bažnyčių, o jų buvo ar ne apie keturiasdešimt. O katedra? Ji paversta paveikslų galerija. Reikėtų stebėtis, jei raudonieji carai jos būtų neišniekinę. Kas nori ką nužudyti, smeigia kalaviją tiesiai į širdį. Ir jie smeigė. Juk katedra — tai katalikiškojo krašto širdis. Joje Lietuvos praeitis. Ji saugojo Šv. Kazimiero palaikus. **O šiandien ji išprofanuota ir išniekinta stūkso Vilniaus viduryje ir liudija praeiviui, kad barbarybei "tarybinėje" Lietuvoje nėra ribos.** Meno galerija paversta taip pat Įgulos bažnyčia Kaune. Ten, tamsiame užkampyje, mačiau taip pat Zikaro "Laisvės" statulą, kuri kadaise stovėjo Karo Muzėjaus sodelyje. Ar tai ne simboliška? Lietuvoje laisvei tėra šiandien vietos tik muzėjuje. Dar negailestingesnis raudonasis caras buvo Prisikėlimo bažnyčiai Kaune. Ji paversta įmone. Ir nesistebėkime. Juk ji simbolizuoja prisikėlusią ir nepriklausomą Lietuvą!

Tokios antireliginės barbarybės, kokia yra "tarybų" Lietuvoje, nemačiau nei Lenkijoje, nei Rytų Vokietijoje. Varšuvos katedra, septynių šimtų metų senumo gotika, buvo karo metu visai sugriauta. Šiandien ji vėl atstatyta. Kitos bažnyčios taip pat atstatytos, kurios buvo nukentėjusios nuo karo. Krokuvoje yra proporcingai daugiau bažnyčių, negu Vilniuje, bet nėra nei vienos uždarytos. Lenkai komunistai neišniekino savo tautos šventovių. Rytų Vokietijoje nemačiau taip pat religinės neapykantos barbarizmo formoje. Drezdene atstatyta ir garsioji protestantų Kreuzkirche, ir katalikų Hofkirche. Rytų Berlyne baigiamas atremontuoti Domas ir visai užbaigta jau Šv. Jadvygos bažnyčia. Lietuvoje kitaip. Raudonieji carai ne stato, o griauna bažnyčias. **Tik Lietuvoje verčiami kryžiai, žudomi ir tremiami vyskupai, kunigai ir tikintieji, draudžiama vaikų katechizacija. Baltųjų carų laikais buvo uždrausta lietuviškoji spauda, o raudonųjų carų laikais draudžiama katalikiškoji lietuvių spauda. Jau ketvirtis šimtmečio, kai vyksta katalikiškosios spaudos draudimas, ir tai XX a. "laisvoje, tarybinėje Lietuvoje". Lietuvoje religinė priespauda yra tokia žiauri ir visuotinė, jog ją palyginti tegalima tik su pirmųjų krikščionių persekiojimu Nerono ir Diokleciano laikais. Šiuo atžvilgiu raudonųjų carų barbariškumas toli pralenkia nacių vandališkumą.**

Suomijoje sutikau amerikiečių šeimą. Augštos kultūros ir išsilavinimo žmonės. Užsimezgė kalba apie vokiečius ir rusus. Mes stebėjomės, kad vokiečių tauta, turinti tiek daug didžių ir gabių žmonių visose srityse, nuėjo vandalizmo keliais. Tai galioja ir rusų tautai, kuri savo širdyje yra taip humaniška ir nuoširdi. Kaip tai suprasti? Labai įdomų atsakymą surado ši amerikietė. Pagal ją, kiekvienoje tautoje yra penki procentai psichiškai neišbalansuotų žmonių. Vakarų kraštuose tuos penkis procentus sudaro įvairūs padaužos, keistuoliai. Vokietijoje nacių laikais šie penki procentai valdė kraštą. Tie penki procentai valdo taip pat ir Rusija, ir tai daugiau kaip penkiasdešimt metų. Kai nuvykau į Lietuvą, tai pats pamačiau, kad šios amerikietės samprotavimai yra ne psichologinė hipotezė, bet istorinė patirtis.

Tačiau Lietuvoje komunistai nepasitenkina vien tik bažnyčių griovimu, bet mėgina Katalikų Bažnyčią užslopinti ir iš vidaus. Jie proteguoja "neutralius" kunigus, o veiklesnius siunčia į "durpynus". Kai kuris kunigas pasirodo perdaug aktyvus, tai jam net elektrą išjungia. Tiesa, dar veikia Kauno kunigų seminarija, bet tik partijos atstovas nusprendžia, ar jaunuolis turi pašaukimą, ar ne. Jis taip pat sprendžia, kas tinkamas būti profesoriumi, kas ne. Tiesiog reikia stebėtis, kaip komunistai yra susirūpinę kunigų "geru" išauklėjimu. Seminarijoje yra, berods, 30 klierikų. Tuo tarpu nepriklausomybės metais viena Telšių seminarija turėjo virš šimto klierikų, nekalbant apie Kauną.

Kai iš viešbučio eidavau laikyti Mišių į Aušros Vartus, tai pakeliui prasukdavau pro antireliginį muzėjų, kuris, kaip ir pridera komunistų "tarybinei" etikai, įrengtas bažnyčioje. Direktoriaus pareigas eina kažkoks ekskunigas (Markonis-Markauskas — Red.). Tai irgi derinasi su "tarybine" etika. Kartą užsukau muzėjaus pasižiūrėti. Kai vadovė man pradėjo aiškinti religijos atsiradimą bei jos evoliuciją, tai man prisiminė Šiauliuose išleistoji "Peklos knyga". Man atrodė, kad antireliginis muzėjus ir peklos knyga yra vienodo mokslinio lygio. Skiriasi tik jų autoriai. Muzėjaus kūrėjai yra "augšto lygio marksistiniai mokslininkai", o peklos knygą rašė pasipelnymo tikslais "augšto lygio teologas" verslininkas.

Komunistai tikrai mažiau save kompromituotų ir savo "moksliškumą", jeigu jie vietoj antireliginių muzėjų organizuotų antialkoholinius muzėjus ir tuos pinigus, kuriuos išleidžia antireliginei propagandai, panaudotų kovai prieš girtuoklystę. Nors joks Rytų Europos kraštas negali pasigirti blaivininkais, tačiau padėtis Lietuvoje nėra irgi džiuginanti. **"Tarybiniame" rojuje ne religija, o girtuoklystė yra pilna ta žodžio prasme liaudies opiumas.** Darbininkai turi tokias liūdnas pragyvenimo sąlygas, jog jie geresnio gyvenimo vilti sudeda į "vodkos" bonką. Susidariau įspūdį, kad girtuoklystė Lietuvoje yra įgavusi tokias formas, kurios nesiskiria nuo alkoholizmo apskritai. Kaip kitaip galima aiškinti faktą, kai matai jaunus vyrus rytą užsisakančius pusryčiams po 100 gramų vodkos? Kažką panašaus teko matyti tik Paryžiuje, kur alkoholikai kavinėse rytais gerdavo vietoj kavos baltąjį vyną.

(Bus daugiau)

Amerikiečių McDonnell Douglas lėktuvų gamyklos skyrius Toronto priemiestyje Maltone nupirko 111 akrų žemės. Bendrovė čia jau gamina sparnus, grindis ir kaikurias kitas dalis DC-9 ir DC-8 keleiviniams lėktuvams Amerikoje. Ant nupirktos žemės bus praplėsti gamyklos pastatai, kuriuose bus gaminamos dalys trijų turbininių variklių milžinui DC-10. Kanadiečių darbininkų skaičius šiose įmonėse bus padidintas iki 3.500. Žemę ir kaikuriuos pastatus už $6.291.-000 pardavė De Havilland lėktuvų gamyklos skyrius Kanadoje.

Pasitikėjimui Vakarais dingstant

AL. GIMANTAS

Tai, kas įvyko ar dar ir dabar vyksta Čekoslovakijoje, primena ir Pabaltijo valstybių likimą, nors kai pavartai didžiosios spaudos puslapius, pasiklausai radijo ir televizijos laidas, pastebi, kad labai mažai komentatoriai teprisimena Estiją, Latviją ir Lietuvą ištikusią tragediją. Kur kas dažniau minima Vengrijos okupacija, bet ir tas pavyzdys, atrodo, galėtų būti žymiai daugiau ir dažniau minimas. Iš visur simpatijos, rezoliucijos, pasipiktinimas ir . . . tyla. Kraipo galvą eilinis vakarietis ir pats sau taria: kuo aš galiu padėti? Jei taip yra nusiteikęs eilinis pilietis, netenka stebėtis, kad ir didžiųjų kraštų vyriausybės tokios nerangios, neveiklios ir neryžtingos. Paskutinieji įvykiai turėjo pradaryti akis ir tiems išeivių optimistams, kurie rytinės Europos išlaisvinimą neatsiejamai rišo su JAV, Britanijos ir kitų Vakarų kraštų ryžtingu atkirčiu sovietams, įskaitant ir karinę akciją, jei susidariusi padėtis tokio žygio pareikalautų.

Mintys iš anapus

Kad tai iliuzijos, jau senokai visam pasauliui parodė JAV respublikininkų valdžia Vengrijos sukilimo metu ir demokratų — Čekoslovakijos okupacijos atveju. Šioje vietoje būtų labai pravartu pastebėti, kad mūsų tautiečiai Lietuvoje jau žymiai seniau tai suprato ir paliko visas viltis. Kieta kasdienybė, realybės pajutimas jau seniai yra išgarinęs visas šviesias viltis ar aušrą, kuri turėtų ateiti iš Vakarų. Dar prieš penketą ar šešetą metų Lietuvoje viešėjęs šio autoriaus vienas pažįstamas parvežė tokias nuotaikas, kuriomis čia nelabai daug kas norėjo tikėti. Girdi, tai netiesa, jis buvęs suklaidintas, gal komunistų jam buvo įkvėptos tokios nuotaikos. Bet kontaktams po truputį gausėjant, sulaukus savųjų tautiečių jau ir šioje pusėje paaiškėjo, kad jie tokias nuotaikas puoselėja jau seniai. Nevienas jų gana daug sarkazmo pabėrė Vakarų demokratijų adresu, gana drąsiai teigdami: netikėkit jūs tais Vakarais, kaip ir mes jau seniai nebetikim. Kaikurie jų gana plačiai konkrečiais pavyzdžiais įrodinėjo, kad nei Amerika, nei Britanija nejudins piršto išvaduoti Baltijos ir kitoms sovietų okupuotoms valstybėms. Nevienas jų tikėjo komunizmo žlugimu, bet taip pat nevienas įrodinėjo, kad ir komunizmui išnykus liks rusiškasis imperializmas, kurio apetitas, ambicijos ir teritoriniai užsimojimai nebūsią menkesni už komunistinius siekius. Net ir tada nepasikeis Vakarų pozicija rytinės Europos atžvilgiu. Esą dar galėtų būti šiokių tokių vilčių Vidurio Europos valstybėms, bet žymiai liūdnesnė padėtis būtų Baltijos jūros erdvėje gyvenančioms tautoms, ne savo noru patekusioms sovietinėn imperijon. To, ko rusai siekė dar nuo Petro Didžiojo laikų, būtent, didesnio lango į vakarus, rytinio Baltijos jūros pakraščio gera valia niekad negalės išsižadėti betkurie Rusijos valdovai, balti, raudoni ar geltoni. Ir kas juos be ginklo jėgos priverstų pasitraukti iš Pabaltijo valstybių?

Nusivylimo politika

Tenka pripažinti, kad tai liūdnoki samprotavimai, bet jie girdėti iš sovietinamoje Lietuvoje gyvenančių tautiečių lūpų. Jie yra tikri, nesufabrikuoti, todėl ir reikėtų į juos kreipti bent kiek didesnį dėmesį. Galimas dalykas, kad sovietinė propaganda ilgainiui yra atitinkamai paveikusi, kad totalinis nusivylimas Vakarais bus irgi prisidėjęs prie tokių pesimistinių samprotavimų ir nuotaikų sudarymo. Bet tam pagrindo yra. Tiesa, galima prisiminti, jog 1918 m. irgi mažai kas tikėjo, kad trys mažos Pabaltijo tautos galėtų išsikovoti savąją nepriklausomybę, bet ir į tokį teigimą ten turimas atsakymas, girdi, tuomet visai kitos buvo aplinkybės, nebuvo tada ir atominės ar vandenilio bombos. Šiandien teliko pasauly tik dvi didžiosios galybės — JAV ir Sov. Sąjunga. Vandenilio bombos baimė, abipusis pavojus, abipusė savisauga garantuojanti pasauliui šiokią tokią taiką, lyg ir jėgos pusiausvyrą, kurios negalėsią paveikti jokie lokaliniai konfliktai.

Tai samprotavimai, turį pagrindo, bet vienašališki. Jie lyg ir kviečia glaustis prie "matuškos Rosijos" ir viskas bus gerai. Bet tai nėra problemos sprendimas. Lietuvos išlaisvinimo problema nėra vien mūsų rūpestis, bet ir visos eilės kraštų. Tad ir sprendimas turės ateiti bendrom pastangom. Rytų-Vakarų santykiai toli gražu nėra pasiekę galutinio taško.

ŽODIS TORONTIEČIAMS

GERIAU NEI PAS MAMĄ

Dažnai sakoma, kad vaikui motinos niekas nepakeis, Tai tiesa, tačiau nevisada. Šiais laikais ir buvimas pas mamą yra kitoks, ir motina yra kitokia. Nebelieka tiek laiko vaikams, kaip kad būdavo Lietuvoj. Daug motinų dirba ilgas valandas, o kurios nedirba įmonėse ar įstaigose, turi daug darbo namuose ir už namų.

Kai augąs vaikas nebūna su mama, praleidžia laiką gatvėje su kitais savo amžiaus vaikais arba pas kaimynę, kuri nesavam vaikui nedaug dėmesio tekreipia.

Norėtųsi atkreipti dėmesį į vietą, kur vaikui dažnai yra daug smagiau nei pas mamą. Tai Lietuvių Vaikų Namai Toronte, vadovaujami Nekaltai Pradėtosios Marijos seselių. Turiu galvoje vaikų darželį, kur su lietuviukais vaikais dirba atskira seselė. Šeimos, turinčios priešmokyklinio amžiaus vaikų, turėtų džiaugtis, kad Toronte yra lietuviškas vaikų darželis. Čia vaikai ne tik "praleidžia" laiką, bet ir labai daug ko išmoksta. Pirmiausia — lietuviška apilnka. Vaikai lietuviškai kalba, lietuviškai dainuoja ir įpranta lietuviškai savo mintis reikšti. Čia jie yra išmokomi bendrauti su kitais vaikais, jiems padėti. Tikrai namuose būtų sunku motinai tiek laiko per dieną su savo vaiku praleisti.

Per pastaruosius dvejus metus lietuviukų skaičius vaikų darželyje labai sumažėjo. Visdėlto viena seselė tebedirba su lietuviais vaikais. Nesinori tikėti, kad Toronte nebūtų priešmokyklinio amžiaus lietuvių vaikų, kurie galėtų šį puikų darželį lankyti. Šeimos dažnai pagalvoja, esą patogiau palikti vaiką pas kaimynę ar šiaip kur nors, negu leisti darželin. Tėvai galbūt nepagalvoja, kiek vaikas praranda nelankydamas lietuviško darželio. Tik per metus laiko vaikui čia ir lietuvybė pasidaro miela, ir elgesys sušvelnėja, ir pirmieji religiniai jausmai pabunda.

Kodėl tad tiek mažai šeimų Toronte leidžia savo vaikus lietuviškan darželin? Gal dėlto, kad mažai apie ji težino? Reikėtų pabandyti ir įsitikinti.

Vaikai priimami rytą jau nuo 7.30 val ir atsiimti galima iki 6 val. vakaro. Čia jie gauna priešpiečius, pietus ir pavakarius. Taip pat visi porai valandų paguldomi pamiegoti. Užtenka maisto bei poilsio kūnui ir sielai. Mokestis nedidelis. Tad tikrai verta pabandyti.

Vaikai, kuriem sueina 5 metai, ruošiami pirmam skyriui. Paprastai, baigusiem šį darželį ir mokykloje būna daug lengviau. Be to, tiek lietuviškos dvasios vaikas namuose tikrai negaus. Tad negailėkime to pusvalandžio vaiko nuvežimui ir atsiėmimui. Negailėkime to dolerio, kurį sumokėsime darželiui. Yra dalykų, kurie pinigais neįvertinami. Dabar kaip tik geriausias laikas savo priešmokyklinio amžiaus vaikus pradėti darželin leisti.

Paskambinkite 534-5773, jeigu norėtumėte gauti daugiau informacijų. V. K.

Tautinių šokių grupės "Gyvataras" nariai žygiuoja Montrejeau miesto gatvėmis uždegti tarptautinio festivalio ugnies

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

GARBINA UŽPUOLIMĄ

Sovietinė Čekoslovakijos okupacija taip buvo nepatogi Kremliuje sėdintiems imperialistams, kad jie nutarė "paramos" ieškoti įmonių darbininkų susirinkimuose. Pradėjus trukdyti "Amerikos Balso" ir britų BBC radijo laidas, vienintelių informacijos šaltiniu liko faktus augštyn kojomis apvertusi "Pravda" ir TASSo agentūra. Maskvinės kompartijos įsakymu susirinkimų banga buvo pravesta ir Lietuvos įmonėse. Vilniaus plastmasinių dirbinių gamykloje darbininkus "švietė" inž. A. Sultanovas: "Mus seniai jaudina įvykiai Čekoslovakijoje. Juodosios reakcijos jėgos, remiamos Vakarų militaristų, kėsinasi į didžiuosius Čekoslovakijos liaudies išsikovojimus, grasina šios šalies darbo žmonių interesams. Tuo pačiu jos sudaro grėsmę taikai Europoje." Būdinga, kad tokiuose darbininkų susirinkimuose neproporcingai didelę kalbėtojų dalį sudarė rusiškų pavardžių savininkai: Maišiogalos sovchoze sovietinį imperializmą garbino partinio biuro sekretoriaus pavaduotojas V. Dorondovas, daržininkė A. Polušina; Vilniaus mokytojų susirinkime — kompartijos komiteto sekr. E. Vaicechovičius, mokyt. I. Alchovka; odinės galanterijos kombinate — direktoriaus pavaduotojas M. Popovas, darbininkas V. Šesternikovas; Klaipėdos žvejų bazėje — laivo-šaldytuvo "J. Uborevičius" mechanikas V. Gavrilovas, laivų remonto techninės stoties meistras M. Igumnovas; Kauno radijo gamykloje — direktoriaus pavaduotojas V. Gusarovas, derintojas R. Aviasionok, cecho viršininkas A. Šaroika. Laivo-šaldytuvo "Juozas Aleksonis" įgulos vardu ilgą radiogramą iš Atlanto atsiuntė kapitono I pavaduotojas H. Lopuchinas ir t.t. Kalbėtojų eiles, savaime suprantama, turėjo papildyti ir lietuviai, bet didžiausią entuziazmą visdėlto rodė sovietų okupuoton Lietuvon atsidanginę rusai, sovietinio imperializmo gyvieji liudininkai.

ŽURNALISTŲ POSĖDIS

Žurnalistų Sąjungos valdyba Vilniuje svarstė, kaip Mažeikių, Rokiškio, Ukmergės ir Eišiškių rajoniniai laikraščiai propaguoja tris datas — Lenino šimtąjį gimtadienį, Maskvai tarnaujančios vietinės kompartijos ir jos "tarybinės valdžios" Lietuvoje penkiasdešimtmetį. Posėdyje dalyvavo minėtų laikraščių redaktoriai A. Barauskas, A. Šveikauskas, pavaduotojai M. Vilkelis ir V. Šileikis. Propagandinis darbas, kaip praneša "Tiesa" 197 nr., teigiamai įvertintas Mažeikių, Ukmergės ir Rokiškio rajoninių laikraščių redakcijose, kai tuo tarpu Eišiškių laikraštis "dar nepanaudoja visų galimybių" platesniam kompartijos ir tariamosios revoliucijos garbinimui. Įsakymus iš kompartijos gaunanti žurnalistų valdyba nelabai patenkinta ir kitų laikraščių darbu: "Posėdyje buvo pažymėta, kad vietinė spauda nemaža medžiagos išspausdino apie 1918—1919 metų įvykius, bet dar nepakankamai rašo apie pasiaukojančią Lietuvos Komunistų partijos kovą už darbininkų klasės ir visų darbo žmonių reikalą per penkiasdešimt metų..." Atrodo, laikraščių redakcijose nėra vieningos nuomonės dėl kompartijos "pasiaukojimo". Tikrasis gi jo vardas yra sovietinis imperializmas.

RAŠYTOJAI ATLANTE

Rašytojas Vytautas Sirijos Gira, kuris taipgi yra gydytojas, žvejybos laivu-šaldytuvu "Viktoras Jacenevičius" iš Klaipėdos išplaukė į žūklės rajoną prie Afrikos pakrančių. Kelionės metu jis pavaduoja nuolatinį laivo gydytoją. Į Klaipėdą atsiųstoje telegramoje pasakoja: "Pasiekėme pramoninį rajoną prie Dakaro. Po kelių dienų perplauksime ekvatorių. Apie Neptūno šventę pranešiu atskirai. Įspūdžių galybė. Laivo įgula prisiėmė įsipareigojimus dirbti komunistiškai, būti verta didvyrio vardo. Gydytojo darbas krante ir jūroje nepaprastai skiriasi. Jūra pilna stichinių netikėtumų. Tikiuosi skaitytojams pateikti daug įdomaus apie Afrikos jūrų gyvenimą..." Šiauriniame Atlante panašiu laivu "Naujoji žemė" keliauja poetas Paulius Širvys, kuriam tenka dirbti paprasto jūrininko darbą.

LIETUVIŠKAS GOBELENAS

A. Šalna rugpjūčio 27 d. "Valstiečių Laikraštyje" skaitytojams primena lietuviškus gobelenus: "Du takus nuo Vilniaus iki Klaipėdos galima nukloti lietuvišku gobelenu, kurį šiemet išaus Vilniaus audimo-verpimo kombinatas "Audėjas". Žinoma, šiais laikais gobelenų raštai ir piešiniai kitokie. Ir paskirtis ne ta. Ne puošniais kilimais sienas puošti, o tarnauti baldų grožiui. Įdiegus naują siūlų sukimo metodą, lietuviškas gobelenas savo kokybe pralenkė geriausių šalies tekstilės fabrikų audinius. Lietuviško gobeleno pavyzdžiai pasiųsti į Maskvą, iš kur jie keliaus į pasaulinę parodą Libane. Pabuvos mūsų gobelenai ir parodose, ruošiamose Sirijoje, Turkijoje, Vokietijos Demokratinėje Respublikoje."

DAINAVOS EŽERŲ TVENKINIAI

Padidėjus Kapsuko (Marijampolės) į Šešupę nutekamiems vandenims, nutarta pastatyti užtvankas Dainavos ežerams, kad pavasario polydžių ir lietingų laikotarpių metu jų vandens lygį būtų galima pakelti 20-75 cm ir juose sukaupti 35,5 milijono kubinių metrų vandens. Užtvankoms planus paruošė vandens ūkio projektavimo institutas. Užtvenktų Dusios, Simno, Metelių, Obelijos, Serkijų ir Sagavo ežerų vanduo bus nukreipiamas į Žuvintą ir iš čia Dovinės upeliu papildys Šešupės vandens išteklius. Tikimasi, jog kartu bus pašalintas ir užpelkėjimo pavojus Žuvintui.

TELEGRAFISČIŲ POKŠTAS

Klaipėdietė Z. Remeikienė "Šluotos" puslapiuose pasakoja: "Jis neatėjo į darbą. Sėdėjo aludėje ir gėrė...

— Nevažiuosiu, — nusprendė tvirtai, — tikrai nevažiuosiu... Kokią gėdą padarė sesuo. Kartu krikštynos ir vestuvės.

Bendradarbiai erzino: "Mažiau išlaidų abi progas kartu švenčiant. Tegu bobutės smerkia tą tavo Kristiną. Tau tik džiaugtis reikėtų, kad sūnėnas neaugs našlaičiu. Ir švogeriu gali didžiuotis — nepaliko sesers apviltos."

Žmona nupirko tortą, dovaną ir pareiškė, kad jai visai nesvarbu, kada gimė vaikas. Tiktai įdomu — kas? Mergytė ar berniukas? Ką nuvežti mažyliui? Nupirko naujagimiui kraitelį. Apsiprato ir su mintimis apie dvigubas iškilmes... Išvažiavo.

Pirmadienį darbe draugai šaukė jam:

— Lėlės kojos ir piršlio ašarų!

O jis glamžė telegramą vidinėje švarko kišenėje:

— Matote, mano sesers vardas Kristina. Tėveliai pasiuntė prieš vestuves telegramą: "SAUSIO 20 DIENĄ KVIEČIAME Į KRISTINOS IR ALFONSO VESTUVES". Telegrafistėms, matyt, atrodė, kad vestuvės nepadarys reikiamo įspūdžio, todėl suredagavo: "SAUSIO 20 DIENĄ KVIEČIAME Į KRIKŠTYNAS IR ALFONSO VESTUVES".

Kitąkart tokia laki telegrafisčių fantazija žmogų gali ir į duobę nuvaryti be laiko.

Telegrama buvo perduota iš Kelmės į Klaipėdą šių metų sausio 16 d. 11 val. 36 min."

V. Kst.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimo atstovai, atvykę į Niujorką, registruojasi Statlerio-Hiltono viešbutyje. Nuotr. L. Tamošaičio

ČIKAGOS VAIZDAI IR VARGAI

EDVARDAS ŠULAITIS

ČIKAGOS PADANGĖ aprimo, kai pasibaigė demokratų partijos suvažiavimas. Prieš jį ir jo metu visokie barzdočiai ir neaiškaus plauko triukšmadariai padarė daug žalos ir sukėlė bereikalingo susirūpinimo policijai ir kitiems tvarką prižiūrintiems junginiams. Visur jautėsi įtempimas, nerviškumas, pasimetimas. Todėl nereikia nustebti, jei kaikurie policininkai parodė bereikalingo žiaurumo ir mušė visus, kas tik pasitaikė po ranka. Vargu ar už tai juos galima kaltinti, nes situacija buvo gana neaiški, o provokatorių matėsi kiekviename žingsnyje. Rugpjūčio paskutinėmis dienomis tvarka buvo atstatyta ir barzdočiai bei plaukuočiai iš Čikagos išsinešdino. Čikagon atvežtieji reguliarios kariuomenės daliniai čia neturėjo darbo: tvarkai saugoti pakako policijos ir valstybinės gvardijos narių.

• • •

ČIKAGOS LIETUVIAI buvo gausiai atstovauti PLB seime Niujorke. Čia dalyvavo apie šimtinė čikagiečių. Vien tik sportininkų ir jų palydovų iš Čikagos specialiu autobusu buvo nuvykę apie 30. Taip pat buvo nuvykę apie 10 menininkų, kurie su pasisekimu koncertavo Linkolno Centro salėje rugsėjo 1 d. Šalia solistų, buvo ir kompozitorius Vl. Jakubėnas, kurio du kūriniai buvo išpildyti programoje.

Čikagiečiai seime turėjo daugiausia atstovų. JAV LB pirm. Bronius Nainys buvo vienas seimo pirmininkų, o Dalia Tallat-Kelpšaitė — sekretoriato narė. Apie 50 čikagiečių seiman buvo nuvykę svečių ar spaudos atstovų teisėmis ir ten stebėjo įvairius parengimus, kurių tarpe buvo tikrai dėmesio vertų, pvz. literatūros ir kamerinės muzikos vakaras, didysis koncertas Linkolno Centre.

• • •

LIETUVIAI FUTBOLININKAI yra patys judriausieji sportininkai. Jie beveik visą vasarą rungtyniavo draugiškuose susitikimuose, o rugpjūčio viduryje pradėjo antrojo rato pirmenybių rungtynes. Deja, pirmieji du susitikimai jiems nebuvo sėkmingi, nes pralaimėjo abu kartus: 2:3 ir 1:5. Liko dar penkios pirmenybių rungtynės, tad bus progų pasitaisyti. — Didžiausias futbolininkų žygis šiemet buvo išvyka Darbo šventės savaitgalyje į Niujorką, kur buvo žaidžiama PLB seimo programos rėmuose. Nuvažiavo dvi "Lituanikos" komandos — jaunių ir vyrų. Niujorke jie susitiko su vietinio atletų klubo vienuolikėmis. Čikagiečiai autobusu turėjo keliauti 17 valandų ir žaidė po nemiegotos nakties, tačiau pergalės atiteko Čikagai. Jauniai laimėjo 2:1, o vyrai 4:2. Gana įtemptos ir gal kiek perkietos buvo vyrų rungtynės, kuriose čikagiečiai turėjo nemažai vargo, kol privertė pasiduoti niujorkiečius, kurie kartais aikštėje net ir boksą panaudodavo. Gaila, kad rungtynės Niujorke praėjo visai nedideliam žiūrovų būriui stebint. Rengėjai taip suplanavo, jog tuo pačiu metu vyko kiti seimo darbai, ir dėlto futbolas liko pamestinuko rolėje.

• • •

"MES KOVOSIME IKI LAIMĖSIME" — pareiškė Algis Regis Lietuvių Pasauliečių Teisėms Apginti Šv. Kazimiero Kapinėse Komiteto pirmininkas. Šis komitetas yra suorganizuotas prie Čikagos LB apygardos valdybos ir jis savo veiklą yra išplėtęs. Šio komiteto veikla jau yra pasiekusi ir didžiąją Amerikos spaudą, radiją bei televiziją. Dabartiniu metu vyskupijos kapinių administracija jau pamatė, jog juos suklaidino patarėjai, tvirtinę, kad tai tik mažos lietuvių grupės darbas. Ir šiuo metu, pirmininko A. Regio teigimu, jau su vyskupijos administracija būtų galima susitarti, jeigu būtų palankūs trys lietuviai klebonai.

Algis Regis, kuris yra religingas ir patriotiškai nusiteikęs vyras, pareiškė, kad komiteto darbas bus nesustabdytas pusiaukelėje ir bus reikalaujama išklausyti lietuvių tikinčiųjų balso. Po dviejų savaičių piketavimo prie Marquette Parko liet. parapijos bažnyčios padaryta pertrauka laukiant naujų žinių iš vyskupijos vadovybės.

• • •

TRUMPAI IŠ ČIKAGOS. Vincas Natkus-Natkevičius, Vasario 16-sios gimnazijos direktorius Vokietijoje, atvyko į Čikagą iš PLB seimo Niujorke ir rugsėjo 8 d. Jaunimo Centre padarė pranešimą. — Paskaitų ciklas apie kompoz. Antaną Vanagaitį bus pradėtas rugsėjo 18 d. Jaunimo Centre. Jį organizuoja Lietuvių Muzikologijos Archyvas, kuriam vadovauja prof. J. Žilevičius. — Lietuvos pašto ženklų, ordinų bei monetų paroda įvyks rugsėjo 14-15 dienomis Šv. Antano par. salėje Cicero mieste. Rugsėjo 14 d., 7 v.v., toje pačioje salėje rengiamas Tautos šventės minėjimas.

ATITAISYMAS. "TŽ" 36 nr. šio skyriaus žinutėje buvo sumaišytos eilutės. Turėjo būti šis tekstas:

"Tos pačios dienos "Chicago Tribune" įdėjo nuotraukas Lietuvių Fonde išleisto medalio, nukalto Lietuvos nepriklausomybės 50 m. sukakčiai paminėti. Rugpjūčio 26 d. "Chicago Tribune" paminėjo, jog sekmadienį 60 lietuvių piketavo Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, protestuodami prieš laidojimo papročių pakeitimą Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse."

HAMILTON, ONT.

MOKSLO METAI Vysk. Valančiaus šeštadieninėje mokykloje pradedami rugsėjo 14, šeštadienį, 9.30 v., Šv. Patriko mokyklos patalpose (Main E. ir Victoria g-vių kampas). Į I skyrių priimami visi vaikai, kuriems šiais 1968 m. sueina 6 m. amžiaus. Visi tėvai prašomi savo mokyklinio amžiaus visus vaikus atsiųsti į mokyklą. Pasiryžkime baigdami 1968 — Lietuvos Laisvės Kovos Metus sustiprinti lietuviškąjį vaikų auklėjimą. **Mokyklos vedėjas**

TAUTOS FONDUI J. Skaistys paaukojo $15 ir M. Juodis $7. Šių Laisvės Kovos Metų aukų dar tebelaukiama iš kelių vietos organizacijų, kurios yra gavusios TF prašymus, bet ligšiol dar neatsiliepė. Priešadventinis TF subatvakaris šiemet įvyks lapkričio 30, šeštadienį. Į vakarą yra pakviesta iš Čikagos hamiltoniečių gerai pažįstama dainininkė Vanda Panavaitė-Stankuvienė.

ČEKOSLOVAKIJOS OKUPACIJOS demonstracijoje, kurią organizavo vietos slovakai, lietuviai irgi gausiai dalyvavo. Čia buvo pakviestos visos miesto tautinės grupės ir tam prijaučianti publika. Eisena su savo tautinėm vėliavom ėjo per miestą prie rotušės, kur susirinkusiai publikai kalbą pasakė naujai į parlamentą išrinktas atstovas L. Alexander.

VIDA STANIŪTĖ, gavusi stipendiją, išvyksta į Floridą siekti magistro laipsnio. Ji vienus metus ten studijuos Adult Education Florida State universitete.

LIUCĖ SKRIPKUTĖ Darbo Šventės savaitgalį praleido Niujorke kaip Kanados lietuvių delegatė, dalyvaudama pasaulio lietuvių seime.

SUDBURIŠKIS A. KUSINSKIS ilgojo savaitgalio proga lankėsi Hamiltone; susitiko savo senus draugus J. Stanių ir K. Milerį, kurie buvo Lenkimų mokyklos mokytojai, o jis to miestelio liet. kooperatyvo vedėjas.

PARAPIJOS CHORAS vėl pradeda savo veiklos sezoną. Jau turėjo pirmąją repeticiją ir pradės giedojimą bažnyčioje. Be to, ruošia dainų repertuarą. Choras nori dar padidėti, tad kviečia prisidėti visus dainos mėgėjus.

ŠEŠTADIENINEI MOKYKLAI šiemet sueina 20 metų. Šitoji tremties vargo mokykla, pradėjusi dirbti vos su keliolika vaikų, šiandien, vadovaujama prityrusio pedagogo J. Mikšio, yra išaugus į 10 skyrių lietuvišką mokslo instituciją. Ta mokykla gali ir turi naudotis visos mūsų apylinkės šeimos. Ji yra mons. dr. J. Tadarausko įsteigta ir parapijos materialiai remiama, kad mūsų vaikai galėtų išmokti savo gimtosios kalbos. Leidimas ar neleidimas savo vaikų į liet. mokyklą yra didelis tėvų tautinio susipratimo rodiklis. Jauskime tautinės garbės reikalą, kad mūsų vaikai išmoktų skaityti ir rašyti lietuviškai. K. M.

BANKELIS "TALKA", vasaros atostogoms pasibaigus, yra atdaras ir šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 1 v.p.p.

E. Sudikas, valdybos pirm.

St. Catharines, Ont.

PADĖKA

Už mano amžiaus sukakties proga suruoštą staigmeną-pobūvį pas p. Polgrimus šių metų rugpjūčio mėnesio 24 dieną reiškiu gilią padėką rengėjams Juozui Satkui, Petrui ir Petronelei Polgrimams, kurių iniciatyva ir pastangomis šis parengimas įvyko. Taip pat dėkoju visiems svečiams ir prisidėjusiems (iš St. Catharines, Port Colborne, Oakvillės, Keswicko) prie labai vertingos, gražios dovanos. Svečiams iš Amerikos ir krikšto sūnui Romui Krilavičiui dėkoju už asmenines dovanas. Už pasakytas kalbas dėkoju J. Krygeriui, kun. B. Mikalauskui, OFM, St. Catharines LB pirm. A. Šukiui, Petrui Šukiui ir kitiems. Vilniečių s-gos skyriui dėkoju už prisiųstą man sveikinimą, taipgi ir kitiems raštu sveikinusiems.

Gausus svečių būrys, lietuviškos dainos, linksmai praleistas "karštas" vakaras ir vertingos dovanos liks man neužmirštami.

Dar kartą visiems ačiū —

J. Ališauskas

Sault. St. Marie, Ont.

PADĖKA

Už suruoštą staigmeną mūsų pačių namuose š.m. rugpjūčio 24 d. mūsų vedybų 25 metų sukakties proga reiškiame gilią padėką rengėjams ir atvykusiems į mūsų namus: p.p. A. V. Gustainiam, A. V. Motūzam, J. Staškūnienei, S. V. Goldbergam, J. M. Duobam, A. V. Trakinskam, V. D. Vainučiam, B. M. Švilpom, A. N. Vanagam, P. J. Gasperam, G. D. N. Poderiam iš Wawos, Ont.,

Už gražias dovanas ir jaukų vakarą su lietuviškom dainom bei linkėjimais sulaukti auksinės bei deimantinės sukakties.

I. V. Girdzevičiai

WINNIPEG, MAN.

JAUNIMO STOVYKLA įvyko liepos 5-14 d. Oak Point vasarvietėje; organizavo kun. J. Bertašius, vadovavo G. Stapon, baigusi stovyklų vadovų kursus. Ji įnešė daug naujo žaidynėse ir praturtino darbotvarkę įvairiais meniškais darbais — pirštais paišymu, ornamentinių kryžių ir gėlių darymu. Vaikai buvo labai susidomėję. Paskutinę dieną buvo visi darbai išstatyti parodai, o po to kryžiai atiduoti parapijos būsimai mugei. Šeimininkavo: T. Timmanienė ir M. Marozienė.

JUNGTUVĖS. Danutė Demereckaitė ištekėjo už Gerry Skolny. Jungtuvės įvyko lietuvių Šv. Kazimiero bažnyčioje. Mišias koncelebravo parapijos klebonas kun. K. J. Bertašius ir kun. vienuolis Antanas Sabaliauskas, Demereckų giminaitis. — Algis Malinauskas vedė Anne Verity Chappel.

PAKRIKŠTYTA. Gavus kūrijos leidimą, pakrikštyta Leonardo ir Elenos Balčiūnų 3 vaikai: Leo Allen, Dixie Lee ir David Mark jų pačių namuose netoli Firdale. Krikšto tėvais buvo Malvina Balčiūnienė, Bell Short, Nikas Balčiūnas ir Ona Baranauskienė. Krikštynų proga buvo susirinkęs gausus lietuvių ūkininkų būrys. — Lietuvių bažnyčioje pakrikštyta Renata-Joana — Julijos ir Stasio Ramančiauskų dukrelė. Krikšto tėvai: Ona Demereckienė ir V. Šerkšnys.

MIRĖ. Sulaukęs 81 m. ir paskutiniu laiku sirgęs Šv. Šeimos senelių namuose mirė **Juozas Žilinskas.** Tai vienas iš pirmųjų lietuvių imigrantų Manitobos provincijoje. — Staigiai mirė, išsiliejus kraujui smegenyse, kritęs nuo laiptų Juozas **Vaitiekūnas.** Jo mirtis sukrėtė visą koloniją. Jis buvo aktyvus Liet. Bendruomenės narys, artistas; nebuvo nė viena pastatymo, kur jis nebūtų vaidinęs. Platino lietuviškas knygas, buvo geras parapijietis, sugyvenamas žmogus. Todėl nenuostabu, kad laidotuvėse dalyvavo gausi minia žmonių; atvyko beveik visi lietuviai ir daug žmonių iš jo darbovietės. Dirbo prie Winnipego dienraščio "Free Press".

PARAPIJOS RUDENS balius įvyks rugsėjo 21 d. vakare.

V. GERULSKIS ROOFING
DENGIU VISOKIUS STOGUS, TAISAU RINAS IR NUTEKAMUOSIUS VAMZDŽIUS ARBA NAUJUS ĮDEDU.
ĮKAINOJIMAS NEMOKAMAS. KREIPTIS BET KURIUO LAIKU.
MI 83400 ANCASTER, ONT.

DR. V. D. KVEDARAS
Dantistas
460 MAIN ST. E.
Hamilton, Ont.
Telefonas 529-4911

PADĖKA

Mūsų mylimai mamytei ir uošvei a. a. Leokadijai Garkauskienei mirus, nuoširdžią padėką reiškiame: Mons. J. Tadarauskui už sukalbėjimą Rožinio, gedulingas pamaldas (dalyvaujant mons. Balčiūnui ir kun. Valiušaičiui) ir palydėjimą į kapines; solistui A. Paulioniui už giedojimą bažnyčioje; pareiškusioms užuojautą organizacijoms ir visiems, užprašiusiems šv. Mišias, prisiuntusiems gėles, dalyvavusiems laidotuvių namuose, nešusiems karstą, palydėjusiems į lietuvių kapines ir vienokiu ar kitokiu būdu pagelbėjusiems, lankiusiems ligoninėje bei užjautusiems mus šiuo liūdnu momentu.

Ypatinga padėka p. E. Mažulaitienei už taip nuoširdų, rūpestingą lankymą ligoninėje, p. B. Znotinienei už pagalbą ir rūpinimąsi namuose laidotuvių metu.

Jūsų visų nuoširdumo niekuomet neužmiršime —

Nuliūdę —

sūnus ir marti Garkūnai

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

LIETUVOS VYČIŲ SEIMAS rugpjūčio 22-25 d.d. Bellevue-Stratford viešbutyje, Filadelfijoje, priėmė ir pasiuntė dvi rezoliucijas, kurių viena buvo skirta Čekoslovakijos atstovams Niujorke, antroji — prez. L. B. Johnsonui. Vyčiai, kaip sovietų pavergtos lietuvių tautos nariai, čekoslovakams išsiųstoj rezoliucijoj pasmerkia sovietinę Čekoslovakijos okupaciją, reikalauja sovietinių dalinių atitraukimo ir linki nepalūžti šią sunkią skaudaus likimo valandą. Prez. L. B. Johnsonui skirtoje rezoliucijoje reiškiamas pritarimas jo Vietnamo politikai. Primenama, jog sovietų invazija į Čekoslovakiją sugniuždė Maskvos taikaus sugyvenimo propagandą, išryškindama JAV kongreso rezoliucijos nr. 416 reikšmę. Prezidentas prašomas pasekti kongreso pavyzdžiu ir iškelti Baltijos kraštų laisvės klausimą Jungtinėse Tautose. Lietuvos vyčiai atlieka didelį patriotinį darbą, ruošdami biuletenius ir rašydami laiškus įtakingiems amerikiečiams Lietuvos laisvinimo temomis. Seime paaiškėjo, jog šiemet daugiausia laiškų parašė: 515 — Frank Vaskas iš Newark, 324 — Kazys Strolis, taip pat newarkietis, 196 — John Andruski iš Worcester, 189 — kun. A. Janiūnas iš Bostono ir 149 — Ronnie Ozalis iš Filadelfijos.

LIETUVIŲ ŽURNALISTŲ SĄJUNGOS centro valdyba rugpjūčio 23 d. posėdyje Detroite į centrinį skyrių priėmė eilę narių, jų tarpe tris Kanados lietuvius — montrealietę Mariją Aukštaitę, torontiečius dr. Martyną Anysą ir Sigitą Pranckūną. Centrinis skyrius dabar turi 30 narių, o iš viso sąjungos kartotekoje žurnalistų yra 185. Į centro valdybos išsiuntinėtą atsišaukimą atsiliepė apie 20%, atsiųsdami laiškus, nario mokestį trejiem metam ar auką planuojamam išleisti žurnalistų metraščiui.

DEMOKRATŲ PARTIJOS SUVAŽIAVIMO Čikagos Amfiteatre politinės programos komitetas priėmė tris ALTos atstovus — pirm. Eug. A. Bartkų, vicepirm. dr. P. Grigaitį ir buvusį pirm. A. J. Rudį, kurie komiteto narius supažindino su sovietine Lietuvos okupacija, lietuvių įnašu į JAV kultūrinį, politinį ir ekonominį gyvenimą, priminė senatoriaus P. Douglas rekomendaciją sudaryti Laisvės Komitetą prie JAV kongreso.

"NEW YORK TIMES" DIENRAŠTIS rugpjūčio 26 d. ketvirtadalį puslapio paskyrė skelbimui, kuris buvo atviras laiškas prez. L. B. Johnsonui, pasirašytas Komiteto Lietuvos Nepriklausomybei Atstatyti, prieš trejus metus su koordinatorium Antanu B. Mažeika surengusio žygį į Jungtines Tautas. Laiške nušviečiama sovietinės agresijos istorija nuo Baltijos kraštų okupavimo iki invazijos į Čekoslovakiją, siūloma peržiūrėti JAV santykius su Sovietų Sąjunga. Skaitytojai buvo prašomi šį laišką išsikirpti, pasirašyti ir pasiųsti prezidentui.

ČIKAGOJE BUVO SUTUOKTI Mirga Pakalniškytė ir Ramūnas Girnius. Jaunoji, Čikagos augštesniosios lituanistikos mokyklos metraščiuose parodžiusi talentą žurnalistikai, studijuoja literatūrą, jaunasis žada siekti fizikos magistro laipsnio. Už šią gražią lietuvišką šeimą nuopelnai tenka A. Pakalniškio ir dr. J. Girniaus šeimoms, sugebėjusioms abu jaunuosius išauginti tvirtais lietuviais.

ARCHITEKTAS PAULIUS ŽYGAS iš Belgijos grįžo į Bostoną. Belgijos vyriausybės pakviestas, jis dalyvavo dvi savaites trukusiame jaunųjų meno tyrinėtojų seminare su dviem amerikiečiais. Šiame seminare buvo atstovaujama 20-čiai valstybių.

BIRUTĖ KEMĖŽAITĖ, čikagietė dainininkė, metus laiko studijavusi dainavimą Romoje, laikinai grįžo į Čikagą. Profesorių patariama ir skatinama, ji planuoja dar kartą vykti Italijon ir tęsti studijas iki jų galutinės užbaigos.

Vokietija

LIETUVIŲ ŠALPOS DRAUGIJA "LABDARA", suorganizuota pernai Stuttgarte J. Glemžas iniciatyva, š. m. kovo 28 d. buvo įregistruota Stuttgarto teisminėje įstaigoje ir gavo aukotojams taikomas mokesčių lengvatas V. Vokietijos respublikoje. Draugijos adresas: Litauische Hilfsverein "Labdara" e. V. J. Glemža, 7 Stuttgart-Bad Cannstatt, Steinhaldenstr. 147, W. Germany. Banko sąskaita: Staed. Girokasse Stuttgart Konto Nr. 1185168, Stuttgart 1, Postfach 387, W. Germany. "Labdaros" įsteigimą padiktavo gyvenimo aplinkybės, dėl kurių vokiečių įstaigose negalėjo įsiregistruoti Lietuvos Raudonasis Kryžius. "Labdara" rūpinsis lietuvių šalpa V. Vokietijoje, pagrindinį dėmesį skirdama lietuvių kilmės moksleiviams. Vasario 16 gimnazijoje mokytis pradeda kasmet apie 30 mokinių, o mokslus baigia mažiau kaip 10. Kiti dėl finansinių sunkumų būna priversti pasitraukti ir ieškoti darbo. Draugijos pajamos bus skiriamos moksleiviams remti, kad jie ne tik baigtų Vasario 16 gimnaziją, bet ir galėtų studijuoti universitetuose. "Labdara" jau turi apie 20 narių, kurių dalis aukojo po 300-500 DM. Narių-rėmėjų metinis mokestis yra 12 DM (amerikietiški $3). "Labdaron" priimami viso pasaulio pilnamečiai lietuviai, atsiuntę įstojimo pareiškimą. Išstoti iš jos taipgi bus galima su pareiškimu, kuris valdybai turės būti atsiųstas trečiame kalendorinių metų ketvirtyje. Antrasis "Labdaros" tikslas — rengti arba remti organizaciją stovyklas lietuvių jaunimui. Dalį pajamų tikimasi gauti iš vokiečių labdaros įstaigų ir visuomenės, kai jų spaudoje bus nušviesta lietuvių moksleivių būklė, iškeltas pašalpų ir stipendijų klausimas. Likusią sumą turėtų parūpinti viso laisvojo pasaulio lietuviai, stodami į "Labdaros" narius - rėmėjus, rinkdami aukas susirinkimuose, skirdami rengiamų pobūvių, o ekonominės organizacijos metinio pelno dalį. Bendromis jėgomis būtų sudarytos sąlygos lietuvių jaunimui V. Vokietijoje baigti augštuosius mokslus ir įsigyti mokslinius laipsnius. "Labdaros" valdyba, nemažesnė kaip 3 asmenų, bus renkama dvejiem metam visuotinio susirinkimo, kuris šaukiamas bent kartą į metus, nes taipgi kasmet turi išrinkti 3 asmenų revizijos komisiją.

Britanija

PREL. J. V. BULAITIS, dirbęs Vatikano nunciatūroje P. Korėjoje, atostogas praleido pas tėvus ir gimines. Iš Britanijos jis vėl išvyko diplomatinei tarnybai į Vatikano nunciatūrą Santiago mieste, Čilėje.

Australija

SIDNĖJAUS LIETUVIŲ KLUBAS iš Commercial Saving Bank of Australia gavo $65.000 paskolą Lietuvių Namams Lidcombe statyti. Tai yra didesnė suma nei buvo prašyta. Banko vadovybė pageidauja, kad lietuviai savo santaupas perkeltų į šio banko skyrius. Tokiu atveju lietuviams žadama ir daugiau lengvatų paskolų klausimu.

ARCHITEKTAS B. KEMEKLIS iš Brisbanės persikėlė į Sidnėjų ir įsijungė į lietuvišką veiklą.

STUDENTAS ALGIS BUTKUS perėmė Newcastle universiteto studentų laikraščio "Opus" redagavimą.

KNIGHT RADIO & TELEVISION
SALES & SERVICE
168 Locke St. S., Hamilton Tel. 522-5028
ATSTOVAUJAM PHILIPS, WESTINGHOUSE, ZENITH BENDROVĖMS
• Parduodame radijo aparatus, paprastus ir spalvotus televizijos priimtuvus, stereo, elektrines krosnis, šaldytuvus, skalbimo, džiovinimo mašinas ir kt.
• Parduodame visus elektrinius aparatus, kaip lygintuvus (prosus), keptuves, valymo bei blizginimo mašinas ir kt.
• Taisom radijo aparatus, stereo, televizijos priimtuvus patefonus ir kt.
Savininkas ALGIS (AL) PILYPAITIS

Geriausia taupyti ir skolintis tik Hamiltono lietuvių
Kredito Kooperatyve "TALKA"
21 MAIN ST. E., KAMB. 203. TEL. 528-0511.
Darbo valandos:
Pirm., antr., treč. ir ketvirtad. 9.30 — 5 v.p.p.
Penkt. 9.30—8 v.p.p.
Šeštadieniais 9.30 — 1 v.p.p.
Augšti nuošimčiai už indėlius
Prieinamos skolinimosi sąlygos
Nemokamas CUNA gyvybės ir paskolų draudimas.
Pilnas čekių patarnavimas
Užtikrintas indėlių saugumas
Malonus lietuviškas patarnavimas
St. Catharines agentūra: 75 Rolls Ave, Tėvų pranciškonų parapijos salėje sekmadieniais po pamaldų.

MINDAUGAS MAČIULIS, 16 metų jaunuolis, sparčiai kopia į augštumas muzikos pasaulyje. Jo tėvas — muzikas Julius Mačiulis, motina — Paulina Mačiulienė, dainininkė. Mindaugas jau 3 metų amžiaus pradėjo mokytis skambinti pianinu. Sulaukęs 5½ metų gavo stipendiją ir buvo priimtas į De Paul universiteto muzikos mokyklą. Tai buvo jauniausias studentas to universiteto istorijoj. Ten jis studijuoja pianiną ir dabar. Be to, Roosevelto universitete Čikagoje gavo pilną stipendiją ir ten groja sunkų instrumentą "french horn". 1966 m. De LaSalle Institute gavo pilną stipendiją už grojimą trimitu. 1968 m. iš Čikagos švietimo vadybos gavo stipendiją studijuoti betkokiai muzikos šakai betkurioje Illinois muzikos mokykloje, kol baigs augštesniąją mokyklą.

Kai Mindaugas, būdamas 7 metų, De Paul un-to muzikos mokyklos studentų koncerte 1959 m. atliko Mocarto "Sonatą C Major", Rytų Čikagos "Hammond Time" rašė: "Van Cliburn may have to move over and share national honors with 7 years old Mindaugas Mačiulis of East Chicago, when it comes to "ticking the keys". Mindaugas may bring such popularity to East Chicago and Indiana Harbor that folks over the nation will remember the Twin City for the fame Mindaugas has brought it." Jis, kaip pianistas, yra laimėjęs visą eilę premijų.

Jaunutis Mindaugas domisi ir griežtaisiais mokslais; 1966 m. atstovavo Šv. Bazilijaus mokyklai "Exibition of the Illinois Junior Academy of Science". Ir čia laimėjo pirmą vietą už sukurtą projektą "ion propelled aircraft". Šiuo metu jis mokosi Čikagoje Gage Parko augštesniojoj mokykloj, puikiai kalba lietuviškai, didžiuojasi savo lietuvišku vardu ir niekam neleidžia jo kraipyti ar trumpinti. Jis labai mėgsta lietuvišką tautodailę, ypač lietuviškas juostas.

Rugsėjo 7 d. Čikagos Jaunimo Centre Mindaugas davė piano rečitalį Čikagos lietuviškai visuomenei.

(St. Petersonienė)

TORONTO MIESTO ŠVIETIMO VADYBA

VAKARINIAI KURSAI NAUJIESIEMS KANADIEČIAMS

Bickford Park High School
777 Bloor St. West (prie Christie)
(pirmadienį, antradien, trečiadienį, ketvirtadienį)

Bloor Collegiate Institute
1141 Bloor St. West (prie Dufferin)
(pirmadienį, antradienį)
trečiadienį, ketvirtadienį)

Central High School of Commerce
570 Shaw Street
(į pietus nuo Harbord)
(pirmadienį ir trečiadienį)

Deer Park Public School
23 Ferndale Avenue
(prie St. Clair Ave 8. East)
(pirmadienį ir trečiadienį)

Earlscourt Public School
21 Ascot Avenue
(St. Clair Ave. West į šiaurę nuo Dufferin)
(pirmadienį ir trečiadienį)

Eastern High School of Commerce
16 Phin Avenue
(Jones ir Danforth)
(pirmadienį, antradienį, trečiadienį, ketvirtadienį)

Essex Public School,
98 Essex Street,
(į šiaurę nuo Bloor St. W. iš Ossington)
(pirmadienį ir trečiadienį)

Givins Senior Public School
49 Givins Street
(prie Argyle Street)
(pirmadienį antradienį, trečiadienį. ketvirtadienį)

Ryerson Public School
190 Grange Avenue,
(Dundas Street į rytus nuo Bathurst)
(pirmadienį ir trečiadienį)

Western Technical-Commercial School,
125 Evelyn Crescent.
(arti Bloor ir Runnymede)
(pirmadienį ir trečiadienį)

Hughes Public School
177 Caledonia Road
(truputį žemiau Rogers Road)
(pirmadienį ir trečiadienį)

Kent Public School
980 Dufferin Street
(prie Bloor Street)
(pirmadienį antradienį, trečiadienį, ketvirtadienį)

King Edward Senior Public School
112 Lippincott Street
(Bathurst St. truputį į šiaurę nuo College St.)
(pirmadienį antradienį, trečiadienį, ketvirtadienį)

Oakwood Collegiate Institute
991 St. Clair Avenue West
(prie Oakwood)
(pirmadienį, antradienį, trečiadienį, ketvirtadienį)

Orde Street Public School
18 Orde Street
(prie McCaul gatvės)
(pirmadienį ir trečiadienį)

Osler Public School
315 Osler Street
(į vakarus nuo Dufferin į pietus nuo St. Clair)
(pirmadienį ir trečiadienį)

Parkdale Collegiate Institute
209 Jameson Avenue
(į pietus nuo Queen St. West)
(pirmadienį ir trečiadienį)

Queen Alexandra Public School
181-217 Broadview Avenue
(Broadview ir Gerrard)
(pirmadienį ir trečiadienį)

West Park Vocational School
2322 Dundas St. West,
(kampas Dundas ir Bloor)
(pirmadienį ir trečiadienį)

Winona Drive Public School
101 Winona Drive
(iš St. Clair Ave West)
(pirmadienį ir trečiadienį)

REGISTRACIJA

Registracija minėtose mokyklose--rugsėjo 16, 17, 18 nuo 7 v.v. iki 9.30 v.v.

MOKSLAS

Mokslas prasideda 1968 m. rugsėjo 23 d. 7.30 v.v.
Joks mokestis nėra imamas už šiuos kursus.

PIRMIEJI METAI — anglų kalbos pagrindai pradedantiesiems, pokalbiai, skaitymas.

ANTRIEJI METAI — pokalbiai, skaityba, rašyba.

TRETIEJI METAI — pokalbiai skaityba, rašyba, pilietybė, anglų kalbos rašiniai 7—8 skyriaus lygio.

KETVIRTIEJI METAI — pokalbiai, anglų kalbos rašiniai ir gramatika 8—10 skyriaus lygio.

Šios klasės bus tik ten, kur užsirašys nemažiau 20 mokinių.

TREČIŲJŲ ir KETVIRTŲJŲ METŲ mokiniai galės užbaigti egzaminus 8 ir 10 skyriaus lygio.

UNIVERSITETINIAI ANGLŲ KALBOS KURSAI mokiniams, kurie turi 10 skyriaus lygio išsilavinimą ir nori lankyti universitetą.
(Bloor C. I. ir Bickford Park H.S. — pirmadienio, antradienio, trečiadienio ir ketvirtadienio vakarais).

AKADEMINIO TOBULINIMOSI KURSAI vietiniams ir kitur gimusiems studentams, kurie kalba angliškai, bet nori pasitobulinti skaityboje, rašyboje, skiemenavime, aritmetikoje 1 ir 6 skyriaus rėmuose (Bloor C. I. pirmadienį, antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį).

PROGRAMA

Anglų kalbos pagrindai — metodiškai pritaikyti kursai naujiesiems kanadiečiams, norintiems išmokti kalbėti, skaityti ir rašyti angliškai; pilietybei gauti paruošimas. Kanada ir jos žmonės; grupinės diskusijos; akivaizdinės priemonės; grupės įvairaus išsilavinimo asmenims.
Smulkesnių informacijų galima gauti minėtose mokyklose po rugsėjo 16 d. vakarais.

GRAHAM M. MORE
švietimo direktorius

YING L. HOPE,
pirmininkas

Lietuvių Enciklopedijos leidėjas Juozas Kapočius dėsto savo planus vienos iškilmės proga
Nuotr. R. Kisieliaus

Ne fondai išleido enciklopediją

Pasikalbėjimas su darbą užbaigusiu Lietuvių Enciklopedijos leidėju Juozu Kapočiumi, sutelkusiu pusantro milijono dolerių didžiajam užsimojimui

— Lietuvių Enciklopedijos tomu apie Lietuvą užbaigėt didįjį darbą. Kaip atrodo Jums tas darbas žiūrint iš perspektyvos? Ar pradėtumėte jį dabar iš naujo?

— Padarytas didelis ir reikšmingas darbas. Įtampa tik dabar pradeda atsileisti, todėl reikia kiek "atvėsti", kad galėčiau penkiolikos metų darbą ir pačią enciklopediją vertinti. Jeigu visus, kurie prie enciklopedijos dirbome ir talkinome, kas atjaunintų 15 metų, atseit, grąžintų į tą būseną, kurioje buvome prieš 15 metų, žinoma, tokio darbo imčiausi iš naujo. Bet šiandieną visi esame "pavargę", todėl labai abejoju, ar dabar būtų galima tokio darbo imtis ir jį padaryti.

— Kaip gimė idėja Jūsų galvoje imtis tokio didelio užsimojimo išeivijos sąlygose?

— Pakartosiu tai, ką seniau esu sakęs vienam amerikiečių žurnalistui. Sakiau, kad gyvenime du kartu esu buvęs pasiturintis žmogus, bet viskas pražuvo. Todėl kilo mintis padaryti tokį darbą, kad joks "izmas" jo nebegalėtų sunaikinti arba nusavinti. Atrodo, kad tą tikslą būsiu atsiekęs.

— Rodos, pradžioje buvo ir prieštaraujančių nuomonių dėl LE? Ar jos neturėjo įtakos į Jūsų apsisprendimą?

— Taip, prieštaraujančių nuomonių buvo, bet nedaug, ir jos neturėjo neigiamos įtakos, o priešingai — paskatino veržlumui. Toksai jau mano būdas — juo didesnis spaudimas, juo didesnis kyla vidinis veržlumas, atsiranda daugiau energijos ir ryžto spaudimą įveikti. Prieštaraujančių nuomonių tarpe buvo ir tokių, girdi, neturėsime vietos tiekai tomų. Nors tokia vieno profesoriaus nuomonė ir juokingai skambėjo, bet tai mane šiek tiek paveikė, turėjau būti atsargesnis. Tai paveikė ir į enciklopedijos tomų išorę. Jeigu tada būčiau turėjęs kiek daugiau "drąsos" ir nepasidavęs keliamai "panikai", tai LE tomai savo apipavidalinimu būtų buvę panašūs į "Mūsų Lietuvos" tomus.

— Kas buvo sunkiausia — telkti finansus, redaktorius, bendradarbius, prenumeratorius?

— Kai enciklopedijos leidimo finansinis pagrindas buvo vien tik prenumeratos mokestis (kitokios paramos neturėjome), tai finansų klausimas buvo pats sunkiausias. Redaktorių klausimą sprendžiant buvo šiokių tokių sunkumų, bet įvairios nuomonės bei pageidavimai buvo, palyginti, nesunkiai suderinti ir redaktoriai sutarti. Bendradarbių telkime mano pastangų maža. Į tą klausimą išsamiau galėtų atsakyti LE redaktoriai.

— Jei ne paslaptis, kiek kainavo visos LE išleidimas ir kaip pavyko sutelkti lėšas?

— Kaip sakiau, finansinis pagrindas buvo vien prenumeratos mokestis. Todėl reikėjo visą laiką jieškoti naujų rėmėjų-naujų prenumeratorių. Sunkumų buvo nemaža, turėjome daug vargo, įvairių nemalonumų bei rūpesčių, kad finansiniai nepritekliai nesužlugdytų darbo. Iš kitos pusės, kas žino, vargas gal yra geresnis variklis, gal per sunkumus ir užsispyrimą daugiau ką gero galime padaryti? Taigi, prenumeratoriai - talkininkai, o ne kokie fondai padėjo išleisti LE, kurios išleidimas kainavo arti pusantro milijono dolerių!

— Kaip matyti, daugiausia rėmėtės prenumeratoriais. Kiek jų buvo ir ar visi ištesėjo? Ar Kanados lietuvių prisidėjimas buvo pakankamas?

— Šiandieną prenumeratų eilės numeris yra 5700, bet per tą 15 metų laiką nubyrėjo apie 40%. Priežasčių buvo įvairiausių. Nubyrėjimas yra visiškai normalus reiškinys, pvz. mirtis ar kita kuri nelaimė. Bet daug daugiau buvo kitokių priežasčių. Pavyzdžiui, pirkau namą — turiu skolų; enciklopedija man nebereikalinga, nes vaikai ja nesidomi — turime dvi angliškas, kurios daug geresnės; tolimesnių tomų nebegaliu priimti, nes mano žmona juos išmeta laukan; toliau nebesiųskite, aš išėjau į pensiją, o mano sūnus, bebaigiąs universitetą, ne tik nenori tęsti prenumeratos, bet atsisakė priimti ir jau įgytus tomus, pagrasindamas juos išmesiąs į šiukšlyną. Ir t.t. ir t.t. Kas domėsis LE leidimo istorija, tas ras įdomios medžiagos. Aš niekam nepriekaištauju, nes kiekvienas iš mūsų turime savo gyvenimą, savo vargus, rūpesčius. Ir nei vieno atsisakančio prenumeratos nevertėme ją tęsti iki galo. Visiems mieliems prenumeratoriams-talkininkams aš nuoširdžiausiai dėkoju. Tikrasis leidėjas buvo ir yra LE prenumeratoriai. Ar Kanados ir JAV lietuvių prisidėjimas buvo pakankamas, parodo skaičiai. Tai žino bei jaučia ir patys lietuviai.

— Kurie lietuvių sluogsniai daugiausiai rėmė LE — profesijonalai, mokytojai, darbininkai . . .?

— Prie pirmojo LE tomo yra pridėtas tada turėtų prenumeratorių vardinis sąrašas. Tada bostoniškis "Keleivis" atkreipė dėmesį, kad dauguma LE prenumeratorių yra ir "Keleivio" skaitytojai. Profesinio ar kitokio įvairavimo lentelių neturime — nesame tokios statistikos padarę, todėl negalėčiau pasakyti, kurie lietuviai pagal profesijas daugiausia rėmė LE leidimą. Pradėjęs LE leisti, pažadėjau prie paskutiniojo LE tomo nemokamu priedu išleisti prenumeratorių biografijas. Tokiame leidinyje kaip tik ir būtų buvę tie duomenys, tos žinios, kurios jau ir dabar mus domina. O ką bekalbėti apie ateitį, kada gal kas nors tyrinės išeivių kultūrinę veiklą, tuo pačiu ir LE leidimą, sąlygas. Biografijų iš prenumeratorių esame prašę kelis kartus. Deja, ar nebuvome suprasti, ar kas kitas veikė, kad savo biografijas atsiuntė vos ¼ visų prenumeratorių. Išleisti leidinį su ¼ biografijų ir ¾ vien tik pavardžių, rodos, nebūtų prasminga, todėl to pažado ir sumanymo teko atsisakyti.

— Ar LE pasiekė Š. Amerikos ir kitų kraštų bibliotekas? Gal vienas kitas egzempliorius pasiekė ir Lietuvą?

— Š. Amerikos didžiųjų universitetų kolegijų ir valdinių bibliotekų lentynose LE yra šalia kitų enciklopedijų. Į Lietuvą nukeliavo arti 30 komplektų.

— Ar esate patenkintas LE lygiu, suplanavimu, medžiaga ir kokius gaunate atsiliepimus?

— Kai gerai žinau sąlygas, kokiomis ji buvo leista, tai LE esu patenkintas. Kas be ko, ji nėra be trūkumų. Juk ir tobulybei ribos nėra. Todėl ir rimti atsiliepimai atspindi leidimo sąlygas. Kas leis antrą laidą — kada nors vėliau būtų labai reikalinga — ji bus daug geresnė. Mūsiškė yra pati pirmoji laida. Tas pat būtų pasakytina apie suplanavimą, medžiagą ir kt.

— Rengiatės pradėti kitą didelį darbą — LE anglų kalba. Kaip toli pasistūmėjęs jos išleidimas ir per kiek laiko numatote ją išleisti?

— Anglų kalba parengti ir išleisti lituanistinius dalykus yra daug sunkiau nei LE. Šiuo metu jau yra galutinai parengta pirmajam tomui apie ⅔ medžiagos ir šiomis dienomis pradėsime rinkti. Yra suplanuota visus 6 tomus išleisti per 5 metus.

— Ką planuojate išleisti artimoje ateityje be jau minėtos angliškos enciklopedijos?

— LE leidyklos planuose yra numatyti šie leidiniai: 1. Lietuvos istorija 3-4 tomai, 2. Vydūno raštai — 10 tomų, 3. Pulgio Andriušio raštų rinktinė — 3 tomai (pirmasis tomas yra išleistas), 4. Lietuvos žemėlapis (4 spalvų, 40x50 colių formato, užklijuotas ant drobės), 5. Dr. A. Šešplaukio "Nemarioji žemė" arba Lietuva Vakarų pasaulio literatūroje — poezijos antologija, kurion surinkta svetimųjų raštai apie Lietuvą nuo XIII a. (vertimai į lietuvių kalbą). Čia suminėtų leidinių išleidimas priklausys taip pat nuo lietuvių talkos ir paramos.

— Ar iš lietuvių visuomenės susilaukiate pakankamai dėmesio ir ko laukiate iš jos?

— Jeigu iš lietuvių visuomenės nebūčiau sulaukęs dėmesio, tai šiandieną neturėtume nei Lietuvių Enciklopedijos, nei Vinco Krėvės raštų, nei "Mūsų Lietuvos", kurių išleidimas pareikalavo dešimtis ir šimtus tūkstančių dolerių, kuriuos sudėjo vien tik tų leidinių prenumeratoriai. Tačiau šiuo metu esu kiek nusiminęs. Ir štai kodėl. Gegužės mėnesį pasiunčiau LE prenumeratoriams ir kitų knygų-leidinių rėmėjams taip pat prenumeratoriams arti 5000 laiškų, kuriuose išdėsčiau ateities planus ir paprašiau pritarimo bei talkos. Pritarimo bei paramos prenumerata (ir su šiokia tokia pinigine konkrečia parama) sulaukiau tiek, kad nedrįstu viešai skaičiaus pasakyti. Buvau nesuprastas, ar kas kita. O, rodos, nedaug ko prašiau: tik pritarimo ir talkos, užsisakant tą ar kitą numatytą leisti leidinį. Dabar JAV-ių ir Kanados lietuviams piniginis klausimas, rodos, negalėtų būti kliūtis. Jų finansinė parama lietuvių kultūrai būtų labai reikšminga.

Esu didžiai dėkingas Gerbiamam Redaktoriui, kad atkreipėte dėmesį į mūsų darbus bei rūpesčius ir leidote "Tėviškės Žiburiuose" pasisakyti.

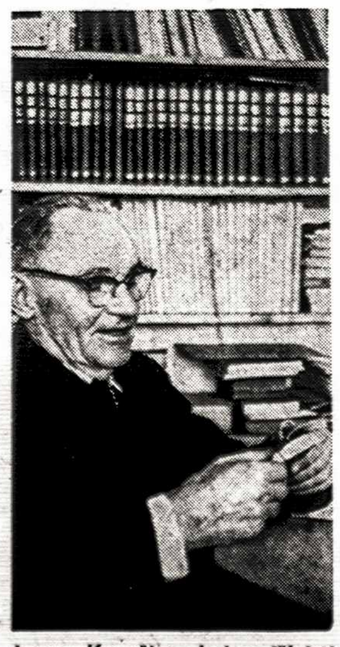

Juozas Kapočius, baigęs išleisti Lietuvių Enciklopediją, kainavusią pusantro milijono dolerių

Atsiusta paminėti

Muzikos Žinios nr. 2(181), birželis. ALRK vargonininkų ir kitų lietuvių muzikų sąjungos keturis kartus į metus leidžiamas žurnalas.

Aidai nr. 6, birželis. Tėvų pranciškonų leidžiamas, dr. J. Girniaus redaguojamas mėnesinis kultūros žurnalas.

Saleziečių Balsas nr. 1-2, 1968 m. Tėvų saleziečių leidžiamas, kun. Pr. Gavėno, SDB, redaguojamas periodinis leidinys. Metinė prenumerata $1. Redakcijos ir administracijos adresas: Istituto Salesiano Lituano, Castelnuovo Don Bosco (Asti), Italy.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

DR. JUOZAS SKRUPSKELIS, bolševikų nukankintas Sibire, buvo studijavęs Vienos universitete ir parašęs disertaciją "Die Litauer in der Literatur des 18. Jahrhunderts" žymaus profesoriaus dr. Joseph Nadler vadovybėje. Disertacijos rankraštis yra Vienos universiteto bibliotekoje — nr. D 3027. Velionies šeimos pastangomis šis veikalas yra išverstas lietuvių kalbon ir atspausdintas. Lietuviškai jis pavadintas "Lietuviai XVIII amžiaus vokiečių literatūroje". Išleido Lietuvių Katalikų Mokslo Akademija Romoje 1967 m. Šiame veikale nagrinėjamas lietuvių kultūrinis gyvenimas Prūsuose: Biblijos vertimai, lietuviški giesmynai bei maldaknygės, Kristijono Donelaičio kūryba, Herderio, Hamano, Hippelio ir Immanuelio Kanto pažiūros bei įtaka lietuvių kalbai, Martyno Liudviko Rėzos darbai ir kitų mokslininkų nuomonės apie lietuvių kalbą. **Dr. M. A.**

TADEUSZ NOVAKOVSKI Lenkijoje parašė knygą apie kunigaikščių Radvilų šeimą nuo jos iškilimo iki dabartinių laikų. Ji išversta į vokiečių kalbą ir išleista Piper leidyklos Miunchene. Knyga yra didelio formato, apie 400 psl., iliustruota. Dėstymas pradedamas Mikalojum II — Juoduoju. Be kitko, kalbama apie Barboros Radvilaitės vedybas su Zigmantu Augustu ir baigiama dabartiniu kunigaikščiu Stanislovu Radvilu, vedusiu nužudytojo prezidento Kennedy žmonos seserį. Veikalas parašytas lengvu stiliumi, duoda įvairių įdomių epizodų iš tuometinio Lietuvos gyvenimo; neslepiama Radvilų lietuviška kilmė ir ji daug sykių minima. **Dr. M. A.**

ANTANO GUSTAIČIO pernai Rašytojų Draugijos premijuotos knygos "Ir atskrido juodas varnas" antrąją laidą išleido Algimanto Mackaus vardo knygų leidimo fondas, 6349 So. Artesian Ave., Chicago, Ill. 60620, USA. Knygos kaina — $4. Pirmoji laida buvo išparduota per porą mėnesių.

AKTORIUS K. GARAS-GAIŽUTIS Havajuose dalyvavo CBS televizijos tinklo serijinėje "Hawaii 5-0" programoje. Britanijoje jis ruošia pagrindinį vaidmenį su aktorium Anthony Quayle Londone filmuojamai serijinei programai "The Strange Report". Šią programą sekančių metų pradžioje kiekvieną savaitę rodys ir JAV televizija.

L. M. N. F. ČIKAGOS KLUBAS spalio 13 d. Jaunimo Centro didžiojoje salėje rengia pianisto A. Smetonos rečitalį. Šiuo metu jis sėkmingai koncertuoja įvairiuose Europos miestuose, susilaukdamas vis didesnio pripažinimo ir įvertinimo spaudos puslapiuose.

JŪRATĖ ONA NAUSĖDAITĖ, pirmuosius žingsnius žengianti filmų ir televizijos aktorė Los Angeles mieste, baigė gimnaziją ir visą savo ateitį žada skirti vaidybai. Lietuviškoje spaudoje prasitariama, kad ji savo siekius planuoja įgyvendinti be dramos studijų, nes, girdi, aktorium reikia gimti ir mokytis iš paties gyvenimo. Toks požiūris yra didelė klaida. Kiekvienam aktoriui yra būtina vaidybinė technika, kurios neduoda vien tik talentas ir gyvenimo pažinimas. Beveik visi žymiausieji filmų aktoriai yra baigę geras dramos studijas. Grožis Hollywoodo "žvaigždėms" padeda jaunystėje, bet su juo pasibaigia ir aktorės kelias, jeigu ji neturi profesinio pasiruošimo ir nesugeba pereiti į sudėtingus vaidmenis, kuriems, deja, nepakanka vien tik savęs "parodymo" skirtingų filmų skirtingose aplinkybėse.

ANATOLIJUS KAIRYS sukūrė trijų veiksmų eiliuotą vaidinimą vaikams "Du broliukai", kurį statys Alvudo teatras Čikagoje.

VINCO JOMANTO medžio skulptūrą "Vartai" įsigijo Newcastle miesto meno galerija Australijoje. Modernių kultūros rūmų Dobell salėje išstatytas lietuvio skulptoriaus kūrinys, vaizduojąs lietuviško sodžiaus vartus, lankytojus žavi nepakartojamu savitumu.

OKUPUOTOJ LIETUVOJ

VILNIAUS DRAMOS TEATRAS naująjį sezoną pradės poeto Justino Marcinkevičiaus dviejų dalių dramapoema "Mindaugas". Šio veikalo siužetas imtas iš Lietuvos istorijos. "Literatūroje ir Mene" paskelbta II dalies scena, vaizduojanti Mindaugą po karūnavimo iškilmių, turi stiprių monologų, kurių pagrindinis motyvas yra meilė Lietuvai. Žiūrėdamas į nukryžiuotą Kristų, Mindaugas samprotauja:

"Štai, jam ir šonas pervertas . . .
Žinau,
Kad atsiras toksai, kurs
vieną dieną
Ir mano širdį pervers. Bet ir tąsyk
Jūs tematysit šypseną ir džiaugsmą
Ant mano lūpų . . . Nes ant
jų plevens
Vienintelis ir teisingiausias žodis.
Ar mokate tą žodį — Lietuva?"

ESTŲ FILMŲ REŽ. K. KIJSKAS prie Tartu miesto ruošia meninį filmą pagal latvių rašytojo V. Lorenco scenarijų "Beprotystė". Be latvių ir estų aktorių, jame vaidina ir trys lietuviai — vilnietė E. Žebertavičiūtė, panevėžėčiai B. Babkauskas, V. Blėdis. Vaidybines problemas režisoriui padeda išspręsti Panevėžio dramos teatro meno vadovas J. Miltinis.

VLADO BARTUSEVIČIAUS vadovaujams dainų ir šokių ansamblis "Lietuva" ruošia dviejų dalių, keturių paveikslų koncertinę programą "Šventiniai vakarai", kuriai pagrindą sudaro Lietuvos etnografinių sričių kalendorinių apeigų tautosaka, papildyta dabartinių poetų ir kompozitorių kūryba. "Šventiniai vakarai" bus pradedami dzūkų naujametinių švenčių dainomis ir žaidimais, o po jų bus parodyti žemaičių užgavėnių papročiai karnavalo forma. Antroji dalis skiriama augštaičiams ir suvalkiečiams. Pirmiesiems atstovaus sūpynių, javų lankymo ir Joninių šventės, antriesiems — derliaus šventė. Papildą tautosakai kuria poetai V. Palčinskaitė, V. Barauskas, S. Žlibinas, kompozitoriai B. Dvarionas, E. Balsys, A. Bražinskas, V. Klova, V. Bagdonas ir L. Povilaitis. Scenines šokių kompozicijas ruošia ansamblio baletmeisteriai J. Lingys ir J. Gudavičius. Spektaklio dalyviai dėvės etnografinių sričių tautinius drabužius, kurių eskizus sukūrė dailininkai J. Balčikonis ir R. Songailaitė.

PROF. DR. JUOZAS JURGINIS, istorijos instituto direktoriaus pavaduotojas, VIII tarptautiniame etnografų ir antropologų kongrese Tokijo mieste, Japonijoje, skaitė pranešimą tema "Baltų paprotinė teisė", kuris buvo įtrauktas į visuomeninių santykių istorijos sekcijos darbotvarkę. Prof. dr. J. Jurginis, paskelbęs "Kazimiero teisyną" (1468), dabar didelį dėmesį skiria paprotinės teisės nerašytiems įstatymams. Jų buvo laikomasi didžiųjų kunigaikščių vardu vykdomuose teismuose.

DAIL. ŽYMANTĖS JONUŠKAITĖS spalvoto betono skulptūra "Saulytė" papuošė "Žuvėdros" sanatorijos aplinką Palangoje. Apie naująjį kūrinį "Tiesos" literatūros ir meno puslapyje St. Budrys rašo: "Dekoratyvinė skulptūra kelia dailininkui sudėtingus meninius uždavinius. Ž. Jonuškaitė, kurdama savąją poetiško turinio "Saulytę", puikiai juos išsprendė. Jaunatve trykštančios mergaitės vaizdas tarsi perauga į saulės, giedro gyvenimo alegoriją. Išraiškinga skulptūros kompozicija, tvirtai surėdyta iš lėtų, plaukiančių linijų plastinių masių. Pusiau gulinti "Saulytė" viena ranka prilaiko banguojančius plaukus, kurie, rodos, virsta jūros bangomis . . ."

DAIL. GERARDO BAGDONAVIČIAUS daugiau kaip 1.000 darbų paroda atidaryta Šiaulių "Aušros" muzėjuje kūrybinio darbo 45 metų sukakčiai atžymėti. Jo tapybos ir grafikos kūriniuose vyrauja architektūrinis peizažas — Šiaulių, Kelmės, Rygos, Kretingos, Tytuvėnų, Ukmergės ir kitų vietovių vaizdai. Nemažą eksponatų dalį sudaro scenovaizdžiai ir drabužių eskizai teatrų spektakliams — F. Arnoldo ir E. Bacho "Izaokui", Moliero "Tartiufui", F. Schillerio "Klastai ir meilei", T. Gabės "Pelenei", A. Jakobsono "Kovai be fronto linijos" ir kt. 1930-40 m. G. Bagdonavičius sukūrė daug knygženklių, panaudodamas sudėtingus stilizuotus simbolius. Prieškariniam laikotarpiui taipgi atstovauja "Kultūros" bendrovės leidinių viršeliai, eilė plakatų ir etikečių projektų. Parodos lankytojus stebina ne tik darbų kokybė, bet ir jų gausa.

DU KONCERTUS — Vilniaus televizijos studijoje ir Trakų pilyje — surengė muzikos mokytojų choras ir vaikų muzikos mokyklų mokytojų styginis orkestras. Mokytojų chorą 1961 m. suorganizavo velionis prof. A. Budriūnas. Dabartiniai choro vadovai yra L. Abarius, V. Četkauskas ir A. Lopas. Susirinkdamas du kartus per metus, choras yra paruošęs apie 40 dainų, kurių didžiąją dalį sukūrė lietuviai kompozitoriai. Vaikų muzikos mokyklų mokytojų styginis orkestras darbą pradėjo prieš keletą mėnesių, vadovaujamas S. Sondeckio, kuriam talkina S. Narūnaitė, A. Dekšnys, R. Armonas ir kiti muzikai. Ir choro, ir orkestro dalyviams rengiamos metodinės paskaitos jų kūrybiniam bei pedagoginiam pajėgumui stiprinti.

SOVIETINĖS DAILĖS PARODOJE Varšuvoje dalyvauja keletas lietuvių dailininkų. Jų darbai yra atkreipę kritikų dėmesį. Tai liudija "Trybuna Ludu" ir "Życie Warszawy" laikraščiuose paskelbtos recenzijos, kuriose pagyrimo susilaukė grafikai V. Žilius, E. Jakutytė ir tapytojas J. Švažas.

DOKUMENTINĮ FILMĄ "BEATRIČĖ", skirtą aklajai dainininkei Beatričei Grincevičiūtei, Vilniaus televizijai sukūrė Leningrado teatro muzikos ir kinematografijos instituto diplomantė Zinaida Janulevičiūtė, talkon pasikvietusi operatorių Kazį Musnicką. Z. Janulevičiūtės parašyto scenarijaus metmenis sudaro keturi soprano B. Grincevičiūtės gyvenimo ir kūrybos epizodai, atspindintys aklosios dainininkės begalinį optimizmą, tikėjimą gyvenimu, norą bendrauti su žmonėmis, profesinį reiklumą.

BALTIEČIŲ GRAFIKAI R. Vokietijos Dailininkų Sąjungos žurnalas "Bildende Kunst" paskyrė keturis puslapius. Lietuviams juose atstovauja R. Gibavičiaus, A. Skliutauskaitės, V. Žiliaus ir E. Jakutytės darbų reprodukcijos. **V. Kst.**

MANN MARTEL

REALTORS

2320 Bloor St. W. Tel. RO 2-8255

INDIAN RD.—BLOOR, $15.000 įmokėti, 12 kambarių atskiras mūrinis namas su plačiu įvažiavimu ir garažu; 3 virtuvės, 3 prausyklos; vandens-alyvos šildymas. Viena atvira skola balansui.

JANE—BLOOR, $12.000 įmokėti, 9 kambariai per 2 augštus (5 kambariai) pirmame ir 4 antrame augšte), garažas ir įvažiavimas, vandens-alyvos šildymas, viena atvira skola balansui. Tuojau galima užimti.

BLOOR — RUNNYMEDE, $10.000 įmokėti, 7 kambarių (per 2 augštus) atskiras mūrinis namas su garažu ir įvažiavimu. Vandens-alyvos šildymas, moderni virtuvė, arti požeminio traukinio.

JANE — ANNETTE, $7.500 įmokėti, 8 kambariai per 2 augštus atskiras mūrinis namas su garažu, 2 virtuvės, moderni vonia, arti krautuvių ir susisiekimo.

WINDERMERE — BLOOR, $8.000 įmokėti, 10 kambarių atskiras mūrinis namas, dvigubas garažas, 2 vonios, 3 gražios virtuvės, 4 kamb. 1-me augšte, vandens alyva šildymas, Extra kambarys rūsyje.

BLOOR — CLENDENAN, $9.000 įmokėti, 8 metų senumo dupleksas su 3-jų kambarių butu rūsyje, abu butai po 2 miegamus, platus įvažiavimas, 2 mūriniai garažai, vandens alyva šildymas, 3 modernios virtuvės ir vonios, graži aplinka.

NEW TORONTO. $15.000 įmokėti, 6 butų apartmentinis pastatas, privatus įvažiavimas, vandens alyva šildymas, arti krautuvių ir susisiekimo, viena atvira skola balansui, $7.500 metinių pajamų, geras išnuomavimas.

TIKRAS DUPLEKSAS. Bloor - Indian Grove, $7.000 įmokėti, atskiras, mūrinis, 10 kambarių per du augštus dupleksas, vieta — dviem automobiliam. šildomas vandeniu - alyva; viena atvira skola 10 metų. Visai arti Bloor požeminio traukinio. Viršutinį butą galima tuojau užimti.

B. SAKALAS

Darbo telef. RO. 2-8255 Namų telef. 766-8479

P.S. Jeigu kartais nerastumėte šiame skelbime sau tinkamo namo ar biznio, tuojau skambinkite mums pasiteiraudami ką mes turime naujo, nes mes gauname kas dieną naujų nuosavybių.

1928 Weston Rd. Tel. 249-7691

DUNDAS — JANE, $32.700 prašoma kaina, atskiras plytų namas su garažu, 6 kambariai ir 1 rūsyje, 2 prausyklos, moderni virtuvė, visi kambariai dideli ir gražūs, namas 4 metų, pirma skola iš 7%.

MIMICO, $10.000 įmokėti, didelis 2-jų šeimų namas su garažu, didelis sklypas, 9 vaismedžiai, rūsyje 2 kambariai; pirma skola $20.000 iš 7½%; prašoma kaina $36.000.

ISLINGTON - WESTWAY, $32.500 prašoma kaina, gražus atskiras vieno augšto namas su garažu, didelis sklypas, puikus rajonas, arti mokyklos, susisiekimas ir krautuvės.

WESTON RD. — WILSON AV., $23.900, atskiras namas, sklypas 57x213 pėdų, skola iš 7%, greitas užėmimas.

BLOOR — ROYAL YORK RD., $32.500 prašoma kaina, atskiras vieno augšto plytų namas, 5-ki kambariai ir 2 dideli kambariai rūsyje, 2 prausyklos, namas arti prie Bloor ir tik keleto metų senumo.

BABY POINT, $10.000 įmokėti, legalus dviejų šeimų namas, garažas, labai geroj gražioj vietoj, arti centrų. Greitas užėmimas ir puikus namas.

ST. VAUPŠAS

Darbo tel. 249-7691 Namų tel. 244-3519

Turime taip pat daug nuosavybių parduoti.
Priimame namus pardavimui.

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 COLLEGE ST., TORONTO 4, TEL. 532-3400

DARBO VALANDOS:
Pirm. 10 - 1.30 ir 4.30 - 7
Antr. 10 - 1.30
Treč. uždarytas
Ketv. 10 - 1.30 ir 4.30 - 7
Penkt. 10 - 1.30 ir 4.30 - 8
Šešt. 9 - 12
Sekm. 9.30 - 1

Moka:
už depozitus – 5%
už šėrus – 5½%

PILNA ČEKIŲ SISTEMA PADEDA NARIAMS ATLIKTI VISAS FINANSINES OPERACIJAS PER KOOPERATYVĄ.

$2.000 gyvybės drauda nemokamai.

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.

REALTOR

1072 Bloor Str. W. Tel. 534-9286

RONCESVALLES — DUNDAS. Žuvų ir delikatesų prekyba "Parkdale Fish Market". Nepaprastai pelningas verslas, gera klijentūra. Ideali vieta, be konkurencijos. Krautuvės nuoma tik $90 mėnesiui. Prašoma kaina $5.500; galima tuoj užimti.

RUSHOLME RD. DUNDAS. Rupių plytų 8 dideli ir gražūs kambariai per du augštus, 2 virtuvės, 2 prausyklos; platus šoninis įvažiavimas, garažas. Įmokėti apie $10—12.000 ir viena atvira skola balansui.

ST. CLAIR — LAUDER AVE. Gražus ir švarus 9 kambarių namas per du augštus, ekstra butas (3 kamb.) rūsyje, naujas alyva-vandeniu šildymas, 3 modernios virtuvės ir prausyklos. Įmokėti $10.000, skubus pardavimas.

WINDERMERE—ANNETTE, erdvus 6 kambarių namas parduodamas su visais baldais. Arti susisiekimo ir mokyklų. Įmokėti apie $10.000, balansui vienas mortgičius.

ROYAL YORK — QUEENSWAY. Dvibutis 10 kambarių (duplex), viskas įrengta atskirai. Arti krautuvių ir susisiekimo. Privatus įvažiavimas, vieta dviem garažam. Įmokėti apie $10—15.000.

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.

S. JOKUBAITIS

Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

Extra Realty Ltd.

1043 BLOOR ST. WEST, TORONTO. TEL. LE 1-1161

VICTORIA HARBOUR, MIDLAND, prie asfaltuoto kelio, nuo didelio ežero tik 3 mylios, 50 akrų žemės, graži augšta vieta; yra pasodinta 15.000 pušaičių, ąžuolų, beržų ir kitokių medžių; per ūkį teka didelė upė; galima maudytis ir žuvauti. Gera proga.

HIGH PARK — GLENLAKE, $10.000 įmokėti; mūro, atskiri 8 kambariai per du augštus, garažas, 10 pėdų šoninis įvažiavimas.

SWANSEA PRIE BLOOR, $8.000 įmokėti, mūro, atskiras, 6 kambarių, geras, gražus namas, garažas, 9 pėdų įvažiavimas, labai graži vieta. Liks viena skola balansui, 10 metų, atvira.

ISLINGTON — RATHBURN, $7.000 įmokėti, mūro, atskiras, vienaaugštis 6 kambarių (bungalow), gražus kiemas, prie gero susisiekimo; prašoma kaina $30.000.

ORANGEVILLE, slidinėjimo verslas: 9 akrai žemės, 50 asmenų miegamieji pastatai, puikiai įrengta valgykla. Prašoma kaina $28.900. Parduodama dėl ligos.

J. KUDABA

Toronto Real Estate Boards narys.

LE 1-1161, namų 783-2105

TORONTO

Lietuviu skautų veikla

● Rambyno tunto tuntininkas ps. dr. Arūnas Dailydė susižiedavo su Vida Tamulaityte; tunto adjutantas ps. Juozas Karasiejus — su v. sl. Rita Narušyte. Tunto skautai ir vadovai nuoširdžiai sveikina.

● Penktosios tautinės stovyklos metu garbės ženklais buvo apdovanotos šios "Satrijos" tunto skautės: vl. D. Žulytė, vr. D. Stulgytė ir vr. L. Teišerskytė.

● Bendras "Satrijos" ir "Rambyno" tuntų vadijų posėdis šaukiamas rugsėjo 17 d., 7.30 v.v. skautų būkle. Prašomi visi vadovai ir visos vadovės dalyvauti.

● Prasideda žiemos sezono veikla, ir laikas lietuvišką atžalyną įrašyti į skautų-čių draugoves. Naujų narių užsiregistravimo reikalais tuo tarpu kreiptis į tuntininkus.

● Metinis bazaras-šokiai įvyks spalio 19 d. "Satrijos" ir "Rambyno" tuntų skautų tėvų komitetas maloniai prašo skautų tėvus paaukoti fantų bazarui ir paraginti savo bičiulius bazare-šokiuose dalyvauti. Komitetas nuoširdžiai dėkoja kun. Pr. Gaidai ir "Atlantic" restorano buv. sav. p.p. Valatkoms už piniginę auką skautų reikalams. Č. S.

SPORTAS

SPORTAS LIETUVOJE

Mokyklų stalo teniso pirmenybės įvyko Minske. R. Giedraitytė individualinėse varžybose laimėjo visas pirmąsias vietas. Mergaičių komanda, susidedanti iš kauniečių R. Giedraitytės ir A. Valaitytės bei vilnietės A. Stulgytės, laimėjo I vietą. Berniukų komanda tose pačiose varžybose liko antrąja.

M. Batutytė buvo pakviesta į Sov. Sąjungos tinklinio rinktinę, kuri turėjo keletą rungtynių su Japonijos viešinčia pasaulio meisterių komanda.

Europos meisterės Kauno Žalgirio rankininkės viešėjo Budapešte, kur laimėjo I vietą 5 komandų turnyre.

Europos jaunių stalo teniso pirmenybės prasidėjo Leningrade. Sov. Sąjungos mergaičių komandoje labai sėkmingai žaidžia Asta Giedraitytė.

Po viešnagės Vengrijoje Kauno Žalgirio rankininkės Trenčino mieste, Čekoslovakijoje, dalyvavo dideliame tarptautiniame turnyre, kurį irgi laimėjo.

M. Paulauskas vis dar žaidžia Sov. Sąjungos krepšinio rinktinėje. Paskutiniuoju metu jis atstovavo Sov. Sąjungai Italijoje įvykusiame tarptautiniame turnyre. Kiti du lietuviai — Saulius Patkauskas ir Rimas Girskis žaidė Sov. Sąjungos jaunių rinktinėje Ispanijoje.

SPORTAS VISUR

Dėl "kultūrinės revoliucijas" Kinijoje treti metai neberengiamos sportinės varžybos. Uždaryti stadijonai ir nustojo ėję sporto laikraščiai bei žurnalai.

Europos jaunių krepšinio pirmenybes, kurios įvyko Japonijoje, treti metai iš eilės laimėjo Sov. Sąjunga. Baigmėje jinai įveikė Jugoslaviją 82:73 pasekme.

Tarptautinis krepšinio turnyras įvyko Italijoje. Baigmėje Sov. Sąjungos rinktinė sunkiai įveikė Brno Spartaką 74:71 (38:33).

Amerikietis M. Burton pasiekė du naujus pasaulio rekordus 1500 m. ir 800 m. l. s. plaukime. Tose pačiose rungtynėse amerikiečių ketveriukė estafetėje 4x100 m. irgi pagerino pasaulio rekordą. Atrodo, kad amerikiečiai ir šioje olimpiadoje vyraus plaukime.

Montrealio M. Charland sumušė ilgiausiai išsilaikiusį Kanados rekordą — šuolyje į tolį nušoko 25-7½ pėdų. Senasis rekordas 24-11 pėdų buvo pasiektas 1935 m.

VYČIO ŽINIOS

Krepšininkų stovykla Springhursto Gerojo Ganytojo stovyklavietėje praėjo su dideliu pasisekimu. Stovykla buvo labai darbinga, ir jaunieji krepšininkai įgavo daug patyrimo. Daug rūpesčio stovyklai skyrė M. Duliūnas ir savo išmaningumu pasižymėjo šeimininkė V. Žukauskienė. Jiems abiems reiškiame didelę padėką. Stovykla numatoma ruošti ir kitais metais.

Staigmena stalo tenise. Parodos metu vykstančiose Kanados stalo teniso pirmenybėse moterų vieneto varžybose E. Sabaliauskaitė baigmėje netikėtai įveikė dvejus metus iš eilės buvusią Kanados meisterę V. Nešukaitytę. Džiugu turint dvi tokias pajėgias stalo tenisininkes vytiečių tarpe. V. Nešukaitytė taip pat laimėjo antras vietas Kanados moterų atvirose varžybose ir moterų dvejete.

Apdovanoti krepšininkai. Vyčio jaun. krepšininkai S. Ignatavičius ir A. Vaičeliūnas, stovyklavę B. Cousy krepšininkų stovykloje prie Bostono, laimėjo taures: S. Ignatavičius — kaip geriausias savo grupės žaidėjas, A. Vaičeliūnas — už geras pasuotes.

J. Gustaniui nuoširdžiai dėkojame už dvidešimtmečio leidinio atspausdinimą.

Dvidešimtmečio golfo turnyras įvyks įdomiame, bet sunkokame Georgetown golfo aikštyne rugsėjo 29 d., 8.30 v.r. Aikštynas pasiekiamas važiuojant 7 keliu iki Georgetown; po to pasukti į dešinę prie Moutainview gatvės ir vėl į dešinę prie Riverside gatvės.

Mūsų rėmėjams J. Jasiūnui ir V. Karnilavičiui nuoširdžiai dėkojame. A. S.

AUŠROS ŽINIOS

Šį savaitgalį, rugsėjo 14-15 dienomis, Toronte įvyks Š. Amerikos baltiečių ir sykiu lietuvių plaukimo bei lengvosios atletikos (II dalis) pirmenybės. Prasidės šeštadienį, 1 v.p.p., Birchmount stadijone (Birchmount Rd. prie Kingston Rd., Scarboro).

Praėjusį savaitgal, rugsėjo 7, Klevelande įvyko Š. Amerikos baltiečių ir lietuvių lengvosios atletikos pirmenybės prieauglio B, C, D ir E klasėse, kuriose dalyvavo virš 70 jaunųjų atletų. Baltiečių pirmenybėse lietuviams atstovavo Klevelando Žaibo ir Toronto Aušros lengvaatlečiai, išsikovodami iš 57 galimų I-jų vietų 37. Žaibo-Aušros dvikovoje klevelandiečiai išsikovojo 34 I-sias; 18 II-jų, 15 III-jų ir 10 IV-jų vietų; torontiškiai — 23 I-sias, 33-II-sias, 21 III-čiąją ir 13 IV-tųjų vietų. Klubinis nugalėtojas paaiškės po šio sekmadienio pirmenybių. Praėjusiais metais klubiniu nugalėtoju prieauglio klasėje buvo Aušra, suaugusiųjų — Žaibas. (Pirmenybių rezultatai bus paskelbti vėliau.).

R. Petrauskas — Kanados čempijonas. Prieš trejetą savaičių St. Lambert, P. Q., įvykusiose Kanados lengv. atletikos pirmenybėse R. Petrauskas išsikovojo Jr. A klasės I v. šuolyje į tolį 22'9".

Š. Amerikos baltiečių lauko teniso pirmenybėse Toronte rugp. 31 d. O. Rautinš išsikovojo I v. vyrų klasėje, baigmėje nugalėjęs klevelandietį J. Skardžių 6:4; 6:4; su J. Skardžiumi laimėjo dvejetus, nugalėdami latvius 6:3; 11:9.

Kanados sporto apygardos golfo pirmenybių nugalėtoju liko Vladas Ubeika, sužaidęs su 80 kirčių. Praėjusių metų čempijonas V. Astrauskas pasidalino II vietą su Vyčio S. Posadeckiu, kurie irgi sužaidė su 80 kirčių.

Sėkmingai praėjo Aušros krepšinio kursai-stovykla. Dalyvavo 25 jaunieji krepšininkai. Nuoširdi padėka kursų vedėjui P. Miniotai bei stovyklos personalui: Vl. Simonaičiui, Al. Kuolui, A. Baltrušaičiui, A. Raškauskienei ir S. Revienei.

Dienraštis "The London Free Press" rugpjūčio 31 d. laidoje atspaudė vedamąjį, kuriame, ryšium su įvykiais Čekoslovakijoje, primena Baltijos kraštus. Vedamojo autorius, priminęs Čekoslovakijos intelektualų likimą, rašo: "Tai griežčiausio stalinizmo taktika, naudota anuo metu, kai Rusijai grėsė nacinės Vokietijos invazija. Tada Estijos, Lietuvos ir Latvijos intelekualai buvo sugrūsti į gyvulių vagonus ir išsiųsti mirtin į koncentracijos stovyklas, kurios skyrėsi nuo Belzeno ir Aušvico tuo, kad ugnis ir dujos buvo pakeistos šalčiu." Tai esąs grįžimas į primityvų barbarizmą, kuris neišsprendžia politinių ir ekonominių problemų. Rusai tuo būdu esą pasiekė vieno: "Čekoslovakijos gyventojus, buvusius nuoširdžius Sovietų Sąjungos draugus, padarė amžinais priešais. Kas tuo abejoja, tepasiklausia betkurį išlikusį gyvą Baltijos kraštų gyventoją.

Ateitininkų žinios

Vyr. moksleivių susirinkimas — sekmadienį, rugsėjo 15 d., 7 v., ateitininkų kambaryje. Susirinkimas bus trumpas — tik valdybos rinkimai. Visi kandidatai privalo pasiruošti 2-3 min. kalbai ir apibūdinti savo numatytos veiklos planus.

Visų jaunesniųjų berniukų ir mergaičių būrelių susirinkimai įvyks sekmadienį, rugsėjo 22 d. Tėvai prašomi atkreipti dėmesį į pačius jaunuosius, nes jiems, bent pradžioje, reikia paraginimo. Kaip minėta, šiais metais sudaromi būreliai visiems, jau nuo pirmo mokyklos skyriaus.

Studentų ateitininkų būrys šiais metais yra žymiai padidėjęs. Visi, lanką 13-tą skyrių, jau gali priklausyti studentų kuopai, tačiau jeigu nori, gali pasilikti pas vyr. moksleivius. Studentų ateitininkų valdybą šiemet sudaro: R. Danaitis, R. Kryžanauskaitė ir A. Bušinskas.

Seselė Jonė, eilę metų dirbusi su Toronto ateitininkais, išvyksta Montrealin. Seselei Jonei visi ateitininkai reiškią nuoširdžią padėką ir linki daug sveikatos ir Dievo palaimos.

KANADOS ĮVYKIAI

Atkelta iš 1-mo psl.

tarta šią gimnaziją palikti prancūzams, o angliškai kalbančiuosius moksleivius pervežti į kitas gimnazijas. St. Leonard švietimo vadyba taipgi yra nutarusi palaipsniui išimti iš savo pradinių mokyklų anglų kalbą. Šiais mokslo metais anglų kalba jau nebus dėstoma pirmame skyriuje. Toks nutarimas iššaukė anglų kilmės kanadiečių ir imigrantų iš Europos protestą — apie 1.500 vaikų atsisakė eiti į mokyklas. Imigrantai nori, kad jų vaikai būtų mokomi anglų kalbos, nes Kanadoje ji yra svarbesnė už prancūzų kalbą. Į separatizmą linkę Kvebeko tautininkai yra kitokios nuomonės. Jų teigimu, Kvebeko provincijoje gyvenantys imigrantai turi išmokti prancūziškai, o anglų kalbos jų vaikai, jeigu nori, gali mokytis gimnazijose.

Kanados federacinė vyriausybė sustabdė pašalpas žiemos darbams, turėjusias tikslą sumažinti bedarbių skaičių kritiškais žiemos mėnesiais. Įvairius miestų savivaldybių projektus žiemos laikotarpyje Otava remdavo 50%. Pernai pvz. 1.727 savivaldybėms buvo duota $25 milijonai, kurių dėka 86.841 darbininkas dirbo 3 milijonus valandų. Pašalpos sustabdomos, nes norima subalansuoti Kanados biudžetą. Be to, premjero P. E. Trudeau vyriausybė priėjo išvados, jog daugelis savivaldybių šias paskolas išnaudodavo savo tikslams, nieko bendro neturintiems su darbo parūpinimu bedarbiams. Bedarbių skaičiui sumažinti žadama paruošti kitus planus.

Montrealio parodoje "Žmogus ir jo pasaulis" 75 čekoslovakai laukia laiškų iš sovietų okupuotos tėvynės, kad galėtų padaryti galutinį sprendimą grįžimo į Čekoslovakiją ar pasilikimo Kanadoje klausimu. Šią čekoslovakų grupę sudaro vaidinimo "Laterna Magika" aktoriai, čekų restorano "Koliba" tarnautojai ir keturi orkestro nariai.

Nuo 1969 m. sausio 1 d. federacinė Kanados vyriausybė padidins senatvės pensijas ir 780.000 kitų pajamų neturinčių pensininkų papildą iki $109,20 mėnesinės sumos. Dabar jie gauna $107,10 į mėnesį. Šis žingsnis turi tikslą atsverti padidėjusias pragyvenimo išlaidas Kanadoje. Senatvės mėnesinė pensija bus padidinta nuo $76,50 iki $78, papildas pajamų neturtintiems — nuo $30,60 iki $31,20.

Margis Drug Store

JOHN V. MARGIS, Phm.B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. LE. 5-1944

Jeigu jums reikia vaistų pagal receptus ar kitų kasdieninio reikalingumo daiktų, paskambinkite, parašykite ar patys asmeniškai užeikite į MARGIS DRUG STORE. Jei jūs turite betkokią problemą, paskambinkite mums, mes pasiryžę jums padėti geriausiai.

MES TURIME DAUGYBĘ EUROPIETIŠKŲ MIŠINIŲ, KAIP TREJOS DEVYNERIOS, RAMUNĖLĖS, ZUBRAŽOLĖ, "C" TERMOMETRAI IR KT.

GREITAS MOTORIZUOTAS PRISTATYMAS NEMOKAMAI VISĄ DIENĄ. NESIVARŽYKITE PASKAMBINTI TEL. LE. 5-1944.

F. SENKUS REAL ESTATE
1997 Dundas St. W. . Tel. 533-4414

ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ
YONGE MEMORIALS LTD.
2019 YONGE St., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955
Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai

R. CHOLKAN

& CO. LIMITED REALTORS

SWANSEA—BLOOR, sklypas 108x124; prašoma kaina tik $12.500.

RUNNYMEDE—BLOOR, apie $6.000 įmokėti, 7 kambarių atskiras namas, garažas su plačiu įvažiavimu, naujas šildymas.

ROYAL YORK—BLOOR $8.000 ar mažiau įmokėti, atskiras 5 kambarių vienaaugštis, garažas su privačiu įvažiavimu, netoli Bloor.

INDIAN RD.—BLOOR, $8.000 įmokėti, atskiras 8 kambarių namas, modernios virtuvės, kvadratinis planas, garažas.

RATHBURN—KIPLING, $8.000 įmokėti, puikus 7 kambarių vos keleto metų senumo vienaaugštis (bungalow), didžiulė virtuvė su moderniai įrengta sienoje kepimo-virimo plyta bei šaldytuvu, garažas su privačiu įvažiavimu, gražus kiemas, greitas užėmimas, neaugšta kaina dėl greito pardavimo.

OAKWOOD—ST. CLAIR, $10.000 įmokėti, rupių plytų 9 kambarių atskiras namas, labai geros statybos, užbaigtas rūsys, mūrinis garažas su labai plačiu privačiu įvažiavimu, reikalingas mažo vidaus remonto; turi būti tuojau parduotas; imsiu kiekvieną panašų pasiūlymą.

JANE—BLOOR, apie $10.000 įmokėti, 8 kambariai per du augštus, garažas su privačiu įvažiavimu, viena atvira skola, rami gatvelė.

PRINCE EDWARD—BLOOR, labai gražus 6 kambarių vienaaugštis (bungalow) daug prausyklų, puikiai užbaigtas rūsys su atviru židiniu, baru, šaldytuvu etc.; visur kilimai, garažas su privačiu įvažiavimu, apšildytas plaukiojimo baseinas, gražus kiemas, Vasaga čia pat!

BABY POINT, 7 kambarių atskiras namas, garažas su privačiu įvažiavimu, užbaigtas rūsys, viena atvira skola.

DUNDAS—BLOOR, 5 butų apartamentas (penkiabutis), 2-jų ir 3-jų miegamųjų, garažai su privačiu įvažiavimu, balkonai, gražus pastatas, viskas išnuomota.

HIGH PARK—BLOOR, apie $40.000 įmokėti, 8 butų apartamentas (aštuonbutis) apie $16.000 metinių pajamų, puiki vieta nuomojimui.

BATHURST—WILSON, 11 butų apartamentas, 2-jų ir 3-jų miegamųjų, apie 10 metų senumo, garažai ir autoaikštė; apie $17.500 metinių pajamų.

2232 BLOOR ST. W. Tel. RO 7-5454

PR. KERBERIS

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.

Darbo tel. RO 7-5454 Namų LE 5-1584

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAME TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE **PARAMA**

MOKAME	DUODAME
5% už depozitus	mortgičius iš 7%
5½% už šėrus	asm. paskolas iš 7%

Kapitalas virš trijų milijonų dolerių

ASM. PASKOLAS duodame iki $5.000 ir MORTGIČIUS pagal valdžios nustatyta normą — 66% įkainuoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $5.000.

Paramos nariu gali būti kiekvienas lietuvis, gyvenąs Kanadoje

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).

BUSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. • Telefonas LE 2-8723

AL. GARBENS

REAL ESTATE

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Boards narys.

1611 Bloor St. W. Toronto, Ont.

Telefonai: LE. 6-2738, LE. 6-2664

Vakarais — HU. 9-1543

JANE GATVĖ, $27.900, (bungalow), 5 kambariai, užbaigtas rūsys, 3 kambariai nauji, šildymo sistema, platus įvažiavimas, mūrinis garažas; įmokėti apie $10.000; lieka 7¾% mortgičius.

INDIAN RD., $27.900, atskiras mūro namas, 7 kambariai per 2 augštu (4 kambariai pirmame augšte), elektros apšildymas, 2 virtuvės, 2 prausyklos; įmokėti apie $8.000. Balansui viena skola 8½%.

BERESFORD GATVĖ, $36.000, 7 kambariai, 2 prausyklos, 2 virtuvės, arti Bloor susisiekimo.

JANE — BLOOR, $30.000, 6 kambariai, labai gerame stovyje, apšildymas vandeniu, arti Bloor gatvės, garažas; reikalingas geras įmokėjimas.

Dėl tolimesnių informacijų skambinkite A. GARBENIUI

A. J. MORKIS

REAL ESTATE & MORTAGE BROKER
PELNINGAS PINIGŲ INVESTAVIMAS

$8.000 ĮMOKĖTI, Royal York-Bloor, vienaaugštis (bungalow), arti požeminio, 5 šviesūs dideli kambariai, plytinis, nauja šildymo krosnis, privatus įvažiavimas; turi būti parduotas, nes savininkas nusipirko naują namą.

$5.000 ĮMOKĖTI, 10 akrų gražios žemės arti Bolton, Ont. prie 50 ir 9 kelio apie 35 mylios nuo Toronto; vienas mortgičius balansui.

$20.000 ĮMOKĖTI, Dovercourt-Dundas, šešiabutis, plytinis, atskiras, šiltu vandeniu apšildomas, 1 mortgičius balansui, $9.000 metinių pajamų.

$10.000 ĮMOKĖTI, Annette-Runnymede, atskiras dvibutis (duplex), plytinis, 10 didelių kambarių, šiltu vandeniu apšildomas, garažas, 1 mortgičius balansui, prašoma $36.900.

$3.900 ĮMOKĖTI, Bloor St.-Clarens, pusiau atskiras, 6 švarūs kambariai 2 modernios virtuvės namas pilnai atnaujintas, įvažiavimas.

1082 BLOOR St. W., Toronto 4,
Tel. LE 4-8459

Turime krautuvių, namų vasarviečių, viešbučių, motelių įvairiose vietose ir įvairia kaina. Prašome tik kreiptis pas mus. Taip pat parūpiname geresnėm sąlygom paskolų — mortgičių. VYT. MORKIS, A. BLIUDŽIUS ALV. (MIELDAŽUKĖ) VISTOSKI

LIQUIFLAME OILS LTD.

259 LAKE SHORE BLVD. EAST — TORONTO, ONT.
NEMOKAMAS METINIS KROSNIŲ ĮSVALYMAS
24 val. veikianti greita krosnių taisymo tarnyba
DABAR PATS LAIKAS PAKEISTI KURO ALYVOS BENDROVĘ
Biudžeto ir patarnavimo planai. Išsimokėjimas 5-riems metams ir ilgiau
B-vės atst. C. (CHUCK) ROE. Tel. 362-5777.
Lietuviškai visais šildymo reikalais kreiptis: St. Prakapas tel. RO 7-9088 kiekvienu metu.

APDRAUDA

GYVYBĖS • AUTOMOBILIŲ • NAMŲ • HIPOTEKŲ • VASARVIEČIŲ • BALDŲ • VAGYSČIŲ • VERSLO • PERSONALO IR DAIKTŲ (BONDS) • NELAIMINGŲ ATSITIKIMŲ • MOKSLAPINIGIŲ TAUPYMAS VAIKAMS • MĖNESINĖS INVALILDUMO PAJAMOS IR KT.

LUA NARYS (14 METŲ PATIRTIS)

B. ir V. MASKELIŪNŲ AGENTŪRA

Tel. 251-4864; namų tel. 277-0814

A. ČIŽIKAS **ALFA RADIO & TV**

Parduodam ir taisom televizijos ir radijo aparatus.
Taisom šaldytuvus, krosnis, skalbimo mašinas.
TELEFONAS LE 1-6165. • 672 LANDSDOWNE AVE., TORONTO

ĮVAIRŪS SIUNTINIAI IR DOVANOS Į

Lietuvą, Latvją, Estiją, Ukrainą ir S.S.S.R. PAPRASTU BEI ORO PAŠTU

BE MUITO DOVANOS:

Įvairios sudėties maisto siuntiniai, su gydymu ir t. t. automobiliai, automobiliams motorai ir padangos, motociklai, dviračiai, šaldytuvai, skalbiamosios mašinos, siuvamosios mašinos, televizijos priimtuvai, pianinai, foto aparatai, radijo priimtuvai, transistoriniai radijo aparatai, laikrodžiai, kilimai, baldai, butai (apartamentai), poilsis kurortuose, poilsis kurorte

Maisto siuntinių svoris neribotas. Turime naujus iliustruotus katalogus, kuriuose yra smulkus aprašymas ir paaiškinimai. Pažymėtos kainos yra galutinės.

Taip pat persiunčiame pinigus, už kuriuos gavėjas gali nusipirkti įvairių prekių specialiose dolerinėse krautuvėse.

- Be to, siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19¾ svarų gryno svorio.
- Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.
- Gyveną ne Toronte, prašome savo sudarytus siuntinius bei užsakymus siųsti mums paštu ar ekspresu. Apmokėsite gavę mūsų pranešimą.
- Sąžiningai ir greitai patarnaujame.
- Jeigu turima neaiškumų, prašome klausti, telefonuoti bei rašyti, mielai paaiškinsime ir duosime patarimą.
- Mūsų įstaiga labai daug kam patarnavo ir pasiruošusi patarnauti ateityje.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA

BALTIC EXPORTING CO.

480 RONCESVALLES AVE. TORONTO 3, ONT.

Telefonas LE 1-3098

DARBO VALANDOS: pirmadieniais — penktadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 5 val. p.p.

Savininkai A. ir S. KALŪZA

LIETUVIAI STALIAI

maloniai kviečia

aplankyti jų dirbtuvę ir susipažinti su gaminių kokybe ir kainomis.

2160 DUNDAS STREET WEST • TEL. LE 2-2289

ARO CUSTOM WOOD PRODUCTS CO.

K. STRIAUPIS
Res. tel. LE 6-5363

CLEAR-VISION T.V.-Hi-Fi

TAISOM IR PARDUODAM T.V. ir HiFi
STATOM IR TAISOM T.V. ANTENAS.
532-7733

1613 Dundas St. W. Sav. R. Stasiulis

NEPAMIRŠKITE, prieš važiuodami į tolimesnę kelionę, patikrinti ir pataisyti savo automobilį! FRANK PETIT, kvalifikuotas auto mechanikas, su malonumu tai atliks. Paskambinkite ar užvažiuokite į

Bloor Autorite Garage 296 BROCK AVE. (tarp Dundas ir College). Tel. 531-1305

Vyrų ir jaunimo moderniška DRABUŽIŲ KRAUTUVĖ

A&B TAILORS

343 Roncesvalles Ave., Toronto 3

(tarp Grenadier Rd. ir Neepawa Ave.)

531-1432 Sav. A. B. Beresnevičius

780 Queen St. W.
prie Gore Vale
Tel. EM. 4-7994

ART'S PHOTO STUDIO

Vestuvinės nuotraukos
Meniškos vaikų nuotraukos
Portretai ir kt.

Naujai atidaryta lietuviška sporto reikmenų krautuvė
RONCESVALLES SPORT STORE
SAV. J. ŠARŪNAS ir J. DAMBRAUSKAS
295 RONCESVALLES AVE., TEL. 536-1373
Mažo kalibro ir medžiokliniai šautuvai, šoviniai, žvejojimo reikmenys, teniso raketės, įvairūs sviediniai ir kiti sporto reikmenys.

Vienintelė lietuviška Toronte PARKDALE B-A SERVICE CENTRE benzino stotis 1181 Queen St. W., (prie Gladstone). Tel. 535-9468
Benzinas, alyvos keitimas, tepimas, padangos, baterijos ir t. t. Automobilių vilkikas (towing). Autovežimių taisymas, elektrinis (Alen Scop) patikrinimas.
Po darbo valandų skambanti tel. RO 6-8503.
Kiekvieno mėnesio pirmą savaitę (Rugs. 1—5) atidaryta visą parą — 24 valandas.

PLUMBING and HEATING
J. LISAUSKAS, valdžios pripažintas plomberis, atlieka įvair. plumbing ir vandens apšildymo darbus
Darbas sąžiningas ir nebrangus.
148 Westminster Ave., Toronto
Metro. Lic. PH. 136 Tel. LE. 2-5191

A.P. GARAGE

60 HOWARD PARK AVE

LE. 5-9130

Atlieka sąžiningai visus mechaniškus automobilių pataisymus. Patepimus ir alyvos keitimus.

Prieš pirkdami vartotus automobilius atvežkite patikrinimui: nurodysim visus trūkumus ir duosime patarimus.

Sav. ANTANAS PAŠKEVIČIUS

BALTIC MOVERS

VISŲ RŪŠIŲ PERVEŽIMAS, BALDAI ir kt.
Vežamas turtas pilnai apdraustas.
Skambinti tel. LE 4-1403
30 Dewson St., Toronto, Ont.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas, mechaniniai darbai ir automatinės transmisijos

Dundas Auto Body
Max Kane Auto Body

Darbas sąžiningas ir garantuotas.
Lietuvius aptarnauja Jonas Jurėnas
430 BATHURST ST.,
tel. WA 1-3225 arba WA 4-1001

ZENITH

THE QUALITY GOES IN
BEFORE THE NAME GOES ON

NO PRODUCTION
SHORTCUT
NO PRINTED CIRCUIT

Prieš pirkdami televiziją - radiją ar Hi-Fi gerai pagalvokite ir prie ZENITH sustokite!

Augštos kokybės dalys 100% rankų darbas.

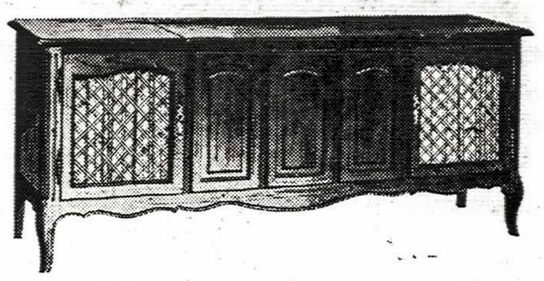

Vaizdas geresnis ir aparatas patvaresnis.

ZENITH aparatus jūs galite gauti pas

ALFA RADIO & TV
SALES - SERVICE
Sav. A. ČIŽIKAS
672 Lansdowne LE 1-6165

KULTŪRINIAI SEIMO PALYDOVAI

(Atkelta iš 1-ro psl.)

Santvaro, K. Grigaitytės, L. Andriekaus, K. Bradūno, B. Sruogos. Nors tai nebuvo ištisos simfonijos, bet fragmentiniai gabalai, kurie neleido orkestrui išsitiesti visu ūgiu, — tačiau klausytojai galėjo pajusti lietuvio muziko proveržį į muzikos pasaulį. Pridėjus solistus, susidarė labai pakilus įspūdis, kurį gausi publika išreiškė tvirtu plojimu. Ten pat buvo pagerbti ir tų kūrinių kompozitoriai bei autoriai.

Antrąją koncerto dalį atliko spalvingasis Čiurlionio Ansamblis, vadovaujamas muz. A. Mikulskio. Dainavo jis ir pilname sąstate su kanklėmis, ir moterų bei vyrų chorai, ir solistai. Stengtasi programą įvairinti bei nugalėti gresiančią monotoniją. Čiurlionio Ansamblis pasirodė visu savo pajėgumu ir dideliu brandumu liaudies dainų srityje. Už tai koncerto klausytojai buvo labai dėkingi. Pageidauti galima būtų nebent įvairesnių dalykų, trumpesnės programos ir mažiau kartojimų.

Koncerto rengėjai būgštavo, ar didžioji Linkolno Centro salė bus pilna. Tiesa, ji nebuvo visiškai pilna, bet nedaug ir betrūko. Jai užpildyti reikia apie 3000 žmonių. Be to, bilietų kainos nemažos — nuo $12.

Koncerto proga Linkolno Centras savo biuletenį-programą "Philharmonic Hall" paskyrė lietuviams — jų muzikos festivaliui. Jame atspausdinta tiktai koncerto programa, bet ir ištisi du puslapiai apie lietuvių kultūrą, pridėtos biografijos lietuvių kompozitorių, dirigentų, solistų, dalyvavusių koncerte. Atskirame lape buvo pateikti kūrinių angliški vertimai, atlikti Demie Jonaitis. Žodžiu, šis koncertas buvo proveržis į amerikiečių viešumą.

"New York Times" rašo

Jau sekančią dieną, rugsėjo 2, "NYT" recenzentas paskelbė ilgoką koncerto muzikinį įvertinimą. Pasak jo, lietuvių muzika, nors ir turinti senas tradicijas, retai girdima Amerikos koncertų programose. Šis koncertas šiek tiek atitaisęs padėtį. Pirmoji dalis buvusi vokalinė, išskyrus J. Gaidelio "Draminę uvertiūrą". "Su viena išimtimi, šioje muzikoje beveik nebuvo įmanoma pastebėti stilistinių skirtumų. Atrodo, ji bando jungti sunkiai suderinamą Bergo romantinę atoniją su Šostakovičiaus plačiu, retoriniu mostu. Visa ji skambėjo labai rimtai, bet visą laiką sunki orkestracija ir stiprių muzikinių kontrastų stoka gerokai temdė kompozitorių intencijas. Išimtį sudarė Banaičio "Barkarolė", žaisminga tenoro arija, kuri galėtų būti paimta tiesiai iš Rimsky-Korsakovo operų. Atlikimas buvo išskirtinai puikus."

"Lietuvių muzikos širdis glūdi jų liaudies dainose. Po pertraukos Čiurlionio Ansamblis, diriguojamas Alfonso Mikulskio, ir kanklių orkestras, vadovaujamas Onos Mikulskienės, atliko jų visą eilę. Kiekviena jų buvo puiki vinjetė. Jų raiškus santūrumas, ritmo švelnumas ir tikras melodijos grožis buvo gaivinantis kontrastas. Choras dainavo su labai tikslia intonacija ir pasigėrėtinu jaukumu (informality), o kanklės... pabrėžė kaip tik reikalingą gaidą."

* * *

Prie čia suminėtų seimo parengimų reikėtų pridėti sporto varžybas, banketą, šokius ir iškiliosios lietuvaitės rinkimus. Deja, spaudos žmonėms nebuvo sudarytos sąlygos sekti tuos įvykius. Buvo girdėti, kad bankete dalyvavo 2300 asmenų ir tai nevisi tilpo. Išklausyta augštųjų pareigūnų sveikinimų. Iškiliąja lietuvaite vainikuota čiurlionietė Dalia Orentaitė.

Į LIETUVĄ

GERIAUSIA IR VERTINGIAUSIA DOVANA — DOVANŲ PAŽYMĖJIMAI
PILNAI GARANTUOTI
GREITESNIS PRISTATYMAS
TIK DOVANŲ PAŽYMĖJIMAI

Tai vertingiausia dovana ir daug geresnė, negu siuntinukai. Jūsų giminės galės tai patvirtinti. Sekantį kartą, kai planuosite siuntinuką, nesiųskite, o vietoj užsakykite

DOVANŲ PAŽYMĖJIMUS.

Pamatysite, kaip jūsų giminės bus laimingi ir patenkinti.

TIK DOVANŲ PAŽYMĖJIMAI įgalins jūsų gimines pirkti SPECIALIOSE DOLERIŲ Vnešposyltorgo krautuvėse puikiausios kokybės amerikietiškus, Vakarų Europos ir vietos gaminius. Jūsų giminės galės tai patvirtinti.

TIK DOVANŲ PAŽYMĖJIMAI įgalins jūsų gimines nusipirkti SPECIALIAI SUMAŽINTOMIS KAINOMIS.

JOKIO MOKESČIO nei siuntėjui nei gavėjui nereikia mokėti.

UŽSAKYKITE DABAR
UŽSAKYKITE TIK PER
INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd Street,
New York, N.Y. 10010 U.S.A.

PRAŠYKITE MŪSŲ NEMOKAMŲ KATALOGŲ

JIB VARTODAMAS NEBŪSI NEI PLIKAS, NEI ŽILAS

JIB vartojo 16 savaičių pusę metų vienus metus

Fotografijos rodo, kad JIB vaistai ATAUGINA PLAUKUS, pašalina pleiskanas, šašus, niežėjimą, sulaiko plaukų slinkimą, gražina naturalią plaukų spalvą MOTERIMS ir VYRAMS užtikrintai. JIB 8 unciją bonka — $5.50. Užsakymus su pinigine perlaida siųskite JIB laboratorijos atstovybės Kanadoje adresu:

P. Januška, 1033 Bruce Ave, Windsor. Ont.

HOME OWNERS CENTRE

Statybinės medžiagos ir remontai
2742 Dundas St. W. Tel. 769-5171

- Įvairios medžiagos namų taisymams
- Lentos, fanera, stogams dengti medžiagos
- Grindų, lubų ir sienų plytelės
- Atliekam visus statybos darbus ir remontus

Firchuk Textiles Ltd. Siuntiniai į Europą

Pagrindinė įstaiga: 670 Queen St. W., Toronto 3, Ont. Tel. EM 4-5036.

Hamiltone skyrius:
293 Ottawa St. N., Hamilton, Ont. Tel. 549-2005

Čia gausite tekstilės gaminius pigiausiomis kainomis; didelis pasirinkimas skarelių, megztinių ir kitų daiktų, kuriuos gavę giminės ir draugai Europoje tikrai džiaugsis.

DUFFERIN RADIO and TV

SALES AND SERVICE
Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. Parduodamos lempos ir baterejos. Prityręs specialistas su ilga praktika.

1000 College St., • LE. 1-3074 • Sav. P. Uzbalis

ALL SEASONS TRAVEL AGENCY

323 Lakeshore Rd. East, Port Credit, Ont.

Savininkas V. BAČĖNAS

- teikia patarimus planuojantiems kelionės
- sutvarko rezervacijų, nakvynių ir kt. reikalus be atskiro atlyginimo
- agentūros išduoti bilietai galioja visame pasaulyje
- parūpina bilietus keliaujantiems autobusais, traukiniais, laivais, lėktuvais
- parūpina eismo priemones ekskursijoms
- patarnauja atsikviečiant gimines

Skambinti telefonu 278-7261 dienos metu arba vakarais

Naudingi įrašai

Restoranuose gali rasti pamokančių aforizmų. Vienas toks skelbia: "Nėra tokio žmogaus, kuris visai niekam netiktų. Jis gali savo blogu pavyzdžiu perspėti kitus."

Irgi dialogas

Po aštrių ginčų žmona šaukia savo vyrui:

— Turėjau vesti žmoną kvailesnę už mane!

— Tai ne mano kaltė, — atsako vyras, — tokios neradau!

ŠYPSENOS

Teisme

Policininkas sulaiko gražią blondinę už pergreitą važiavimą ir pristato teisėjui nubausti. Policininkas paduoda teisėjui nelygiai nuplėštą popieriaus gabalėlį, kuriame įrašytas gražuolės nusikaltimas. Senesnio amžiaus teisėjas žvilgterėjo į popierėlį, paskui į nusikaltusią vairuotoją ir taria:

— You are charged with oomph!

— Excuse me, judge, (atleiskite man, teisėjau), — pertraukia policininkas. — "That's 60' mph" (60 mylių į valandą).

Nereikia lovų

Sakoma, Varšuvoj nebebus gaminamos lovos. Ir štai kodėl. Mirusieji miega kapuose, didvyriai — ant laurų, studentai — pamokose, žemdirbiai — ant šieno, darbininkai — susirinkimuose, priešas — visiškai nemiega, o partija — budi. Tai kam tos lovos reikalingos?

Du kareiviai

Tramvajumi važiuoja kiek įsigėręs kareivis. Įlipa Išganymo Armijos narys.

— Sveikas, kolega! — pasveikina karys naujai įėjusį.

— Nesu tavo kolega. Esu dangaus kareivis!

— O, tai tamstai labai toli iki kareivinių...

Žemaičio kietumas

Žmonės sakydavo: įkando gyvatė žemaičiui — tas nė krust. Įkando žemaitis gyvatei — toji greit padvėsė.

Kuris didesnis?

Kartą poetas M. Gustaitis, dėstydamas klasėje literatūrą, paklausė mokinius:

— Kaip manote, kuris vokiečių rašytojas — Goethe ar Schilleris yra didesnis?

Mokiniai buvo nevienodos nuomonės. Gustaitis, šypsodamasis, paaiškino:

— Daugelis vokiečių galvoja, kad Goethe, nes jo kumštis nelenda į Schillerio pirštinę... Mat, Goethe parašė didelį dviejų dalių veikalą "Faust" (vokiškai šis žodis reiškia ir kumštį), o Schilleris, nors labai gražią, bet trumpą baladę "Der Handschuh" (vokiškai — pirštinę).

Parinko Pr. Al.

PRANESAMA APIE NAUJĄ GYDOMĄJĄ MEDŽIAGĄ

sutraukiančią hemorojus

Tai yra ypatinga gydomoji medžiaga įrodžiusi galią sutraukti hemorojus ir pataisyti sugadintus audinius.

Pagarsėjęs tyrimų institutas atrado nepaprastą gydomąją medžiagą, sugebančią sutraukti hemorojus be skausmo. Ji per kelias minutes sumažina niežėjimą ir nepatogumus bei pagreitina uždegimo pažeistų audinių gijimą.

Visais tyrimo atvejais švelnėjant skausmams, įvykdavo hemorojų susitraukimas.

Tačiau visų svarbiausia — rezultatai būdavo toki nuostabūs, kad šis pagerėjimas tęsdavosi daugelį mėnesių.

To buvo pasiekta naudojant gydomąją medžiagą (Bio-Dyne), kuri greitai padeda užgyti pažeistoms celėms ir sužadina naujų audinių augimą.

Dabar Bio-Dyne galima gauti tepalo bei lazdelės formose "Preparation H" vardu. Prašykite visose vaistinėse. Pinigai bus grąžinti, jei nebūsite patenkinti.

DRAUDIMAI

231-2661 arba 233-3323

P. BARAUSKO AGENTŪRA

38 CEDARCREST DRIVE, ISLINGTON, ONT.
(ROYAL YORK ir DUNDAS gatvių kampas)

DR. E. ZUBRIENĖ
DANTŲ GYDYTOJA
1577 BLOOR ST. WEST
(prie Dundas)
Telefonas LE. 2-4108

DR. J. MATULIONYTĖ
DR. D. ANDRIULIONYTĖ
DANTŲ GYDYTOJOS
1796 Bloor St. W. (prie Keele)
Pirm., antr. ir penkt.: 9.30-5 v.p.p.
Antr. ir ketvirt.: 12.00 — 8 v.v.
Pagal susitarimą.
Tel. 766-1372

DR. V. J. MEILUVIENĖ
DANTŲ GYDYTOJA
184 ELLIS AVE.
(prie Queensway)
Tel. 762-1009.
Priima pacientus pagal susitarimą.

Kabineto telefonas LE 4-4451
DR. P. MORKIS
DANTŲ GYDYTOJAS
Vakarais ir šeštadieniais pagal susitarimą.
1082 BLOOR ST. W., Toronto
(Į rytus nuo Dufferin St.)

DR. N. NOVOŠICKIS
dantų gydytojas
794 BATHURST ST.
(kampas Bloor & Bathurst)
Tel. 534-3370
Priima pacientus iš anksto susitarus

VALAU FOTELIUS
IR ĮVAIRIUS KILIMUS.
Automatinis elektra valymas. Sutaisau išrusius gaisu ir pradegintus kilimus. P. KARALIŪNAS.
Skambinkite LE. 3-4912.

NOTARAS
A. LIŪDŽIUS, B.L.
Bendradarbis V. S. MASTIS, LL. D.
Namų, ūkių ir betkurio verslo pirkimo—pardavimo dokumentų sudarymas, mortgičiai, sutartys, testamentai ir kiti teisiniai reikalai.
468 Roncesvalles Avenue - Toronto.
Margio vaistinės namų II augštas.
(Įėjimas iš Howard Park Avenue)
Priėmimo laikas: kasdien nuo 10 v.r. iki 1 Antradieniais ir penktadieniais nuo 6-8 v.v. v.p.p. išskyrus trečiadien. ir sekmadienius.
Įstaigos tel. LE 7-1708;
Namų — CR 9-6166

OKULISTĖS
Br. Bukowska-BEJNAR, R.O.
Wiktoria BUKOWSKA, R.O.
274 RONCESVALLES AVE.
(prie Geoffrey St.)
TEL. LE. 2-5493
Darbo valandos: kasdien 10 v. ryto iki 9 val. vak.; šeštadieniais nuo 10 v. ryto iki 6 v.v.

OKULIST'AS
S. BROGOWSKI, O.D.

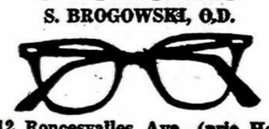

412 Roncesvalles Ave. (prie Howard Park Ave.) Kabineto telefonas LE 1-4251. Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 6.30 val. vak. Šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 4 val. po pietų.
Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus telefonu. Trečiadieniais uždaryta.

OKULISTAS
L. LUNSKY, R.O.
M. LUNSKY, O.D., M.S.C.
470 College St. Toronto
Tel. 921-3924
Darbo valandos 9.30 v.r.—6 v.v.
Dėl priėmimo skambinti telefonu

draudimai
NAMŲ, AUTOMOBILIŲ, KOMERCINIŲ IR KITŲ
draudimo įstaiga
AL DUDA
ATSTOVAUJAMOS KANADOS, J.A.V-BIŲ IR UŽSIENIO DRAUDIMO KOMPANIJOS
769-4612
769-4131

TORONTO ONT

Šv. Jono Kr. par. žinios

— Pradėtas vykdyti Lietuvos Laisvės Kovos Metų projektas: laisvės paminklo ir kapinių koplytėlės bei aikštės statyba. Iš kapinių aikštės perkeltas kryžius ir apie jį visi medeliai į kitas vietas kapinių sekcijose.

— Tradicinė maldininkų kelionę į Midlandą — šį sekmadienį: 12.30 val. Mišios kankinių šventovėje. Autobusas išvyksta nuo Prisikėlimo par. bažnyčios 9.30 v. ryto.

— Springhurste, Gerojo Ganytojo stovyklavietėje, vasaros sezono pamaldos užbaigtos praėjusį sekmadienį. Jos dar kartą įvyks Padėkos savaitgalį.

— Šį šeštadienį, 9 v.r., mūsų mokyklinis jaunimas vėl renkasi į šeštadieninę mokyklą. Geriausios sėkmės mokiniams ir mokytojams!

— Parapijos choras pirmajai repeticijai renkasi sekmadienį, rugsėjo 22.

— Šį šeštadienį, 1 v.p.p., inž. Vaidevučio Draugelio ir Nijolės Ščepanavičiūtės jungtuvinės pamaldos.

— Sekmadienį 11 val. Mišios aukojamos už a.a. Sofiją Petkevičienę.

Leidinį "Lithuanians in Canada" trumpa recenzija paminėjo žurnalas "ACEN News" 1968 m. 135 nr. Jame, be kitko, sakoma: "Knyga pateikia tikslų Kanados lietuvių gyvenimo vaizdą, jų istoriją ir jų charakteristiką, aprašo jų kultūrines, visuomeninės ir ekonomines organizacijas bei jų laimėjimus, apibūdina jų įnašą į Kanados mozaiką. Tai vertingas šaltinis sociologui, istorikui ir kultūros antropologui." Žurnalą leidžia Assembly of Captive European Nations — Pavergtųjų Europos Tautų Seimas. Kaikur skelbiama, kad leidinyje yra 370 psl. Tai netiesa. Jame yra 390 psl. (reikia pridėti rominėniškais skaitmenimis pažymėtus įvadinius puslapius).

Varpietis Stasys Ažubalis susituokė su Felicita Matulevičiūte Scrantone, JAV. "Varpo" chorui vestuvių iškilmėje atstovavo Jurgis Račys. Jungtuvių apeigas atliko kun. P. Ažubalis. Povestuvinių atostogų jaunavedžiai buvo išvykę į Meksiką.

Audrius Šileika susituokė su Irena-Regina Zimkevičiūtė rugpjūčio 31 d. Jungtuvių apeigas atliko kun. Rafaelis, OFM, Prisikėlimo parapijos bažnyčioje. Solo giedojo V. Verikaitis. Pamergėmis buvo: Akelaitytė, Butėnaitė, Norušytė; pajauniais: J. Šileika, S. Masionis, H. Steponaitis. Vestuvių puota įvyko 1330 Bloor gt. lenkų salėje. Svečių ir giminių buvo daug iš JAV ir Kanados. Puotos pranešėju buvo Juozas Karasiejus. A. Šileika yra chemikas, daug pasidarbavęs lietuvių studentų organizacijoje — buvo studentų valdybos pirmininku. Drauge su kitais surengė Kanados ir JAV liet. studentų kongresą Toronte ir aktyviai prisidėjo prie pasaulio lietuvių jaunimo kongreso Čikagoje. Po vestuvių A. Šileika išvyksta dvejiem metam į Winnipegą naujai chemiko tarnybai. **K.**

Automobilio nelaimėje sužeisti torontiškiai Herta ir Stasys Klimai, žinomo lietuvių sportininko Andriaus Klimo tėveliai. Stasys Klimas iš Barrie perkeltas į Sunnybrook ligoninę Toronte. Sužeistas kitoje automobilio nelaimėje jau keletas savaičių Penetanguishene, Ont., ligoninėje guli p. Mykolaitis iš Toronto.

Visi motociklininkai ir jų keleiviai Ontario provincijoje nuo š.m. rugsėjo 1 d. privalo dėvėti specialius apsauginius šalmus.

Prisikėlimo par. žinios

— Ateitininkus ir Katalikių Moterų Dr-ją, praėjusį sekmadienį pamaldomis pradėjusius naujo sezono veiklą, nuoširdžiai sveikiname ir linkime darbingo meto.

— Mišios: trečiad., 7 v. — už a.a. J. Akstiną mirties metinių proga, užpr. p. Tamulionių; ketvirtad., 7.30 v. — už a.a. Br. Metą mirties metinių proga, užpr. p. Kušlikių; šeštad., 8 v. — už a.a. J. Kupčiūną, užpr. brolio Prano; šį sekmad., 11.15 v. — už a.a. A. Giniotį, užpr. parapijos bažn. rinkliavų kolegų p.p. Petrulio, Mockaus, Puterio ir Štuikio.

— Nuoširdžiai užjaučiame: Aloyzą ir Augustiną Kuolus Lietuvoje mirus jų broliui; Alb. Mašalienę ir Genov. Sodonienę mirus Lietuvoje Katarinai Grinkevičienei; gedulingos Mišios — šį penktad. 8.30 v.r. ir rugsėjo 21 d., 8.30 v.r.

— Šį sekmadienį speciali rinkliava Šv. Tėvui ir Kanados vyskupų konferencijai.

— Maldininkų kelionė į Midlando kankinių šventovę — šį sekmadienį. Mišios šventovės bažnyčioje — 12.30 v. Autobusas nuo Prisikėlimo bažnyčios išvyksta 9.30 v.

— Pamokos šeštadieninėje mokykloje pradedamos šį šeštadienį. Raginame tėvus šiai mokyklai skirti didžiausią dėmesį ir rūpintis, kad jų vaikai ją lankytų ir baigtų.

— Parapijos biblioteka pradės veikti rugsėjo 22 d., po 10 v. Mišių.

— Parapijos vaikų ir suaugusių chorai, baigę vasaros atostogas, pradėjo giedoti bažnyčioje per 10 ir 11.15 v. Mišias. Repeticijos prasidės neužilgo. Studentų-čių choras jau repetuoja kas sekmadienį 12 val. Kviečiame į visus chorus jungtis senuosius ir naujus choristus. Visiem choram paruošti nauji, įdomūs religinių ir pasaulietinių kūrinių repertuarai. Studentų choras spalio mėn. vyksta koncertui į Niujorką.

— Prisikėlimo par. katalikių moterų dr-ja kasmet organizuoja uždaras savaitgalio rekolekcijas moterims ir merginoms. Dalyvauti gali ir kviečiamos ne tik dr-jos narės, bet visos moterys ir vyresnio amžiaus mergaitės iš toli ir arti. Šiemet jos bus spalio 4-6 d. specialiuose rekolekcijų namuose, Port Credit, Ont., netoli Toronto. Rekomenduojame ir labai raginame jose gausiai dalyvauti. Registruotis par. raštinėje arba pas skyriaus pirm. A. Kuolienė RO 9-7051.

Toronto Vl. Pūtvio šaulių kuopos šaudymo sekcijos ekipa rugpjūčio 31 ir rugsėjo 1 d. dalyvavo šaudymo varžybose Dainavos stovyklavietėje. Buvo varžomasi dėl Š. S. T. centro v-bos įsteigtos pereinamosios taurės. Tarp 5 dalyvavusių ekipų iš Kanados buvo tik viena. Pirma kartą taurės laimėtojais tapo Toronto Vl. Pūtvio šaulių kuopos ekipa, laimėjusi I vietą. Ekipą sudarė: V. Keturakis, šaudymo sekcijos vadovas, B. Savickas, J. Budrevičius, Vl. Rukšys ir A. Artičkonis. Be to, ekipos dalyviai laimėjo 8 asmenines dovanas už laimėtas pirmas ir antras vietas individualinėse varžybose. Į varžybas buvo nuvykęs ir jas sekė Kanados šaulių rinktinės vadovas St. Jokūbaitis. **Š. P. G.**

Lietuvos Laisvės Kovos Metų proga Toronto lietuvių kapinėse pradėtas statyti laisvės paminklas. Su juo jungiama kapinių koplytėlė ir aikštė pamaldoms (2000 vietų). Viso projekto autorius — Toronto universiteto dėstytojas archit. V. Liačas, rangovas — Stasys Kėkštas. Paminklo statyba rūpinasi KLB Toronto apylinkės valdyba, o koplyčios — kapinių administracija. Projekto vykdytojai tikisi visų Kanados lietuvių paramos, nes tas paminklas liudys ateities kartoms apie Lietuvą visų tautiečių vardu. Tai bus visų bendras laisvės simbolis.

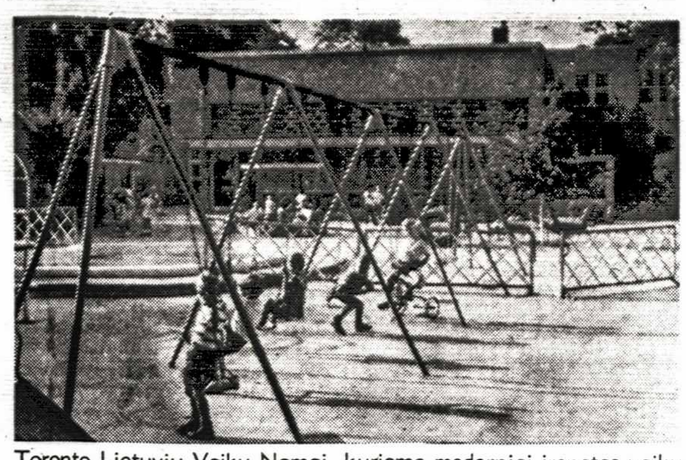

Toronto Lietuvių Vaikų Namai, kuriame moderniai įrengtas vaikų darželis, vadovaujamas Nekaltai Pradėtosios Marijos seserų

TORONTO LIETUVIŲ ŠEŠTADIENINĖ MOKYKLA mokslo metus pradeda šį šeštadienį, rugsėjo 14 d., 9 v. ryto, Šv. Cecilijos mokyklos patalpose. Tėvai maloniai prašomi šį šeštadienį atsiųsti savo vaikus į mokyklą. Mokslo metus baigiame anksti pavasarį, todėl norime pradėti nesivėlindami. Delsimas, praleidinėjimas pamokų trukdo mokykloje darbą ir kenkia pačių mokinių pozityviam nusistatymui mokyklos atžvilgiu. **Šį šeštadienį bus registruojami mokiniai ir į pirmąjį skyrių.** Tėvai yra primygtinai prašomi nelaukti kitų metų, bet jau šiais metais pirmųjų skyrių mokinius siųsti ir į šeštadieninę mokyklą. Juo jaunesni, juo labiau pripranta ir prisiriša ir prie lietuvių mokyklos. Norima atkreipti dėmesį ir tų tėvų, kurių vaikai nekalba lietuviškai. Tokiems mokiniams bus sudaryta atskira klasė ir mokoma lietuvių kalba naudojant anglų kalbą. Užregistruokime šį šeštadienį ir tuos mokinius. Pamokos bus baigtos 12.30 v.

Mokyklos vedėjas

Jaunimo Ansamblis, vadovaujamas muzikės D. Skrinskaitės-Viskontienės, pradeda darbą šį penktadienį, 5 v.p.p., pirmąja repeticija Lietuvių Vaikų Namuose. Priimami berniukai ir mergaitės 13-18 m. amžiaus. Šis ansamblis skirtas ypač originalioms, senosioms lietuvių dainoms-sutartinėms. Jo įdainavimu naudosis ir Kanados valstybinio muzėjaus muzikos skyrius. Prie Jaunimo Ansamblio numatoma ir skudučių grupė.

Senosios lietuvių dainos valstybiniam Kanados muzėjui tebėra užrašinėjamos. Muzikės Danutės Rautinš pastangomis dalis jau užrašyta, kita dalis jau paruošta — susitarta su įvairiais dainininkais. Tai reikšmingas darbas, kurį reikia remti bei skatinti.

Metinis "Tėviškės Žiburių" spaudos balius numatytas 1969 m. vasario 8 d. Prisikėlimo par. salėse. Užsakytos visos trys salės. Rengėjai tikisi, kad jos visos bus užpildytos dalyvių.

Maldininkų kelionė į Midlandą įvyksta šį sekmadienį, rugsėjo 15. Pamaldos lietuviams kankinių šventovėje 12.30 val. Po trumpos pertraukos — Kryžiaus Kelias gamtoje ir pamokslas prie Lietuvos kankiniams pastatyto kryžiaus. Vykstantieji autobusu prašomi užsiregistruoti parapijų raštinėse. Autobusas nuo Prisikėlimo par. bažnyčios išvyks sekmadienio rytą 9.30 v. Kviečiame visus Toronto ir plačios apylinkės tautiečius gausiai dalyvauti šioje iškilmėje jubilėjinių Lietuvos metų proga.

K. L. Kat. Federacijos v-ba

Lituanistiniai kursai, pradėti praėjusiųjų mokslo metų gale, bus tęsiami toliau. Apie tai plačiau bus netrukus pranešta. Organizatoriai kviečia lietuvių jaunimą susidomėti.

Katalikių moterų atstovių suvažiavimas. P. L. Bendruomenės III seimo metu, rugpjūčio 30 d., Niujorke įvyko Lietuvių Katalikių Moterų Organizacijų Pasaulinės Sąjungos tarybos posėdis. Ši Sąjunga yra prieš 45 metus nepriklausomoje Lietuvoje įkurtosios tęsinys. Ten buvusios visos lietuvių katalikių moterų organizacijos sudarė centrą. Pastarasis priklauso didžiajai tarptautinei Pasaulio Katalikių Moterų Organizacijų Unijai, kuri šiandien turi 36 miljonus narių visuose kontinentuose. Lietuvės moterys, dalyvaudamos Unijos pasauliniuose kongresuose, kiekviena proga primena rusų bolševikų priespaudą ir tikėjimo persekiojimą okupuotoje Lietuvoje. Posėdžio darbotvarkėje, tarp kitų klausimų, buvo svarstoma atstovybių steigimas tolimuose kraštuose, propaganda kitataučių tarpe, lietuvaičių solidarumo diena ir kt. Šiuo metu sąjungai vadovauja dr. A. Šlepetytė-Janačienė. Ilgametė darbuotoja M. Galdikienė yra garbės pirmininkė. Kanados Lietuvių Katalikių Moterų Draugijai atstovavo centro valdybos dvasios vadas kun. Placidas Barius, OFM, ir A. Sungailienė, kuri yra šios Sąjungos valdyboje antrąja vicepirmininke.

Latvių katalikų suvažiavimas įvyks Toronte spalio 5-6 dienomis. Pamaldos numatomos lietuvių Šv. Jono Kr. šventovėje, o posėdžiai — Latvių Namuose College gt. Tikimasi, dalyvaus ir vysk. Rancans iš JAV.

Toronto lietuvių vaikų darželio mokiniai žaidžia Gedimino pilies artumoje

Toronto Lietuvių Vaikų Namų seselės rūpinasi, kad vaikai būtų sotūs

SVEČIAI. Iš tolimosios Venecuelos atvyko **inž. Vl. Venckus,** tenykštis Liet. Bendruomenės pirmininkas, dalyvavęs PLB seime Niujorke. Toronte aplankė savo bičiulius ir "T. Žiburius", kuriuos jis nuo seno prenumeruoja. Kad juos gautų greičiau, prašė administraciją siųsti oro paštu. Rugsėjo 15 d. svečias išskris atgal į P. Ameriką. — **Dr. A. Damušis** dalyvavo tarptautiniame chemikų kongrese, kuris įvyko Royal York viešbutyje. Iš 800 dalyvių jis buvo vienintelis lietuvis, atstovavęs savo darbovietei-firmai. Ta proga aplankė "TŽ" ir savo bičiulius Toronte. — **Archit. Erdvilas Masiulis** su Ponia iš Beverly Shores, Ill., domėjosi Toronto architektūra, ypač dail. J. Bakio darbais. Pastarasis Beverly Shores vietovėje yra surengęs meno parodų. Šiuo metu jis pakviestas paruošti projektą paminklui, kuris numatytas pastatydinti "Lituanica" parke. — **Leonardas Garbaliauskas** su Ponia iš Australijos aplankė savo gimines. — **Jonas, Juozas ir Vincas Sendžiai** iš Sault Ste. Marie, žymūs statybos rangovai, lankėsi Toronto mieste. — Iš okupuotos Lietuvos buvo atvykę gydytojai **Radavičiai.** Tebevieši pas savo seserį žurnalistas **L. Kiauleikis.** — **P. Ivaškevičiai** iš Australijos viešėjo porą mėnesių Toronte pas seseris S. Vinkienę ir K. Žutautienę. Kelionei yra numatę ištisą pusmetį. Australijoje jie yra gerai įsikūrę. Jų abu sūnūs baigė inžinerių mokslus. — **Kun. Alfonsas Petraitis,** lietuvių parapijos klebonas Schenectady, N.Y., atostogų proga aplankė Toronte savo gimines ir bičiulius.

Juozas Valevičius su savo partneriu Marvin Turk Toronte (1950 Yonge St.) 1967 m. kovo mėn. yra atidarę nejudomos nuosavybės pirkimo-pardavimo įstaigą. Platus rašinys apie juos su nuotraukom yra atspaustas žurnale "Toronto Life" rugpjūčio mėn. laidoje. Ten rašoma apie labai sėkmingą jų verslą. J. Valevičius esąs 27 m. amžiaus, vedęs buvusią "Miss Lithuania". Abu partneriai yra studijavę farmaciją, bet jos nebaigę ir perėję į namų pirkimo-pardavimo verslą. Laiške "TŽ" redakcijai J. Valevičius rašo: "Aš gal nelabai gerai lietuviškai rašau, bet aš vistiek didžiuojuos savo tauta ir tautiečiais, ypatingai nuo to laiko, kai grįžau iš Lietuvos praeitą gegužės mėnesį."

MONTREAL QUE

A † A

BRONIUI KEMĖŽIUI, Projektavimo Instituto mokytojui Lietuvoje mirus, jo dukrą IRENĄ su šeima bei kitus gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

Adelė ir Vytautas Čiuprinskai

Baltijos stovyklavietės pastatų statybai ir rajono tvarkymui lig šiol išleista virš $16,000. Per pirmąjį 1964 m. lėšų telkimo vajų surinkta $9,500, iš kurių $4,500 pasižadėjimais įmokėti per 5 metus. Iš jų dabar mokamos skolos "Lituai". Šiuo metu stovyklavietės skola "Lituai" nuo $7,500 sumokėta iki $5,700. Kasmet tenka mokėti po $600 skolos ir apie $350 palūkanų. Prie būtinų išlaidų dar prisideda apie $500 mokesčiams, remontams, elektrai, dujoms ir kitiems bėgamiems reikalams. Stovyklavietės komitetui reikia labai pasitempti, kad šią sumą kasmet sudarytų, net ir nedarant didesnių stovyklavietės pagerinimų. Mieli "Baltijos" rėmėjai, jeigu norite kad mūsų vienintelė jaunimo stovyklavietė gerėtų, kad joje būtų mažiau musių, kad vaikai turėtų geresnes aikštes, maudyklas ir nakvynes, paremkite ją savo pinigine auka. Būsime dėkingi už betkurio dydžio paramą, tačiau, kas gali, sugestijonuojame po $10. Čekius prašome rašyti "Baltija" vardu ir siųsti: 1465 De Seve St., Montreal 20, Que. Taip pat galima įmokėti į "Baltijos" sąskaitą "Lite" nr. 984. Už visas sumas tuojau pat bus pasiųsti kvitai mokesčių reikalui. Būtų gera paramą gauti dar šį mėnesį

"Litas" rugpjūčio pabaigoje priartėjo prie dviejų milijonų ir trijų šimtų tūkstančių dolerių. Šiais metais "Litas" pastoviai augo net ir vasaros mėnesiais. Svarbesnės aktyvo pozicijos (skliausteliuose praeitais metais tame pat mėnesyje): kasa banke $86,324 (101,401), išduotos paskolos $2,073,713 (1,865,593), vertybiniai popieriai $92,692 (42,-500), centrinėje kasoje $21,617 (41,-018). Pasyve: terminuoti indėliai $192,460 (nebuvo), šėrai $1,408,716 (1,372,895), depozitai $582,343 (607,-091), atsargos fondai $36,876 (34,-709), šių metų pelnas $66,552 (46,-581). Narių 1386 (1307), indėlininkų 571 (567) ir skolininkų 349 (310). Taigi, "Litas" ne tik atsilaikė prieš stiprią didžiųjų bankų ir "Trust" bendrovių konkurenciją po naujojo bankų įstatymo paskelbimo, bet net sustiprino savo augimą lyginant su praeitais metais.

Valdiška santaupų drauda. Kredito Unijų Lyga pranešė, kad greitu laiku Kvebeko provincijoje įsigalios valdiška santaupų drauda. Ji apims visus bankus, "Caisse Populaire" ir kredito unijas, taigi ir "Litą". Kartu su tuo sustiprintas tų įstaigų inspektavimas bei kontrolė. Ta drauda apsaugos taupytojų santaupas net ir bankrotų atvejais, kadangi visi nuostoliai bus padengiami iš surenkamų draudos premijų. Tuo būdu santaupos "Lite" turės lygiai tą pačią draudą, kaip ir kitur. **Pr. R.**

JAUNIMO KELIONĖ Į OTAVĄ

Rugsėjo 7 d., 6 v.r., pajuda iš Toronto autobusas Otavos link. Tai buvusių lietuviškos mokyklos X skyr. mokinių ekskursija. Važiuojant skamba visą kelionę naujai išmoktos dainos vasaros stovyklose. Otavą pasiekę randame grupę vietinių lietuvių, laukiančių su patarimais, pasisiūlymais padėti. Tai p. Daniai, p. Balsevičiai su savo jaunimu. Susitvarkę, papietavę važiuojam apžiūrėti parlamento pastatų ir valstybinės galerijos. Graži Kanados sostinė, skirtinga nuo triukšmingo Toronto didmiesčio, vilioja jaunimą. Nuoširdžiai rūpinosi J. Kulikauskienė, kad pasivaikščioję visi gerai pavalgytų vakarienę ir turėtų visus patogumus. Tad prasisklaidžius debesims ir pasirodžius pirmoms žvaigždėms, vėl važiuojam į observatoriją. Gražus vakaras, lankytojų daug, laukia ilga eilė, bet mokiniai laukimą trumpina dainomis ar žaidimais aikštėje. Pagaliau prieiname prie teleskopų, pamatom mėnulį, šviečiantį padangėje, ir labai aiškiai Saturną, lyg žaisliuką, kabantį ervėje.

Kelionė ir įspūdžiai išvargino, ir džiaugėmės sugrįžę viešbutin. Sunku betgi jaunimą priversti ilsėtis. Energijos tiek daug, jog būtume galėję atlikti dar dvigubai tokio ilgumo kelionę. Kai kurie taip įsismagino, kad rei kėjo ir griežčiau raminti. Šeštadieninės mokyklos vedėjas J Andrulis, mokyt. A. Vaičiūnas, pasikeisdami su J. Kulikauskiene ir mokyt. L. Senkevičiene, budėjo, kad naktis praeitų ramiai.

Sekmadienio rytą sukilus, einame pėsti pusryčių ir į Notre Dame baziliką dalyvauti šv. Mišiose. Rytas gaivus, mieste judėjimo beveik nėra, tik varpai skamba šaukdami žmones melstis. Po pamaldų autobusu apvažiuojame gražesnes miesto vietas, eksperimentinį ūkį ir patenkam prieplaukon. Iš čia Otavos upe plaukiame apžiūrėdami jos krantuose žymesnius pastatus.

Jau vėlyva popietė, reikia judėti Toronto link, bet prof. A. Ramūnas su Ponia nori dar jaunimą pamatyti, pavaišinti. Pakelyje užsukam į jų svetingus namus, kur laukia vaišės. Džiaugiasi M. Ramūnienė, turėdama jaunus svečius, kaikuriuos atpažindama iš vasaros stovyklų. Dar padainuojame porą dainų, dėkojame už priėmimą, vaišinimą ir atsisveikinam šeimininkus, jų dukrelę Teresėlę ir p. Vilčinskus (Bendruomenės pirm.) ir net nepamatom, kaip toli pasilieka Otava ir joje praleistų porą dienų.

Dešimt prabėgusių metų lietuviškoj mokykloj jaučiami buvusių mokinių tarpe — susidraugavę, vienas kitą gerai pažįsta, riša visus bendri prisiminimai. Nors nuvargęs keliauja atgal jaunimas, bet vėl autobuse skamba juokas, dainos, išdaigos. kurios kaikada pereina ribas ir kartu primena, kad saikas visur reikalingas. **L. S.**

"TĖVYNĖS PRISIMINIMŲ"
radijo programos girdimos du kartus per savaitę —
Šeštadienį: 3.30 — 4.30 v.p.p. banga 1250, stotis CHWO, Oakville, Ont., Kanada;
Sekmadienį: 2 — 2.30 v.p.p. banga 1270, stotis WHLD, Niagara Falls, N.Y., USA.
Programos ved.—J. R. Simanavičius, 175 Parkside Dr., Ontario LE 4-1274

City Driving School
Pripažinta Ontario Safety lygos. Baigią šią mokyklą gauna pigesnį auto draudimą. Nemokami nurodymai klasėje ar namuose turintiems laikinus leidimus. Mokiname vairuoti standartinėmis ar automatinėmis mašinomis.
1076 BATHURST ST.
Tel. LE 2-3656. Rytuose HO 6-1331

YURIS BUSINESS MACHINES CO.
909 Dundas St. W. Tel. 364-9922
Parduodame - taisome - išnuomojame. Rašomosios mašinėlės su liet. šriftu. Skaičiavimo mašinėlės. Kasos mašinėlės, kalkuliatoriai, preciziniai laikrodžiai.

Fleet Electric Co. Ltd.
ELEKTROS RANGOVAS
Atlieku visus elektros įrengimo darbus
923-7194. Sav. A. Čeponis

BARONESSA
BEAUTY SALON
2265 BLOOR ST. W. TEL. 762-4252
(kampas Bloor-Durie gatvių). Sav. Alytė Kerberienė

O'KEEFE CENTRE
FRONT & YONGE EM. 3-6633
CANADIAN OPERA COMPANY
DVIDEŠIMTASIS SEZONAS
RUGSĖJO 13 IKI SPALIO 12

AIDA RUGS. 13, 18, 28 SPALIO 1, 5 (popietės) 7, 10 (parteris išparduotas rugs. 18 d.)	**LOUIS RIEL** RUGS. 16, 20, 24
TOSCA RUGS. 21, 26 SPALIO 2, 4, 8, 12 (popiet.)	**LA BOHEME** RUGS. 23, 28 (popietės) SPALIO 3, 5, 9, 11

SALOME
RUGSĖJO 25, 27, 30, SPALIO 12
VAKARAIS 8.15 v.v. (atidarymas RUGSĖJO 13 d., 8 v.v.)
ŠEŠTADIENIŲ popietės 2 v.p.p.
BILIETAI VAKARAIS — $7.00, $6.00, $4.50, $3.25.
ŠEŠTADIENIŲ POPIETĖS — $6.00, $5.00, $3.50, $2.25.
BILIETŲ KASA atidaryta nuo 11 v.r. iki 6 v.v. nuo pirmad. iki penktad.

GERIAUSIA MĖSA ir SKANUMYNAI
Pirkite moderniausiose, geriausios kokybės, europinio stiliaus, Š. Amerikos mėsos ir skanumynų krautuvėse
AUGŠČIAUSIOS KOKYBĖS KRAUTUVĖSE
tip-top MEATS *delicatessen*
1727 Bloor St. West (High Park). Tel. RO 6-4982
Yorkdale Shopping Centre 783-8866

DUNDAS — RONCESVALLES rajone išnuomojamas vienam asmeniui kambarys. Gali būti ir studentas. Tel. LE 6-0690.

B. NAUJALIS, turintis sveikatos kliniką 460 Roncesvalles Ave., išklausė vienų metų medicinos teorinį ligonių priežiūros kursą ir dabar paskirtas atlikti keturių mėnesių praktiką Toronto General, Sick Children, Toronto Western ir Riverdale ligoninėse po vieną mėnesį kiekvienoje. Dėl tos priežasties jo sveikatos klinika veiks tik nuo ketvirtos valandos po pietų ir šeštadieniais visą dieną. Kreiptis telefonu LE 3-8008.

PARDUODAMA MEDŽIAGA tautiniams drabužiams; gauta iš Lietuvos. Tel. 767-9088.

PARDUODAMOS RAŠOMOSIOS MAŠINĖLĖS su lietuvišku ir anglišku šriftu; taip pat skaičiavimo mašinėlė. Naujos; prieinama kaina. Tel. 767-9088.

LIETUVIŠKOS DRABUŽIŲ KRAUTUVĖS savininkai A. B. Beresnevičiai praneša, kad turi gavę didelį pasirinkimą rudens sezono drabužių; lietuviams duodama nuolaida. Taip pat yra likę vasaros sezono drabužių, marškinių ir kt. žymiai nupigintomis kainomis.

APSIDRAUSK!
ADAMONIS INSURANCE AGENCY, INC.
GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ
P. ADAMONIS
Chartered Insurance Broker
3907 ROSEMONT BLVD.
Tel. OFF.: 722-3545 RES. 256-5355
S-tos "Lite" nr. 752D

A. NORKELIŪNAS
Commissioner of the Superior Court of Montreal
MONTREAL ENTERPRISES REG'D
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMAS
6695 - 35-ta Ave., Rosemount (kampas St. Zotique)
Montreal, 36 Que. Tel. RAymond 7-3120

"LITAS" ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL 20, QUE., TEL. 766-5827
DUODA PASKOLAS IŠ 9% įskaitant gyvybės draudimą iki $10.000
JAU IŠDUOTOS PASKOLOS iki termino lieka senomis palūkanomis (pradedant 6.5%)
MOKA UŽ:
DEPOZITUS 4.4%
ŠĖRUS 5¼%
TERMIN. INDĖLIUS IKI 7%
Nemokamas gyvybės draudimas iki $2.000 bendros šėrų ir depozitų sumos.
PARDUODAMI "ŽMOGUS IR JO PASAULIS" BILIETAI PAPIGINTOMIS KAINOMIS
Kasos valandos: 1465 De Seve St., sekmadieniais nuo 10.30 iki 12.30 v., Darbo dienomis — nuo 10 iki 3 val. kasdien, išskiriant šeštadienius. Vakarais — trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.
3907 Rosemount Blvd., tel. 722-3545. Dieną — penktadieniais nuo 1 iki 6 val. ir vakarais — pirmad., trečiadieniais ir penktad. nuo 7 iki 9 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo birželio 15 d. iki rugsėjo 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.